

3 Aruba

Begrotingsdebat met ruim 38 uur langste openbare vergadering

12 Financieel

IEA ziet lager groeitempo in vraag naar olie

13 Wereld

Amerikanen herdenken aanslagen 11 september

14 Sport

Degenkolb spurt naar vierde ritwinst

Ezzard Cilié nieuwe interim directeur HOH

ORANJESTAD — Het Horacio Oduber Hospital (HOH) heeft een nieuwe medisch directeur: Ezzard Cilié. Een persoon met ‘ruime zorgervaring’, zo maakt het ziekenhuis gistermiddag bekend. Cilié is aangesteld als interim-directeur en vervult deze functie in elk geval voor een periode van zes maanden. Gedurende deze tijd wordt gezocht naar een definitieve medisch directeur.

Cilié werkt al ruim 30 jaar voor het ziekenhuis, meest recent als senior beleidsmedewerker. Een van de projecten die hij leidde was die van zorgverbetering in het ziekenhuis. Het is niet bekend gemaakt wie zijn werkzaamheden als beleidsmedewerker gaat overnemen. Verwacht wordt dat Cilié het in zijn nieuwe functie druk gaat krijgen. Het is namelijk al zeven maanden geleden dat de vorige medisch directeur, Jaime Falconi, zijn functie neerlegde.

De zoektocht naar een definitieve vervanger blijkt niet gemakkelijk. Cilié maar dus ook anderen kunnen op deze functie solliciteren. Volksgezondheid-minister Alex Schwengle (AVP) liet al eerder weten zijn collega minister Arthur Dowers ‘een perfecte kandidaat’ te vinden voor de post van ziekenhuisdirecteur. Hoewel Dowers aanvankelijk niet happig leek op de functie, heeft hij onlangs aan de media laten weten een goed aanbod te zullen overwegen. Mocht de Justitie-minister volgend jaar directeur van het ziekenhuis worden, dan komt zijn ministerspost vrij.

Een potentiële opvolger is AVP-parlementariër Desiree de Souza-Croes. Zij vertelde *Amigoe* onlangs niet te zijn benaderd als

mogelijke opvolger, maar dat ze zich ‘vereerd’ zou voelen en zeker interesse heeft in de ministerspost.

Cao
De directie van het ziekenhuis en vakbond AVB lijken elkaar na maandenlange onderhandelingen gevonden te hebben. Vrijdag wordt naar verwachting de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (cao) voor ziekenhuispersoneel getekend. Hoewel de vakbond inzette op een driejarige cao, is er begrip voor de financiële onzekerheid van het Land, hetgeen zijn weerslag heeft op AZV en het ziekenhuis, en neemt AVB genoegen met een overeenkomst van één jaar. In de cao zitten kleine verbeteringen voor het personeel. Het gaat dan vooral om secundaire ar-

beidsvoorwaarden, zoals verhoging van de werkgeversbijdrage van 0,5 procent aan het pensioen. Ook komt er aanpassing in de zogeheten ziekteverzekering (AO-verzekering). Dat is vooral van belang voor oudere werkgevers, legt vakbondsvoorzitter Gina Maduro uit. Verder is afgesproken dat een commissie zich gaat buigen over de nachtdiensten. Ten slotte wordt per januari 2015 een prestatiepremie ingevoerd van 400 florin per werknemer.

Een punt dat nog ter discussie is, betreft de vakantie-uitkering. AVB hoopt dat wijziging van deze uitkering nog in de overeenkomst mee kan of dat het op een later moment als ‘side letter’ toegevoegd kan worden.

Overigens geldt de cao niet voor al het personeel van het ziekenhuis. Ook zit er verschil tussen leden van de vakbond en niet-vakbondsleden. De vakbond zet zich in om dat verschil te verkleinen, aldus Maduro.

Geen eigen bijdrage meer

De afdeling Spoedeisende Hulp van het Horacio Oduber Hospitaal is voorlopig gestopt met het vragen van een eigen bijdrage aan patiënten die eigenlijk geen spoed vereisen. Het zogeheten ‘consulttarief’ van 159 florin werd op 16 juni ingevoerd en kon rekenen op veel kritiek. Niet alleen vanuit de gemeenschap maar ook Volksgezondheid-minister Alex Schwengle (AVP) was onaangenaam verast door de plots ingevoerde maatregel.

Hij riep op tot intrekking van deze maatregel. In elk geval tot in de Sociaal Dialoog daarover is gesproken. Nu ook de Raad van Toezicht van het ziekenhuis heeft gevraagd om de maatregel tijdelijk op te schorten, is daaraan gehoor gegeven. Dat heeft verplegersbond AVB bevestigd.

Seksuele educatie St. Dominicus College

Foto: Marlies van Zeeland

ORANJESTAD — Leerlingen van klas 5 van het St. Dominicus College kregen vanochtend les ‘seksuele educatie’. Pharetza Bertad-Damon gaf met de cursus *Biba Amor* aan meerdere klassen voorlichting over het menselijk lichaam en de ontwikkelingsfasen binnen de puberteit. Bertad-Damon is speciaal vanuit Curaçao overgekomen om de lessen te geven. Het is de bedoeling dat docenten het uiteindelijk gaan oppikken en het een vast onderdeel wordt binnen het lesrooster. Omdat het percentage tienermoeders op Aruba hoog ligt vinden de scholen het belangrijk dat de educatie al op jongere leeftijd gegeven wordt, vertelt maatschappelijk werkster Sylvienne Winterdaal. “Zolang bepaalde dingen niet uitgesproken worden leren kinderen het op straat. Dat willen we voor zijn.” Bewustwording is het belangrijkste doel van de workshop. Hoewel het toch even wennen was voor de giechelende leerlingen, duurde het niet lang voor de eerste vragen werden gesteld. Aan het eind van de cursus ontvingen alle leerlingen een deelnamecertificaat.

Vragen over verkoop Claro

WILLEMSTAD — Is het de bedoeling dat overheidsbedrijven voortaan via makelaarskantoren verkocht gaan worden? Deze vraag stelde MFK-leider Gerrit Schotte vanochtend aan Financiën-minister José Jardim (namens onafhankelijk Statenlid Glenn Sulvaran) tijdens een openbare vergadering van de Staten over de aanstaande verkoop van Aqualectra Bottling, het dochterbedrijf van Aqualectra dat fleswater Claro verkoopt.

De vergadering van vanochtend was door de MFK-fractie aangevraagd en volgde nadat de oppositiepartij via de media kennis had geno-

men van de aanstaande verkoop via Bedrijfsmakelaar Curaçao. Schotte had in totaal 27 vragen voor Jardim. Zo wilde hij weten of de ver-

koop wel op een transparante manier zou plaatsvinden, wie de gegadigden zijn, of het klopt dat de verkoop op 25 september zal plaatsvinden en of de geruchten kloppen dat er al een overeenkomst voor verkoop met een lokaal bedrijf zou zijn bereikt.

Het debat stond verder in het teken van de vraag of het verkopen van fleswater tot de kerntaken van Aqualec-

tra behoort. Zita Jesus-Leito (PAR) wees erop dat het leveren van water en stroom aan de gemeenschap in eerste instantie tot de kerntaken van het nutsbedrijf behoort. Zij wilde dan ook weten hoe het produceren van fleswater in de visie van Aqualectra paste toen het bedrijf in 2006 begon met Claro, en waarom hiervan nu wordt afgestapt.

Vervolg op pagina 6

Stranden Caribische landen verdwijnen

WASHINGTON — Volgens de Wereldbank verdwijnen de stranden van de meeste Caribische landen door het stijgende zeeniveau en terugkerende stormen. In een nieuw rapport zegt de Wereldbank dat in sommige gebieden, zoals St. Vincent en de Grenadines, een geschatte 18 tot 30 meter strand is verdwenen in de laatste negen jaar. Dit meldt *La Chispa* op basis van *Mercopress*.

“De hoogst kwetsbare kust en nabijgelegen dorpen vechten tegen het verhoogde risico op overstromingen door regenval en stormen”, stelt de bank. De uitdagingen die kleine eilanden onder ogen moeten zijn stonden centraal op de zojuist afgesloten conferentie van Third Small Island Developing States (SIDS) op Samoa. Niet alleen de stranden, maar ook de havens hebben te maken met het stijgend zeeniveau. “Voor eilanden zijn havens het economische hart van het land, vrijwel altijd gelegen in de hoofdstad en het centrum van de handel”, aldus de Wereldbank, eraan toevoegend dat vliegvelden ook getroffen worden. Om de capaciteiten van de Caribische landen te

Foto: Shutterstock

Een strand op St. Vincent.

verbeteren zodat zij de effecten van klimaatverandering kunnen weerstaan geeft de Wereldbank aanbevelingen.

De bank spoort aan om landinrichting op te nemen in sociale programma’s om te laten zien in welke mate mensen ri-

sico lopen. Ook beveelt ze aan een plan te maken voor economisch herstel en diversificatie na een ramp. Een andere aan-

beveling is om te investeren in de vergaring van wetenschappelijke data en in plannen voor waterscheidingmanagement.

32 miljoen voor economische stichtingen

WILLEMSTAD — Het ministerie van Economische Ontwikkeling (MEO) heeft voor 2014 een bedrag van 32,2 miljoen gulden begroot voor zes stichtingen die daaronder vallen. Over een bedrag van 31,8 miljoen is een akkoord bereikt, aldus minister Stanley Palm (Economische Ontwikkeling, Pais) in een brief met antwoorden op vragen die door MFK-Statenlid Amerigo Thodé zijn gesteld.

Onder MEO vallen in totaal 26 stichtingen, zo blijkt uit de antwoorden van Palm. Maar slechts zes stichtingen komen in aanmerking voor een subsidie. Het gaat hierbij om Fundashon Wega di Number Kòrsou (FWNK), Curaçao Tourism Development Foundation (CTDF), Fundashon Marshe, Sedeck, Innovatie Centrum Curaçao (ICC) en Stimul-IT.

De stichting die het hoogste subsidiebedrag in 2014 krijgt is CTDF, waaronder het toeristenbureau CTB valt. Deze stichting krijgt een bedrag van 30,7 miljoen gulden aan subsidie van de overheid. Op de tweede plaats volgt Sti-

mul-IT, met 474.932 gulden. Maar per juli is ICC opgegaan in Stimul-IT. Een deel van de subsidie voor dit jaar voor ICC, oorspronkelijk begroot op 375.000 gulden, zal aan Stimul-IT worden overgedragen. Het gaat om een bedrag van 186.068 gulden dat aan Stimul-IT toekomt, waardoor deze stichting voor dit jaar een totale subsidie zal krijgen van 661.000 gulden.

Volgens de antwoorden van Palm zijn in de begroting van MEO ook subsidies vermeld voor de stichtingen FWNK (332.500 gulden), Fundashon Marshe, waarvoor geen bedrag is begroot en waar ook nog niets aan is uitbetaald, en de Stichting Sedeck (300.000 gulden). Maar inzake de laatste stichting heeft de regering besloten om per 2013 de subsidie stop te zetten. De antwoorden van Palm volgen op vragen van MFK-lid Thodé. Deze stuurde eerder dit jaar een soortgelijke brief naar alle ministers van het kabinet-Asjes, waarin hij hun verzocht om onder meer aan te geven aan hoeveel stichtingen, die onder hun verantwoordelijkheid vallen, er subsidies worden uitgekeerd en hoe hoog deze subsidiebedragen zijn.

the plaza
CAFE
Altijd gezellig vrijdagavond
het weekend beginnen
bij de Plaza
Geopend de gehele week
van 8.00 a.m. - 01.00 a.m.
Tel.: 583-8826

**GROTE MEUBEL
UITVERKOOP**
20% KORTING
ANTIEKSHOPS
ROCCO PLAZA
Dagelijks geopend van
9 am - 5 pm Zaterdag 9 - 1

PROMASTER
Het stoomreinigen
van vloerbedekking,
tapijten, matrassen,
bankstellen etc etc.
Bel maar gerust.
Tel: 582-03-83
Dhr. Maduro

The Old Dutch
café bar
Vrijdag 22:00 uur
The Cosy Cotton Blues Band
Zaterdag 22:00 uur
Dj Rastalvin

**Visit
our website**
AMIGOE.COM

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**
ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

TV-Teach
Wiek Pw Bo School
Turdiaerna 6:30 am
v
diadomingo 11:00 am
"Canal 13 Tele Aruba"
www.tv-teach.com
Powered by Stichting BEULAH
Wayaca 25 Telf: 690-0099

TE KOOP

NISSAN MURANO 2009, 75.000 km
Full equiped, lederen tan bekleding
lokaal gekocht en geserviced bij Topcar
Nieuw prijs AWG 97000,-
VOOR AWG 35.000,-
Tel: 5933086, te bezichtigen na afspraak.

**FUNDACION
GUIA
MI**

LOTTO
E LOTERIA DI ARUBA
- Resultado Diaranzon 10 September 2014
32 25 10 07 03
1er Premio: No tin ganador Jackpot
2do Premio: No tin ganador Match 4
3er Premio: Tin 7 ganador Match 4
4to Premio: Tin 2130 ganador di Af. 12,00
Joker 31
Proximo sorteo
13 Sept. 2014
Af. 4,00 pa ticket
Af. 190,000,00
Por yama 583-4475 pa haya e resultado.
Letter ganador pa ticket gratis: **C**
1 Premio: 5 Bon 3 Premio: 4 Bon
2 Premio: 4 Bon + Joker 4 Premio: 3 Bon

THE CINEMAS
thecinemas.aw
Valid till September 17
AT RENAISSANCE
DOLPHIN TALE 2
daily: 5:30 8:15
matinee: 12:00 2:45
late show: 11:00
NO GOOD DEED
daily: 4:30 6:45 9:15
matinee: 12:15 2:30
late show: 11:45
A MOST WANTED MAN
daily: 4:00 6:30 8:45
matinee: 1:00
late show: 11:30
IF I STAY
daily: 4:00 6:30 9:00
matinee: 1:15
late show: 11:15
LET'S BE COPS
daily: 5:00 7:30 9:45
matinee: 12:15 2:45
late show: 12:00
THE NOVEMBER MAN
daily: 9:15
matinee: 2:15
AS ABOVE, SO BELOW
daily: 4:45 7:00
matinee: 12:00
late show: 11:45
AT PASEO HERENCIA
DOLPHIN TALE 2
daily: 4:45 7:15 9:45
matinee: 2:00
late show: 12:00
NO GOOD DEED
daily: 5:15 7:30 10:00
matinee: 2:45
late show: 12:15
A MOST WANTED MAN
daily: 5:30 8:30
matinee: 2:30
late show: 11:45
IF I STAY
daily: 5:00 7:15 9:45
matinee: 2:15
late show: 12:00
LET'S BE COPS
daily: 5:15 7:45 10:00
matinee: 2:30
late show: 12:15
THE NOVEMBER MAN
daily: 7:00 9:30
late show: 12:00
AS ABOVE, SO BELOW
daily: 4:45 7:00
matinee: 2:00 4:30
late show: 11:45
MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Marc's Muziek Café
(Ma t/m Za: 12 - 3pm)
Marc de Roo
Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Sales: (297) 593 0705
Email: info@fresharuba.com
facebook.com/fresharuba

KOK OPTICA *Sunglasses*
BIN CELEBRA CU NOS
GRAN APERTURA
E CAS DI BRIL DI SOLO DI MAS GRANDI DEN CARIBE
DIABIERNA - 4PM TO 7PM - SEPTEMBER 12 - 2014
HAVENSTRAAT 23 | ORANJESTAD | ARUBA

COLOFON
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368
Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba
Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com
Redactie:
Alex Lacleé (coördinator)
Linda Reijnders
Jackellene Geeve
Mirte de Rozario
Nynke Wiersma
Nico van der Zee (corrector)
arubaredactie@amigoe.com
Administratie:
Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com
Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com
Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire
jbair@amigoe.com
Distributie:
Zulaika Kelly, Zulma Kock
abonnemantaruba@amigoe.com
Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm
Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
Klachten over bezorging?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com.

We are a dynamic, internationally operating Aruban shipping company and have a vacancy for a
SALES/LINER (MARKETING) ASSISTANT
This person shall assist our Sales Manager on the Liner Department (Sea freight container Liner services) with a.o.:
✓ Visiting and follow up with (prospective) clients
✓ Requesting freight rates with the various international Principals (shipping companies) that we represent
✓ Drawing up quotations for our local client base
✓ Communicating with various parties (local and international)
✓ Preparing sales reports
✓ Data input
✓ Preparing freight documentation for cargo release and serving clients at the front desk: freight collection, check customs documents (import duties) and the release of cargo
Requirements:
✓ Age between 20-35
✓ Minimum finished "HAVO" or equivalent
✓ Working experience in a shipping agency office or comparable environment is an advantage
✓ Ability to work independently and in a team
✓ Amicable, flexible, good communication skills, proactive
✓ Fluent in English, Dutch, Spanish and Papiamentu (verbally and in writing)
✓ Excellent computer skills: Microsoft Office (Word, Excel, Outlook etc.)
✓ Drivers license
We offer a challenging job and excellent working conditions.
Please send your application letter to: saleslinerasst@gmail.com
(Your application also must include: education, detailed curriculum vitae, passport photograph)

STROOM IS ONMISBAAR!
Om een permanente stroomvoorziening te garanderen is het noodzakelijk dat onze klanten hun rekeningen op tijd betalen. De laatste betaaldag voor de rekening voor de maand juli 2014 is:
>> maandag, 15 september 2014 <<
Klanten die hun rekening niet voor deze datum betalen lopen het risico dat hun elektriciteit wordt afgesloten.
Houdt er rekening mee dat betalingen via de bank pas na enkele dagen bij ons binnenkomen.
ELMAR rekent op uw steun opdat wij een continue en kwalitatieve stroomvoorziening kunnen blijven garanderen.

Voor meer informatie neem contact op met 523-7100 of e-mail ons: CustomerService@elmar.aw

KOORYMAN
75 YEARS
DEAL OF THE WEEKEND
3 PACK T-SHIRT
• Beschikbaar in Wit of Grijs
• Maat M, L of XL
• Dubbel gestikte ronde kraag
• 100% katoen
MEER DAN 20% KORTING
34.⁹⁹ 26.⁹⁹
of 1080 Fun Miles
Like us now on facebook
facebook.com/kooryman.megastore.aruba
Geldig van vrijdag 12 september tot en met zondag 14 september 2014 of zolang de voorraad strekt.
Kooryman Megastore Aruba Av. E. J. (Watty) Vos 20
• maandag-zaterdag: 7am-6pm • zondag: 9am-2pm •
www.koorymanbv.com

Uit jaarverslag W GK tienermoeders 2013

Helft tienermoeders werkt, grootste deel vaders is werkloos

ORANJESTAD — Uit de cijfers in het jaarverslag van tienermoeders komt een opvallend beeld naar voren. Terwijl 70 van de 141 tienermoeders werken, zitten 80 vaders werkloos thuis. De wijk met de meeste tienermoeders is St. Cruz en maar liefst 99 van de mannen die de tieners zwanger maken is ouder dan 19 jaar.

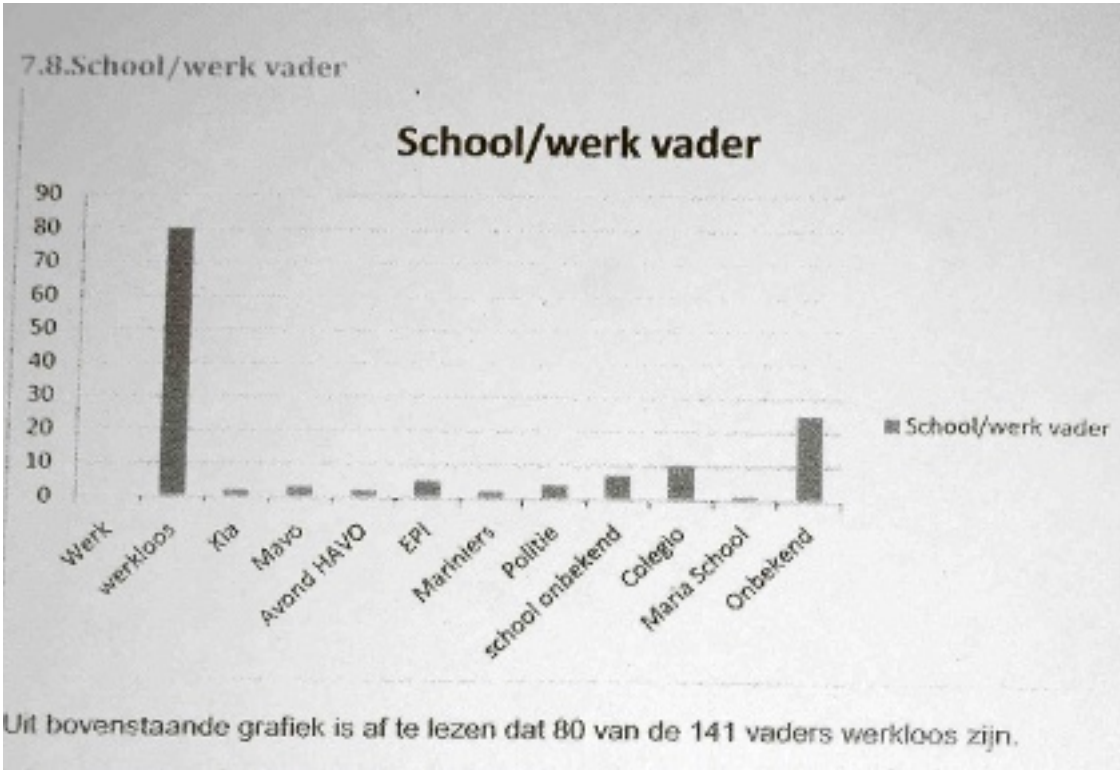
door onze verslaggever
Linda Reijnders

Van de 1330 baby's die in 2013 zijn geboren, zijn 141 afkomstig van tienermoeders, dat is elf procent. Terwijl de globale trend een afname van het tienermoederschap toont, neemt dit fenomeen op Aruba juist toe. Dit gaat gepaard met een afname van de leeftijd van de tienermoeder. "En het drugsgebruik tijdens en na de zwangerschap ligt hoger", aldus tienermoederconsulent Monique Giel-Labad van het Wit-Gele Kruis (W GK) tegen *Amigoe*. De wijk die het grootste aantal tienermoeders kent, is St. Cruz dat met een grote voorsprong aan kop ligt. St. Cruz heeft 41 tienermoeders, Oranjestad 23, Noord 22, San Nicolas 20, Savaneta 18 en Dakota 17. In de maand juli worden de meeste baby's geboren uit tienermoeders, namelijk 18. Maart en december scoren op

dat punt het laagst, in deze maanden worden 7 baby's geboren. Er zijn 117 tienermoeders die contact hebben met de vader van de baby waarvan 79 tienermoeders die met de vader van hun kind samenwonen. De rest van de moeders heeft geen contact met de vader van het kind. Opvallend is dat er 44 minderjarige moeders zijn tussen 14 en 17 jaar oud. 10 van de vaders zijn minderjarig, de overige 131 zijn volwassen mannen waarvan er dus 99 ouder zijn dan 19 jaar.

Werkloze vaders

Een contrast is dat van de 141 tienermoeders er 70 werken en 12 werkloos of huisvrouw zijn, tegenover 80 werkloze vaders. Van de studerende moeders doet het hoogste aantal EPI, namelijk 16 moeders. 15 tienermoeders volgen de mavo, 6 de avondmavo en 3 de middagmavo. De avondhavo kent 7

tienermoeders, Colegio Arubano 3 en 3 volgen online onderwijs. Op EPB zit maar 1 tienermoeder, evenals op de universiteit, enkele basisscholen en bij de marine. Kijken we naar de scholing van de vaders, dan valt op dat er

10 afkomstig zijn van Colegio Arubano, 5 zitten op EPI en 4 volgen de politieschool.

Tijd tekort

De cijfers worden bijgehouden door het Wit-Gele Kruis (W GK). De afgelopen 15 jaar

stijgt het percentage tienerzwangerschappen. De definitie van een tienermoeder is een moeder, die op het moment dat zij zwanger raakt 19 jaar of jonger is. Het knelpunt voor de tienermoederconsulent, die de (toe-

komstige) tienermoeders in alle facetten begeleidt, is het tekort aan tijd om de intake gesprekken bij de tienermoeders te doen, zo staat in het rapport. Hetzelfde geldt voor het afleggen van huisbezoeken. Er is maar één tienermoederconsulent om dit te doen. Amigoe schreef afgelopen zaterdag uitgebreid over de invloed die het moederschap heeft op 6 tienermoeders van 14 jaar. De sociaal-economische problemen zijn groot voor de jonge moeders. Om er zo vroeg mogelijk bij te zijn, is het W GK in samenwerking met Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (SKOA) seksuele educatie gaan opzetten. Deze week vinden de workshops van het project in Cas di Cultura plaats waar docenten en ouders geleerd wordt hoe de educatie toe te passen. Groot verschil met seksuele voorlichting is dat het hier niet alleen om seks gaat, maar om alle bijhorende factoren zoals zelfbewustzijn, nee leren zeggen, respect voor je lichaam en de invloed op je leven bij het nonchalant omgaan met seks.

IN HET KORT

Messenzwaaiester

Een met een mes zwaaiende vrouw in de Bernhardtstraat trok nogal wat aandacht. Vooral de aandacht van haar vriend, want die werd met het mes bedreigd. De politie kwam ter plaatse, ontwapende de vrouw en hield haar aan. De vriend werd geadviseerd om aangifte te doen.

Dreigende cliënt

De leidinggevende van Rancho Los Compadres in Paradera riep de hulp van de politie in. Hij was aangevallen door een persoon die daar in behandeling is. De politie sprak met de man en die verklaarde dat hij op zich geen problemen met het centrum heeft, maar dat ze hem weggestuurd hebben en dat hij verder geen verblijfadres heeft. De leidinggevende gaf aan dat de man uitbehandeld is sinds een maand en dat hij nu weer zijn eigen weg moet vinden. Hij gaat aangifte doen tegen de agressieve cliënt.

Agressieve zoon

In St. Cruz werd assistentie van de politie gevraagd bij een mogelijke mishandeling. Ter plekke troffen ze de zoon van de bewoonster in het huis aan. Hij bloedde hevig aan zijn rechteronderarm. In de tuin stond de levenspartner van zijn moeder met een flink stuk hout en een mes; ook hij had verwondingen. De zoon had zijn moeder om geld gevraagd. Toen dat geweigerd werd, was hij agressief geworden en had de tv geschopt. De vriend van zijn moeder kwam in actie om haar te verdedigen en zo ontstond een vechtpartij. De zoon werd afgevoerd naar het bureau.

Schoolbezoek

De Abraham de Veerschool kreeg bezoek van de gezondheidsdienst en vreemdelingencontrole. Een personeelslid van de kantine kon zijn verblijfsvergunning noch zijn gezondheidsverklaring tonen. Hij werd meegenomen voor nader onderzoek. Zijn auto werd bij de politiewacht gestald, de kantine werd gesloten. Bij het Augustinus College in Savaneta konden vier personen geen verblijfsvergunning tonen. Ook zij werden meegenomen door personeel van Warda nos Costa.

Beschadigde auto

Een man in een fraaie automobiel stopte in Papaya op zoek naar een adres. Daarop sprong een hond tegen zijn auto en beschadigde de lak van het portier. De politie kwam ter plaatse. Er waren vijf honden in de straat, maar de automobilist herkende de dader onmiddellijk: een grote witte hond. De agenten kwamen te weten wie de eigenaar is en zij gaan hem aanspreken op het gedrag van de hond in het kader van de hondenwet.

Overzicht werkzaamheden Staten

Begrotingsdebat met ruim 38 uur langste openbare vergadering

ORANJESTAD — De langste openbare Statenvergadering duurde het afgelopen parlementair jaar maar liefst 38 uur en 21 minuten. Onderwerp van gesprek was de Landsbegroting 2014. De kortste openbare vergadering duurde slechts drie minuten en ging over 'ingekomen stukken'. In totaal werd tijdens 33 openbare vergaderingen gedurende 160 uur en 13 minuten gesproken.

Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp (AVP) heeft *Amigoe* een overzicht gegeven van de werkzaamheden van de Staten van Aruba gedurende het zittingsjaar 2013-2014. Dit zittingsjaar werd gisteren formeel afgesloten. Tijdens de afgelopen periode hebben twee voorzitters de

Staten geleid. Paul Croes was van 10 september 2013 tot 30 oktober voorzitter. Na de parlementsverkiezingen werd Croes minister van Sociale Zaken, Jeugd en Arbeid en werd Lopez-Tromp de nieuwe Statenvoorzitter. Tijdens beide periodes was Chris Dammers ondervoorzitter. Zowel

Lopez-Tromp als Dammers werden maandag herkozen in hun rol als respectievelijk voorzitter en vicevoorzitter.

Statenvragen

In totaal hebben parlementariërs 309 schriftelijke vragen aan de regering gesteld. Slechts 73 daarvan (23,6 procent) zijn beantwoord. Van de 41 mondelinge vragen werden 22 beantwoord (53,7 procent).

Commissievergaderingen

Van de Vaste Statencommissies kwam de commissie 'Huishoudelijke Aangelegenheden' het meest bij elkaar. Deze commissie vergaderde maar liefst 32 keer in het afgelopen parlementair jaar. De commissie 'Financiële en Economische Aangelegenheden' vergaderde 17 keer. Commissie 'Koninkrijksaangelegenheden en Buitenlandse Betrekkingen' kwam 11 keer bijeen, evenals de commissie 'Welzijnszaken, Familieaangelegenheden, Jeugdzaken en Volksgezondheid'. De vaste commissies 'Landsuitgaven' en 'Verkeer, Vervoer en Communicatie' vergaderden geen enkele keer.

Wetten

De afgelopen twaalf maanden werden 20 conceptwetten ingediend. 10 daarvan zijn goedgekeurd en 7 daarvan ondertussen ook bekrachtigd en afgekondigd.

Lik-op-stuk-acties San Nicolas

SAN NICOLAS — De politie voert lik-op-stuk-acties uit in San Nicolas. Dat gebeurde afgelopen weekend en staat gepland voor de komende weekenden. "Wij controleren op wapens en drugs", aldus politiewoordvoerder John Larmonie aan *Amigoe*. Wat er vervolgens gedaan moet worden aan de problematische drugsverslaafden die opgepakt worden bij dit soort acties, is al jarenlang een probleem. "Voor ons is het een kat en muisspel."

door onze verslaggever
Linda Reijnders

Het team van district 3, San Nicolas, gaat met de hondenunit de wijken in. Pastoor Hendrickstraat, Vuylstekestraat, Weg Fonteijn, Dr. Schaepe-manstraat, Weg Kust Batterij, Grote Bergweg, Hildebrandtstraat, B v/d Veen Zeppenfeldtstraat (de hoofdstraat), Esso Heights en de straten rondom Pacifico Restaurant worden gecontroleerd op wapens, drugs en andere soorten van overlast of overtredingen van de wet. Faya Bo Haya heet de actie wat lik-op-stuk betekent. Vrijdag vanaf elf uur 's morgens tot elf 's avonds. Het weekend daarna, op 26 en 27 september gaat de actie verder. In de nacht van vrijdag op zaterdag, tussen zeven en zeven en in de nacht van zaterdag op zondag

op dezelfde tijd. Afgelopen weekend vond de eerste actie plaats waarbij drugsverdachten zijn opgepakt en een auto in beslag is genomen. Ook werden wapens aange troffen.

Geen plek

Op de vraag van *Amigoe* wat de politie kan doen met opgepakte drugsverslaafden, zegt Larmonie dat dit een probleem is dat al jaren speelt. "Het is een kat en muisspel. Er zijn al jaren problemen met verslaafden op straat en wij als politie moeten dan de straten schoonvegen. Je sluit ze op en dan beslist het Openbaar Ministerie of ze verplicht moeten worden opgenomen. Dan brengen wij ze naar Centro di Motivacion. Maar als dat niet het geval is, komen ze weer op straat." Recent verschenen nog artikelen over de

opnamestop die drugsopvangcentrum Fundacion pa Maneho di Adiccion di Aruba (FMAA) als gevolg van bezuinigingsmaatregelen door de overheid moest toepassen. Navraag bij FMAA-voorzitter Marjorie Vermeer-Luidens, waar de drugsverslaafden dan wel terecht kunnen, leert dat ook zij hierop geen antwoord weet. "Het is een goede vraag. Er is eigenlijk geen plek meer voor ze." Het wordt erger met drugsverslaving op straat", zo zegt ook Larmonie. Hij stelt het te merken aan het aantal gemelde incidenten van agenten en het straatbeeld. "En je ziet meer jeugdige verslaafden ook." Ook FMAA liet eerder al weten dat er steeds meer jongeren aan de deur kloppen die hulp vragen bij hun verslavingsprobleem. "Kijk, mensen denken hier dat opsluiten genoeg is, maar zo werkt het natuurlijk niet. Ze komen ook weer terug in de samenleving en dan begint het spel met de politie weer opnieuw. Het is wachten wanneer de overheid dit probleem gaat aanpakken, maar ja, het kost geld", besluit Larmonie.

Arikok-directeur de laan uitgestuurd

ORANJESTAD — Arikok-directeur Diego Marquez staat niet langer aan het roer bij het natuurpark. Marquez begon twee jaar geleden als vervanger van Roy Maduro bij het Nationaal Park Arikok, maar om onbekende redenen is zijn contract niet verlengd. Hij is direct gestopt met zijn werkzaamheden. Of Marquez al een nieuwe uitdaging heeft gevonden, is onbekend. De directie van het natuurpark zoekt een nieuwe directeur om het stokje van Marquez over te nemen. De kandidaat dient onder andere een vernieuwende en doelgerichte leider te zijn, academisch werk- en denkniveau te bezitten, goed te functioneren in een team en een grote passie te hebben voor de natuur. Er kan nog tot 17 september worden gereageerd op de functie bij Arikok.

Verdachte vermissing Robyn Gardner bij Dr. Phil

ORANJESTAD/LOS ANGELES — Gary Giordano, hoofdverdachte in de verdwijning en vermoedelijke dood van Robyn Gardner, was onlangs te gast in het praatprogramma Dr. Phil. Giordano ging het gesprek aan met de zus van de verdwenen vrouw, Danielle Colson-Unglesbee. Volgens Colson is hij schuldig aan de vermissing van haar zus.

Gardner verdween in augustus 2011 tijdens het snorkelen nabij Baby Beach. Giordano blijft echter ontkennen iets te maken te hebben met de verdwijning van de vrouw. Iets wat de zus van Gardner zich moeilijk voor kan stellen. "Giordano is een slang en een duivel", vertelt de vrouw in de uitzending. Vlak voor de twee op vakantie naar Aruba gingen, sloot Giordano een levensverzekering van 1,5 miljoen dollar op Gardners naam af. Dat geld is overigens nooit uitgekeerd. Verzekeraar American Express verzette zich met succes tegen de claim van Giordano.

Boek

Giordano publiceerde in juni

van dit jaar een boek over de verdwijning. Het boek, 'The Aruba Files: the Redemption Story of Gary V. Giordano' is volgens Colson alleen slechts een manier om een slaatje te slaan uit de ellende. "Hij heeft het verzekeringsgeld nooit ontvangen. Daarom heeft hij het boek geschreven, alleen om geld te verdienen".

Tegenstrijdigheden

In een reactie aan het Amerikaanse televisiestation WUSA9 vertelt Phil McPress, host van het praatprogramma, dat de vragen die hij tijdens het interview aan Giordano stelde niet werden gewaardeerd door

de man. Volgens de tv-psycholoog zijn er zoveel tegenstrijdigheden in het verhaal en vindt hij het aannemelijk dat de man meer weet. Giordano is sinds de verdwijning van Gardner op 2 augustus 2011 hoofdverdachte. De man beweerde destijds dat ze door de stroming was meegevoerd naar open zee. Haar lichaam is echter nooit gevonden. De net afgesloten levensverzekering maakte hem verdacht waardoor hij werd aangehouden door de Arubaanse autoriteiten. Omdat justitie hem wegens gebrek aan bewijs niet kon vasthouden, werd Giordano op 29 november 2011 vrijgelaten waarna hij terugkeerde naar de VS. Hij wordt nog altijd verdacht van moord, opzettelijke vrijheidsberoving en oplichting. De zaak is nog geopend maar het onderzoek ligt stil, zo liet het OM eerder weten.

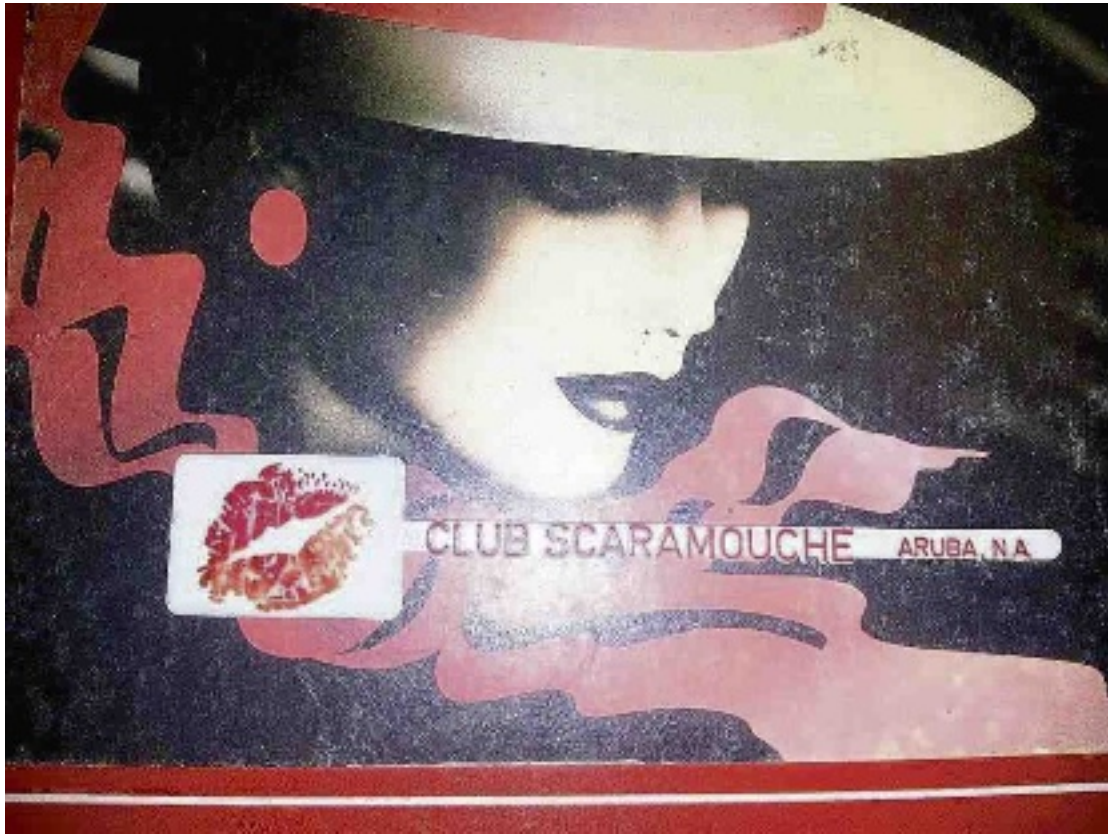
Verdwenen Monumenten

Club Scaramouche en Club Visage

door Evert Bongers

Aruba heeft verschillende nachtclubs en discotheken gehad waar de jeugd in de jaren '80 en '90 is uitgegaan en waar de volwassenen van nu fantastische herinneringen aan hebben. De twee bekendste waren Club Scaramouche en Club Visage. Scaramouche, geopend in oktober 1979, was vooral bekend om de optredens van populaire Latijns-Amerikaanse groepen en vanwege missverkiezingen. Het was gevestigd in het Boulevard Center en eigenaars waren Eduardo en Gerardo de Veer. In februari 1990, toen het Boulevard Center werd veranderd in de Sonesta Mall, werd Club Scaramouche gesloten.

Club Visage was, samen met enkele andere horecagelegenheden, gevestigd in een pand aan de L. G. Smith boulevard, ter hoogte van het huidige Delifrance. Het werd in mei 1986 opgericht door Paolo en Guiseppe Cuntrera die in december 1985 van het toenmalige bestuurscollege een vergunning voor een koffiehuis en een restaurant hadden gekregen. Dat werden dus Club Visage en Gaspere Pizza, genoemd naar broer Gaspere Cuntrera. Toen de andere politieke partij vervolgens aan de macht kwam en hoorde dat de Cuntrera's door internationale justitiële autoriteiten werden gezocht vanwege witwas-praktijken en betrokkenheid bij

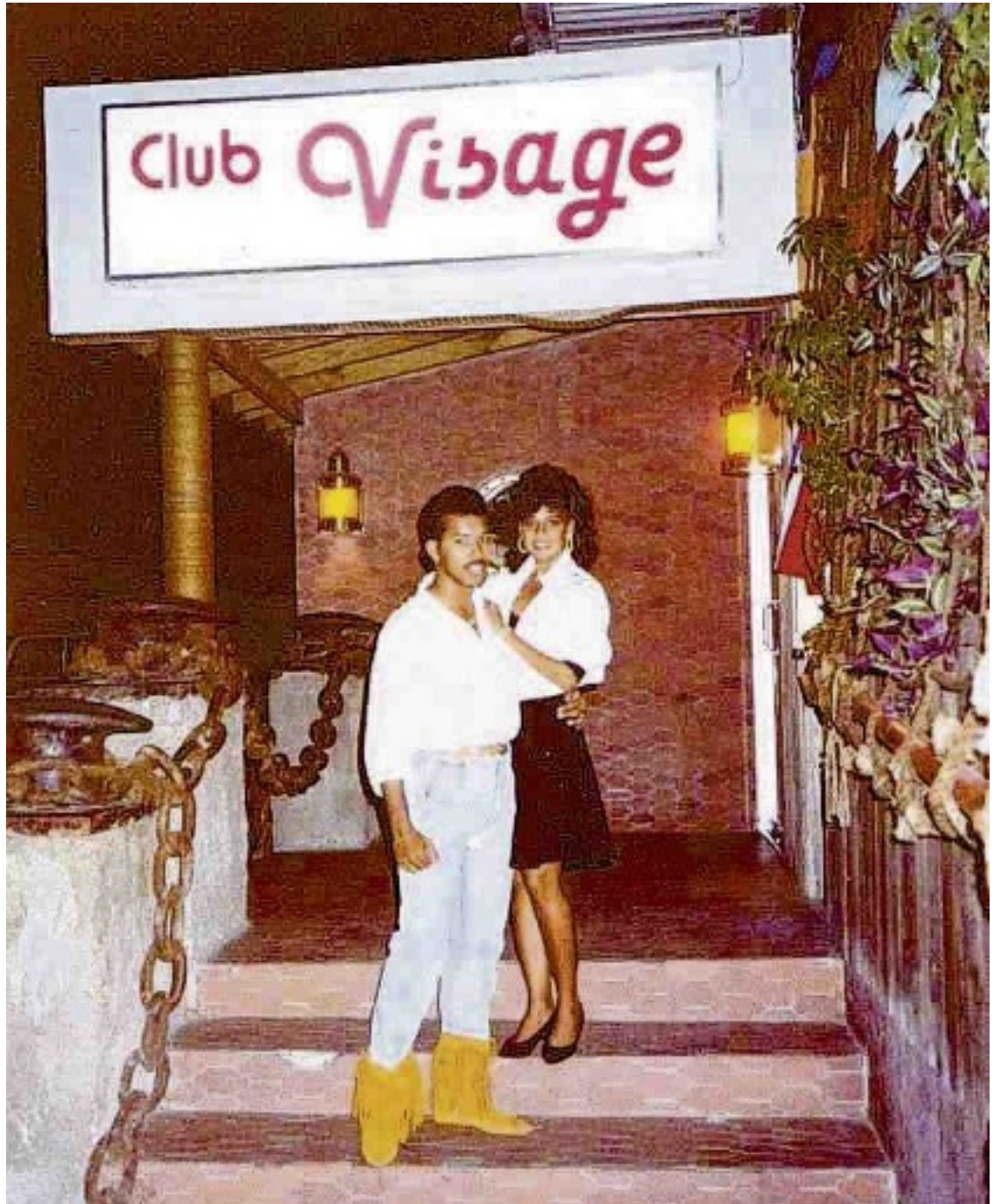

de Siciliaanse maffia, werden de broers door de toenmalige minister van Justitie van Aruba verwijderd. Toen in 1989 er weer een wisseling van de macht had plaatsgevonden, mochten de broers, die ook in Venezuela werden gezocht, weer naar Aruba terugkeren. Dit alles gaf veel commotie, ook internationaal, en heeft de naam van Aruba zeker geen goed gedaan. Uiteindelijk werden twee van de broers gevangen genomen en aan Italië uitgeleverd. Inmiddels was er een nieuwe eigenaar van Club Visage, Ron

van Kaenel. Hij bouwde de disco-club uit tot de grootste en populairste van het eiland. Een van de trekpleisters was zeker een aantal pool-tables die ook buiten

de nachtelijke uren zorgden voor goede business. Op een zaterdagmiddag, eind oktober 1995, werden Club Visage en de belendende percelen in de as ge-

legd door een uitslaande brand die zijn weerga in de geschiedenis van het eiland niet kende. Naast Club Visage gingen ook restaurant El Patio, supermarkt Certified Groceries en bouwhandel Codemsa op in de vlammenzee. De brandweer stond machteloos, ondanks assistentie van de collega's van de luchthaven en van oliemaatschappij Coastal. De schade bedroeg miljoenen florin en 200 mensen

kwamen zonder werk te zitten. Zo kwam er plotseling een eind aan deze omstreken maar uiterst succesvolle discotheek. Club Visage werd nooit herbouwd.

Vijf jaar na het sluiten van Club Scaramouche in 1990 verloor het uitgaanspubliek zo opnieuw een van zijn favoriete honken. Wat rest zijn – alweer – de onuitwis-

bare herinneringen aan deze levendige discotheek en het naastgelegen restaurant waar men zich na afloop van een nachtje dansen tegoed deed aan pizza's en kippenvleugels. De namen zullen altijd blijven leven en in de uitgaanswereld duiken ze regelmatig weer op bij 'Back to the 80's & 90's' feesten van de clubs van tegenwoordig.

Aruba is rijk aan monumenten. Maar er zijn ook mooie, oude panden geweest die vervallen raakten en moesten worden afgebroken. Zij hadden wellicht hun functie verloren en moesten wijken voor nieuwbouw. Deze serie artikelen gaat over die verdwenen 'monumenten', Monumenten der Herinnering.

Overleden

Dhr. Julius Cabenda	06-09-2014
Sra. Vda. Elizabeth Feliciano – Croes	06-09-2014
Jeanne Marie N. Ras – Croes	07-09-2014
Maria Caster – Thiel	07-09-2014
Sra. Vda. Maria D. Wever – Geerman	08-09-2014
John O. Jeandor	08-09-2014
Benedicto Geerman	08-09-2014
Girline Mitchell	09-09-2014
Judith G. Kelie – Maduro	10-09-2014

Met groot verdriet en diepe verslagenheid geven wij kennis van het overlijden van

Aileen Maria Theresa Martel-Looman Weduwe van +Cesar Martel

Namens haar	
Moeder:	weduwe Edith (Didi) Looman-Capnries
Dochter:	Jessica Martel en Tyson Cathalina
Aangenomen kind:	Fabianie Orcadia
Broers en Zus:	Henk Looman en kinderen Elisabeth en John Heldewier Vignon-Looman Stanley en Cheryl Looman-Charms en kinderen
Cousins en tantes:	Edgar Martina en kinderen weduwe Bertha Da Costa en kinderen Ronald en Yvonne Capnries Stanley en Cecilia Martina en kinderen Harold en Angela Martina en kinderen Aileen en Windrop Cunel en kinderen weduwe Wyma Capnries en kinderen Corry Looman en kinderen weduwe Plonie Looman en kinderen
Nicht (als zus):	Luisa en Roxette Capnries
Families:	Looman, Martina, Capnries, Martel, Juliana, Irene Russel, Merelyn

Onze excuses indien wij in onze verdriet iemand zijn vergeten.

De uitvaartdienst vindt plaats op **zaterdag 13 september 2014**, vertrekkende uit Kerk van Janwe naar de katholieke begraafplaats van Janwe. Gelegenheid tot afscheid nemen is van 12.00 uur 's middags tot 3.00 uur 's middags gevolgd door de afsluitingsceremonie.

In plaats van een bloemstuk wenst de familie een donatie aan Stichting Hospice Arco Cavent, (RBC 8000000134196106)
Er zal een bus bij de ingang staan.

Wij hopen op uw begrip om geen rouwbeklag aan huis te tonen.

Beautiful Inside Out...

HOME & NATURE

For all your natural furniture, art, gifts, and accessories
Credit available as well

Avenida Milio Croes 70 | Tel. 521-1188
Monday - Saturday, 10-6 | www.homeandnaturearuba.com

Caribbean Cinemas **MEGAPLEX 8**
100% Digital HD

LIKE OUR NEW FACEBOOK PAGE
Caribbean Cinemas Aruba

ALL THE MOVIE INFORMATION YOU WANT AT YOUR FINGERTIPS

log on to
caribbeancinemas.com/aruba

★★★★★
**Showtimes
Coming Attractions
Synopsis**

Buy your tickets online through
caribbeancinemas.com/aruba
cinemaExpress

Palm Beach Plaza | Aruba | 586-0074

Available on the App Store | DOWNLOAD OUR NEW APP | ANDROID APP ON Google play

De oren gespist voor de doven

ORANJESTAD — In de ‘week van de doorbroken stilte’, die 22 september start, is de aandacht op doven en slechthorenden gericht. Op initiatief van serviceclub Quota zijn er verschillende activiteiten gepland.

Een lezing op dinsdag 16 september met als titel ‘verlies van gehoor en communicatie’, geeft het startsein aan de campagneweek die de maandag erop volgt. Van zeven tot half tien in de

avond is iedereen welkom bij de lezing in het Renaissance Convention Center. De officiële opening van de campagneweek vindt plaats op 22 september bij Fundacion Pa Esnan Cu Problema Di Oido (Fepo). In die week kan een ieder zijn oren gratis laten testen bij Fepo, SVB San Nicolas of bij optica Oduber & Kan. Het resultaat ontvang je direct. Een afspraak is gewenst, wat telefonisch of persoonlijk kan bij één van de genoemde instanties. Quota heeft de basisscholen uitge-

nodigd om hun leerlingen vanaf de vierde klassen en ook het voortgezet onderwijs tot en met de tweede klas te laten deelnemen aan de test. Fepo wil graag deze leeftijds-groep blijven monitoren. Een afspraak voor een test kan gemaakt worden bij Fepo, Engelandstraat 15, telefoonnummer 583-1016 of S.V.B. San Nicolaas, Bernardstraat 67, telefoonnummer 527-2736 of Oduber & Kan, Cayena Mall Caya G.F. Betico Croes 222, telefoonnummer 582-4719.

Den Cayente

Paint it black

Ariën Rasmijn (1975) is freelance journalist. Naast zijn publicaties in Amigoe en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek in Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: arubadencayente@gmail.com.

De stad binnenrijden is op een dag als deze een crime. Alsof bijna niemand - ondanks de oefening van de dag ervoor - van tevoren was gewaarschuwd dat in de ochtenduren van de tweede dinsdag van september het drukste stuk weg in Oranjestad autovrij zou worden gemaakt. Gelukkig kan ik nog hosselen voor een parkeerplek en loop ik in mijn zwarte polo, khaki's, nette schoenen en zwarte blazer de hitte in. Mijn enige 'nette' ensemble is gelijk mijn begrafenis- en trouwerij outfit. En daarmee lijk ik ook gelijk op de gemiddelde beveiliging van een discotheek ergens in Nederland. Ik vind het zelf geen gezicht, maar ik kan moeilijk naar de opening van een nieuw parlementair jaar in mijn gebruikelijke neon gympen en Hawaii-shirt. In afwachting van de erewacht van de Koninklijke Marine keuvel ik wat met collega's. Aan de andere kant van de weg staat een wat oudere mevrouw met een pro-

testbord waarop de premier wordt gevraagd om respect te tonen voor de gouverneur en het parlement. Ook van de partij is Rocky Kelly, misschien wel de bekendste en meest geliefde rumshopfilosoof van de radio. Zijn oranje shirtje bolt om zijn pens, zijn hoedje past perfect en zijn baard is jaloersmakend woest. We hebben beiden niks anders te doen en raken aan de praat. Rocky zegt dat hij zich vandaag koest houdt, want zijn Grupo di 7 heeft een aanvraag ingediend voor alweer een protestdemonstratie (de vierde inmiddels? Ik ben de tel kwijt) op de 19e. “Dit keer gaan we *all out*, want onder meer Booshi Wever gaat mee”, zegt Rocky strijdbaar. “Maar deze keer starten we niet bij de Julianaschool maar bij het park.” Ik grijns en kan het niet helpen om te vragen: “Is dat omdat al die oudjes in jullie aanhang die afstand gewoon

niet meer trekken?” Eh ja, geeft hij schoorvoetend toe. Wanneer waarnemend gouverneur Ella Tromp-Yarzagaray de Statenzaal binnenloopt staat de mevrouw met het bord haar op te wachten. De vertegenwoordiger van de Koning erkent haar aanwezigheid en doet haar entree. Ze wordt opgewacht door onder meer Jennifer Arends-Reyes die vandaag prachtig van top tot teen is gekleed in glitterend zwart, alsof ze op weg naar de begrafenis van Joan Rivers de verkeerde afslag heeft genomen en op Aruba is beland. Eenmaal binnen kom ik erachter dat het geen toeval is. De hele groene fractie is in rouwkleiding uit protest. “Het is een statement en hierna hebben we het er niet meer over”, aldus fractieleider Rene Herdê. Het is een beetje net als ruziemaken met een passief-aggressieve familielid. Ik smijt je gehaktbal op je bord bij het opscheppen, maar hierna hebben we het er niet meer over, ok? Alleen de Statenvoorzitter niet, Marisol doet weer eens lekker dwars, met een goudkleurig jurkje. Opvallend is ook de afwezigheid van twee fractieleden, Lorna Varlack en Clarisca Velasquez. Van die laatste gaat nu het gerucht rond dat zij uit de politiek wil stappen voor een terugkeer in het politiekorps. Ik moet terugden-

ken aan de overwinning van AVP in 2009 en hoe Clarisca op het podium tegenover Cas di Partido stond te huilen alsof ze de Mini Mega had gewonnen. Dat ze weinig stemmen wist te trekken in Savaneta vorig jaar en daar nogal verbolgen over was, is ook geen geheim. Maar dat ze kennelijk bewust besluit om van het pluche af te stappen - terwijl het eigenlijk niet eens hoeft - en keihard weer het veld in te gaan had ik eerlijk gezegd niet verwacht en vind ik bijzonder eerbaar. *Once a cop, always a cop.* Petje af en een diepe buiging voor Statenlid Velasquez.

De gouverneur leest haar toespraak voor. Af en toe neemt ze een slokje water en laat ze de mooie zinnen rollen van haar tong. Er wordt wel degelijk flink bezuinigd. Zelfs op stichtingen die nu of moeten opdoeken zoals Balansa Nobo, of dreigen failliet te gaan zoals Saba. Dat wordt nog gezellig met de komende vergrijzing. Ondertussen moet ik denken aan mijn oude vriend John Jeand'or, die net is overleden. John heeft onze familie in moeilijke tijden bijgestaan en was een echte 'mensch', zoals dat heet. Voor hem zou het wel gepast zijn geweest om in rouwkleiding op te komen dagen vandaag.

Weekendagenda

In deze weekendagenda staan activiteiten voor vrijdag tot en met zondag (en ook tijdens lange weekenden). Tips hiervoor zijn welkom, doorgeven kan tot uiterlijk woensdagmiddag via arubaredactie@amigoe.com.

Vrijdag
Wat : Friday's Caribbean Pan Night
Waar : Paseo Herencia
Wanneer : 20:00

Wat : Candela
Waar : Club Hipsz
Wanneer : 22:00

Wat : Optreden Cosy Cotton Band
Waar : Café The Old Dutch
Wanneer : 22:00

Zaterdag
Wat : Cross Country Kids & Youth Run 1,2,3 KM
Waar : Lighthouse Malmok
Wanneer : 04:30

Wat : Kledinguitgifte
Waar : Santa Teresita center
Wanneer : 09:00 - 11:00

Wat : DJ Rastalvin
Waar : Café The Old Dutch
Wanneer : 22:00

Wat : E2
Waar : House of Music
Wanneer : 23:00

Zondag
Wat : 3k-5k Master Championship Fun Walk & Run
Waar : Linear Park
Wanneer : 07:00

Wat : Kerkdienst
Waar : Kapel Marinierskazerne Savaneta
Wanneer : 09:30

Wat : Gospel Festival
Waar : St. Paulus School
Wanneer : 17:00 - 21:00

COLUMN

Pensioenen (2)

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Hoe kan het dat je bij particuliere verzekeraars minder premie hoeft te betalen voor een goed pensioen dan bij onze pensioenfondsen? Dat was de vraag die ik een tijdje geleden stelde. Daarbij kwam ik met een voorbeeld van iemand die zo'n 8,5 procent van zijn salaris in een pensioenverzekering stortte en toch een goed pensioen opbouwde. Ons ambtenarenpensioenfonds heeft een veelvoud van die premie nodig. Soms 4 keer zoveel, soms zelfs 7 keer zoveel. Ik werd heel vriendelijk op mijn vingers getikt door iemand met verstand van verzekeringen. Ik ging er namelijk onder meer van uit dat mijn gestorte pensioengeld met 7 procent zou toenemen doordat de verzekeringsmaatschappij goed belegde en goed uitbetaalde. Dat is te hoog gegrepen werd mij verzekerd. Ik neem dat graag aan. Ik haat papieren en bewaar mijn administratie niet zo lang. Ik kan alleen van de laatste twee jaren nagaan wat er extra werd bijgeschreven en dat was zo'n 10 procent per jaar. Dat is niet zomaar een klein detail. Uiteindelijk is het vooral het rendement op de gespaarde premie dat de hoogte van het eindbedrag

bepaalt. Ik had een voorbeeld van iemand die 35 jaar lang 5000 florin per jaar spaarde bij een verzekeringsmaatschappij. Mijn ideale - en wellicht niet bestaande - verzekeringsmaatschappij zorgde ervoor dat dit bedrag groeide tot 700 duizend florin. Ga je uit van 4 procent rendement, dan haal je nog geen 400 duizend florin. Het is dus heel belangrijk dat degene die voor uw pensioen zorgt, goed met het geld omspringt en zorgt dat het maximaal opbrengt. Dat betekent dat we een andere vraag kunnen stellen. Zijn de rendementen die het Apfa behaalt wel optimaal, halen ze wel het meeste uit de gestorte premies? De Apfa mag niet zomaar beleggen met de pensioenpremiepot. Uiteraard moet dat voorzichtig gebeuren, niet speculatief, maar ze zijn ook verplicht om het grootste deel op Aruba zelf te beleggen. Die regel mogen ze niet overtreden en dat doen ze ook niet. Het is natuurlijk wel een beperking van je mogelijkheden. Het grootste Nederlandse pensioenfonds, het ABP, haalde over de laatste 21 jaar een rendement van 7,1 procent gemiddeld. Dat is niet echt rendement, want

er is natuurlijk ook inflatie, maar die negeren we maar even. Dat rendement wordt niet regelmatig behaald. Tijdens de bankencrisis kreeg het even een flinke deuk, maar 7,4 procent is het gemiddelde. 100 euro van de ABP in 1991 was in 2012 wel 437 euro geworden. Haalt het Apfa ook deze resultaten? Het Apfa is honderden malen kleiner dan het ABP, dat maakt het misschien ook moeilijker om goed rendement te behalen. Ik heb geen cijfers over 21 jaar, maar wel die over de jaren 2011 tot en met 2013. Toen was het rendement 2,2 procent, 6,5 procent en 3,5 procent. Dat is niet veel, het zijn ook moeilijke financiële jaren. In diezelfde jaren behaalde het ABP echter een rendement

dat bijna twee keer zo groot was: 3,3, 13,7 en 6,2 procent. Komt dat misschien doordat een groot deel verplicht op Aruba belegd moet worden? Dat geldt in ieder geval voor 2012: rendement op Aruba 5,5 procent, buiten Aruba 8,7 procent. Dat betekent dat iemand die bij Apfa pensioen opbouwt, bijna twee keer zoveel premie moet betalen als iemand die bij het ABP zit om een gelijk resultaat te behalen. Dat is nogal een verschil. En nu moet u niet denken dat ik de Apfa vergelijk met een goed florierend pensioenfonds. Het ABP moest pensioenuitkeringen zelfs verlagen vorig jaar. Het betekent we het gewoon heel slecht doen met onze pensioenpot. Volgende week nog een derde en laatste stukje over pensioenen.

OPINIE

Oprecht gepassioneerd en visionair

ORANJESTAD — Het lijfblad van de Arubaanse regering, *Het Financieele Dagblad* (FD) voerde op 6 september 2014 een pakkende beschrijving van de grote voorman van de Vestia, Erik Staal onder de titel: Oprecht gepassioneerd, een visionair. Evenals Vestia zucht het kabinet Mike Eman II onder een smartelijke schadepost.

door
Renée van Aller en John de Vries

Het kabinet lijdt niet onder dure rentederivaten, maar onder de gevolgen van langdurig en majestueus spenderen en begeesterd bidden om een wonder dat uitbleef. Visie is daarbij niet genoeg. Een visie moet realiseerbaar zijn. In een kleinschalig weinig gediversifieerde economie als de Arubaanse,

lijkt dat een vrome wens te blijven. Wellicht valt uit het pas uitgekomen boek van het FD over de Vestia-affaire (ook leerzaam voor de gezondheid van de financiën van het FD zelf) lering te trekken voor ons allen. Het boek ‘De vrije val van Vestia. Miljardendrama door hoogmoed en wanbeleid’ beschrijft de oorzaken van het Vestia-drama. De ambitie van Erik Staal, de financiële ontsporing van de financiële topman Marcel de Vries en het falend toezicht.

Verantwoordelijkheid?

Annemarie van Gaal vroeg zich in het FD van 9 september 2014 af, ‘waaruit het inspirerend leiderschap van Erik Staal had bestaan voorafgaand aan het rampjaar 2012 toen Vestia de samenleving met miljarden euro's aan speculatieschade opzadeld’. De Raad van Commissarissen (vijf) die hem moesten controleren vonden dat Staal fantastisch werk had geleverd en bedankten hem in februari 2012 op de site van de woningcorporatie nog uitgebreid voor zijn ‘inspireren-leiderschap’. Staal kreeg een vertrekpremie van 3,5 miljoen euro mee. Als buitenstaander kun je niet anders dan concluderen dat deze commissarissen jarenlang hebben zitten slapen en begin 2012 nog steeds niet wakker waren toen ze Staal zijn vertrekpremie toekenden. Is die conclusie ook van toepassing op de Arubaanse parlementariërs?

Van Gaal concludeert dat

kennelijk de eigen reputatie belangrijker is, ‘dan toegeven dat de controleurs gefaald hebben en sliepen toen de bestuurders op wie ze toezicht moesten houden, de samenleving voor miljarden in de ellende stortte’. Kennelijk is de ellende van vele tienduizenden huurders die nu maximale huurverhogingen voor hun kiezen hebben gekregen, de financiële offers waarmee ze de andere woningcorporaties hebben opgezadeld én de vele bouwbedrijven die failliet zijn gegaan als gevolg van de ellende bij Vestia, minder belangrijk dan hun eigen reputatie. Erik Staal had tijdens de parlementaire enquête moeite met het begrip ‘spijt’ en kennelijk hebben zijn commissarissen net zoveel moeite met het begrip ‘verantwoordelijkheid’. Het is te hopen dat de Arubaanse parlementariërs wel weten wat hun verantwoordelijkheid inhoudt en dat de schade voor de inwoners van Aruba kan worden beperkt. Ondanks de rouwkleiding in het parlement zal er aan forse bezuinigingen op de overheid zelf niet te ontkomen zijn. Maar dan moet wel duidelijk zijn waar de klappen gaan vallen en wat de gevolgen zullen zijn en voor wie. De autonomie is door de regering zelf met steun van het parlement ondermijnd door een onacceptabel begrotingsbeleid en vooral uitgaavenbeleid. De prijs daarvoor zal thans

moeten worden betaald, 60k door onze bestuurders.

Brandende vraag

Heeft er de afgelopen jaren als gevolg van de hele financiële crisis ooit al eens iemand oprecht spijt betuigd en verantwoordelijkheid genomen? Dat vroeg een beklemede lezer van het FD zich af. Je hoeft alleen maar Inside Job te kijken om te zien hoe door en door verrot de mensen aan de top zijn, schreef hij om 11:36 op 09-09-2014. Weet Maxim Februari het antwoord in het NRC Handelsblad van 9 september 2014? “Omdat het de toeschouwers gaat om de megacommunicatie, worden de politici gedwongen spontaan en betrouwbaar zichzelf te spelen. Vaak bestaat het nieuws langdurig uit improvisatieoefeningen. De politici krijgen in deze setting de kans te laten zien hoe eerlijk en transparant ze kunnen liegen over feiten die er niet zijn. En dat, lieve lezers, is het verschil tussen actualiteit en geschiedenis”, besluit Februari. “Geschiedenis ontstaat doordat beslissingen worden genomen. De actualiteit is een toneel waarop we beoordelen welke rol het best bij de politicus past.” Het is aan u en ons de juiste vragen te stellen, het juiste antwoord te vinden en voldoende toezicht uit te oefenen, zonder al teveel visie, lef en passie, maar doortastend en integer. Zou dat kunnen?

Renée van Aller en John de Vries schrijven regelmatig voor Amigoe. Vanuit hun juridische, bestuursrechtelijke, wetgevende en financieel economische kennis en ervaring toetsen ze de theorie in de praktijk. Renée werkte als jurist lange tijd voor de Universiteit van Aruba en de Arubaanse overheid. John J.P. de Vries was jarenlang werkzaam als jurist bij de overheid. Zij presenteren een analytisch, vakkundig en onderbouwd oordeel op actualiteiten.

ANIMAL RIGHTS ARUBA
We Save - We Care - We Educate!

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!

E-mail: info@animalrightsaruba.com

Website: www.animalrightsaruba.com

Phone numbers: **593-4584**

For donation Aruba Bank, account number: 123.311.213

Turtug Aruba

(sporen van) een zeeschildpad gezien?

Bel TURTLE HOTLINE : 592 93 93

11 september

Aanvallen op Amerika

De krant opende op 11 september 2001 met het schokkende nieuws over de aanslagen in de Verenigde Staten. Die ochtend hadden zich twee vliegtuigen in de torens van het WTC in New York geboord. Ook op het Pentagon bij Washington kwam een toestel terecht, en zo'n 300 kilometer ten noordwesten van Washington stortte eveneens een passagiersvliegtuig neer, zo meldde de krant. Op het moment dat de Amigoe uitkwam, was er nog niet veel bekend over het aantal slachtoffers. Wel was alle vliegverkeer naar de Verenigde Staten gestopt. Dit had ook direct gevolgen voor Curaçao. Zo moest een ALM-vlucht, die van Curaçao via Haïti naar Miami zou vliegen, rechtsomkeert maken naar Haïti toen bekend werd dat het toestel niet

in Miami mocht landen. Het American Airlines-toestel dat dagelijks van Miami naar Curaçao en terug vloog, moest in Miami aan de grond blijven.

Reacties

Het Amerikaans consulaat op Curaçao en de FOL-basis op Hato waren op 11 september 2001 als gevolg van de aanslagen 'in verhoogde staat van paraatheid' gebracht. Viceconsul van de VS Patricia Aguilera riep haar landgenoten op de Antillen op om extra veiligheidsmaatregelen te nemen: 'Houd een *low profile*, verander uw dagelijkse routes en wees oplettend ten aanzien van post die van onbekenden afkomstig is', waarschuwde zij.

De preke die die dag op de voorpagina van de krant stond, was een zwart vlak.

Geen schadeclaim nabestaanden

48 maanden cel geëist voor fataal ongeluk

WILLEMSTAD — Officier van justitie Guillano Schoop eiste gistermiddag 48 maanden celstraf, waarvan achttien voorwaardelijk en drie jaar proeftijd tegen Nelso d.S.d.S. (25), verantwoordelijk voor de dood van drie lopers op 4 augustus vorig jaar op de EEG-weg. Bovendien wil hij dat de rechter S. een verbod oplegt voor het rijden van een motorvoertuig voor een periode van drie jaar. De rechter zal de nodige tijd nemen om zich over deze zaak te beraden.

door onze verslaggever
Jomaira van der Meulen

De inhoudelijke behandeling vond gistermiddag in een volle zaal plaats. Ook de nabestaanden waren aanwezig, maar alleen voor de behandeling. Zij hebben verder geen schadeclaim ingediend. Vóór de behandeling waarschuwde rechter Irma Lips dat de zaak zo zakelijk mogelijk behandeld zou worden en dat iedereen zich ervan zou moeten weerhouden om te reageren op wat er tijdens de zitting naar voren zou komen. Ondanks deze waarschuwing was het voor de nabestaanden van de overleden Kristen Leyba (32), Monique van Meerwijk (58) en Elton Montesant (67) en ook voor anderen heel zwaar om aan te horen wat er precies die dag is gebeurd. Iedereen in de zaal reageerde zeer emotioneel, vooral bij het begin van de zitting, toen de rechter een beschrijving gaf van de verwondingen en hoe hard de verdachte op die bewuste dag reed. S. was zelf ook zeer nerveus, geëmotioneerd en beefde tijdens de gehele zitting. Zoals bekend deden de

slachtoffers mee aan een Benefit Run die jaarlijks door de Road Runners Club Kòrsou (RRCK) wordt georganiseerd. Zij werden die ochtend rond half acht geschept door de auto, die S. in dezelfde richting bestuurde. Hij reed na het ongeluk door en werd ter hoogte van Aqualactra (voorheen KAE-gebouw) bij Mundo Nobo door de politie aangehouden.

Moe

S. heeft gisteren meerdere malen zijn spijt betuigd. De verdachte gaf aan in slaap te zijn gevallen. Dat is anders dan wat hij die dag tegenover de politie had verklaard, herinnerde de rechter hem. Uit het dossier blijkt dat hij zou hebben verklaard dat zijn remmen niet functioneerden. De wagen werd hierop getest en er bleek geen sprake van remfalen te zijn geweest op het moment van het ongeluk. De verdachte benadrukte echter dat nooit te hebben verklaard en hield vol met zijn geweest. Op de vraag waarom hij toch achter het stuur trad, legde S. aan de rechter uit dat hij toen twee banen had en eigenlijk dagelijks vermoeid was. "Ik was

die dag kennelijk heel moe. Dat wist ik, maar besloot toch naar huis te rijden. Dat doe ik elke dag. Ik ben altijd moe, maar had nooit gedacht dat zo iets zou gebeuren." Op die dag werkte S. van zes uur in de namiddag tot vier uur in de nacht bij café De Heeren, terwijl hij ook in de ochtenduren tot twaalf uur bij zijn andere baan aan het werk was. Opmerkelijk is dat zijn toenmalige werkgever van die andere baan, de vader is van de overleden Leyba. Toen de rechter dat opmerkte, begon S. te huilen. De vader was gisteren ook aanwezig in de zaal. Nadat S. klaar was met werken die nacht, besloot hij eerst een collega thuis te brengen. Maar niet voordat zij voor één of twee biertjes stopten bij een snèk. Uit een alcoholtest blijkt echter dat S. niet dronken was en een bloedtest wees uit dat er geen sporen van drugs in zijn bloed waren. Hij kan zich bijna niets meer herinneren van het ongeluk. "Ik reed normaal tot de rotonde en hoorde plotseling 'bram'. Toen pas reageerde ik." Hij reed echter toch door en de rechter wilde weten waarom hij dat deed. S. legde uit bang te zijn geweest, omdat hij niet wist wat er was gebeurd. "Pas toen ik de wagen zag, dacht ik dat er iets ergs was gebeurd en belde toen de politie." Een getuige verklaarde echter dat hij de auto van S. had klemgereden bij KAE in afwachting van

de politie. Dat ontkent S. "Ik ken die meneer niet eens. Ik zag een patrouille en stopte de agenten."

S. werd vervolgens aangehouden en naar het politiebureau gebracht voor verhoor. Hij vroeg steeds naar de slachtoffers en werd steeds door de agenten gerust gesteld, dat deze het goed maakten, aldus de verdachte. Pas omstreeks acht uur in de avond kreeg hij het slechte nieuws te horen, aldus S. "Sindsdien vraag ik hen elke avond voor het slapen mij te vergeven. Misschien vinden jullie dat raar, maar zo is dat. Ik hoop ook dat de nabestaanden mij ooit kunnen vergeven."

Eis

Voor officier Schoop is echter alleen de spijtbetuiging niet genoeg. Hij vindt het op zijn plaats dat de man wederom opgesloten wordt voor roekeloos rijden. Al was hij niet dronken en had hij ook geen drugs gebruikt, S. wist heel goed dat hij niet in staat was een auto te besturen. Dat gaf hij zelf aan, benadrukte officier Schoop gisteren tijdens zijn requisitoir. Volgens ooggetuigen en politieonderzoekers reed hij zeer roekeloos, zeker tussen de 100 en 120 kilometer per uur, waar 60 kilometer per uur toegestaan is. Er waren verder geen remsporen op de weg of sporen die erop duiden dat hij voor de wandelaars uitwek, aldus de politie. Uit het dos-

sier blijkt dat eerst Meerwijk werd aangereden en door de kracht 41,5 meter verderop op de weg terecht kwam. Ze liep op de betonnen rand en niet op de weg zelf, aldus de rechter. De andere slachtoffers werden op de rijbaan zelf aangereden. Eerst werd Leyba, die voor Meerwijk liep, en vervolgens Montesant geschept. Hun schoenen en zelfs hun sokken werden door de harde knal verderop op de weg teruggevonden. Verder blijkt dat Meerwijk na een groot trauma overleed en Leyba ernstige verwondingen opliep, die geleid hebben tot haar acute dood. Ook Montesant liep ernstige verwondingen op en overleed ter plekke door zeer snel bloedverlies.

Dit is alleen te wijten aan S., benadrukte de officier gisteren. Door zijn schuld kwamen deze personen om het leven en bovendien heeft hij geen rijbewijs. Volgens Schoop moet S. dat met een gevangenisstraf bekopen, namelijk 30 maanden cel. Tevens moet hij zich na het uitzitten van de straf, gedurende drie jaar goed gedragen, anders wordt hij weer voor achttien maanden opgesloten. Dit betekent dat hij gedurende die periode geen strafbare feiten mag plegen, reclasseringsbegeleiding moet volgen en geen auto mag rijden.

De rechter doet op 29 september uitspraak.

Efficiëntere aanpak werkzaamheden binnen 'Klein Budget'-project

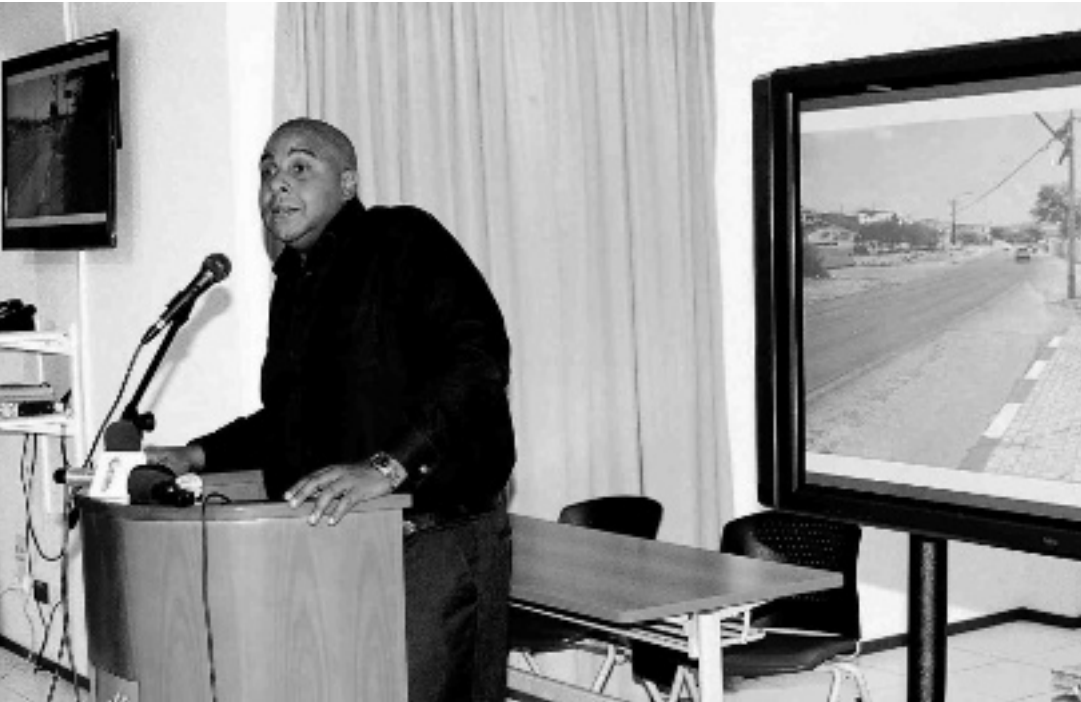

Foto: Ednel Sumbro

Minister Balborda geeft uitleg over het 'Klein Budget' - project.

WILLEMSTAD — Binnen het project 'Klein Budget' – dat betrekking heeft de uitvoer van schilder- en schoonmaakwerkzaamheden, vervanging van bushaltes en vangrails en plaatsing van verkeersborden – zullen 20 kleine aannemers deze infrastructuur-opdrachten uitvoeren. Het project werd gistermiddag door de minister van Verkeer, Vervoer

en Ruimtelijke Planning (VVRP), Earl Balborda (PNP), in de aula van het afvalverwerkingsbedrijf Selikor gepresenteerd.

Het eiland is dan ook door het VVRP-ministerie in 20 gebieden opgedeeld, waarbinnen de aannemers op hun beurt nog kleinere aannemers kunnen inhuren. Minister Balborda beoogt op

deze wijze een snellere en efficiëntere aanpak van de werkzaamheden.

De minister stelt dat dit op zich weer een impuls voor de economie van Curaçao zal genereren. Tevens wordt aangekondigd dat tijdens de duur van het project, dat tot en met januari volgend jaar zal lopen, ook straten zullen worden afgezet.

Vragen over verkoop Claro

Vervolg van pagina 1

PNP'er Humphrey Davelaar stond op zijn beurt stil bij het feit dat in tal van landen, die 'meer ontwikkeld zijn dan Curaçao', drinkwater van de hoogste kwaliteit in flessen wordt verkocht en dat water om te douchen, we's door te spoelen of om schoon te maken via de kraan binnenkomt. Schoon water op Curaçao leveren tot aan de kraan bij consumenten thuis brengt tal van problemen en hoge kosten met zich mee,

constateerde het PNP-lid. Hij hield een pleidooi voor een nieuwe visie van de regering ten aanzien van het drinkwaterbeleid.

Glenn Sulvaran vroeg zich af of Curaçao met de lancering van Claro in 2006 niet de boot had gemist. In 1998 of 1999 had hijzelf geopperd dat Curaçao fleswater zou kunnen gaan produceren. Hij had indertijd een visie voor ogen voor een nieuwe industrie. Maar gezien het feit dat het project pas in

Excuses aan Aqualactra

MFK-Statenlid Gilmar 'Pik' Pisas bood vanochtend zijn excuses aan de leiding van nutsbedrijf Aqualactra aan. Hij verontschuldigde zich namens de Staten voor het feit dat in de Staten geen fleswater van Aqualactra, maar van een bedrijf uit Trinidad werd geserveerd. "Mijn excuses. Ik had er nooit op geleet. Wij hebben het lekkerste water van de hele wereld. Als wij het zelf niet gebruiken, dan is het niet vreemd dat het bedrijf het van de hand wil doen."

Discussie over verdachte in parlement

WILLEMSTAD — PAR-Statenlid Armin Konket betreurt het dat op dit moment een verdachte zitting heeft in de Staten van Curaçao. Hij verwijst hiermee naar MFK-leider Gerrit Schotte, die door het Openbaar Ministerie (OM) officieel als verdachte is aangemerkt in de zaak Babel voor het witwassen van geld en valsheid in geschrifte. Maar volgens MFK-lid, advocaat en voormalig gevolmachtigde minister in Den Haag Sheldry Osepa heeft de stelling van Konket geen enkele juridische basis.

Het PAR-lid benadrukt dat iedereen onschuldig is totdat het tegendeel is bewezen, maar dat een stapje terugdoen als Statenlid niet inhoudt dat iemand schuld bekend. "Het heeft meer te maken met fatsoen en het feit dat je er bent om het volk te dienen. Het stelt het parlement in staat om te functioneren zoals dit in de Staatsregeling is vastgelegd. Het is moeilijk om te praten over het dienen van het volk als zijn aanwezigheid in de Staten het functioneren van het parlement in de weg staat. Een minister moet erop kunnen vertrouwen dat, wanneer hij de Staten informeert, hij met eervolle mensen in gesprek is." Het is volgens Konket niet normaal dat een minister rekenschap aflegt aan een parlement waarin iemand zitting heeft die nog met Justitie te maken zal krijgen. "Dit is niet in het belang van het parlement of het volk van Curaçao."

Maar Osepa is het niet met Konket eens. In een persbericht van de MFK stelt hij dat hij met verbazing kennis heeft genomen van de uitspraken van het PAR-lid. "Onze wetten schrijven op een strikte manier voor op welk moment iemand zijn kiesrecht of zijn recht om in het parlement gekozen te worden, verliest. De wet schrijft de criteria voor waardoor iemand in het parlement kan worden gekozen. Om te stellen dat een politieke tegenstander uit het parlement geweerd moet worden, alleen maar

omdat hij een sterke acceptatie heeft in de gemeenschap, is verkeerd."

Osepa wijst erop dat de MFK, met Schotte als politiek leider, bij de laatste verkiezingen in 2012 in totaal 18.450 stemmen wist te behalen. "Het volk van Curaçao heeft in vrije, geheime en democratische verkiezingen aangegeven dat het Schotte in het parlement wil zien. Dit moeten Konket en de PAR leren accepteren. Het recht om in de volksvertegenwoordiging te worden gekozen is verankerd in internationale verdragen."

Volgens Osepa moet dit recht worden gerespecteerd. Hij wijst er verder op dat dezelfde PAR in het verleden met een politiek leider heeft samengewerkt die veroordeeld was. Terwijl de discussie of Schotte zijn zetel nu wel of niet moet afstaan door gaat, stelt Pais-leider Alex Rosaria dat zijn partij met een voorstel zal komen, waardoor een Statenlid dat wordt aangehouden of verdacht wordt van strafbare feiten, geschorst kan worden. Hiervoor is een verandering van de Staatsregeling van het Land Curaçao nodig. Dit vereist steun van een tweederde meerderheid, dus 14 van de 21 leden in de Staten. Rosaria vindt overigens dat uit fatsoensoverwegingen een verdacht Statenlid de eer aan zichzelf moet houden.

Hoofdpersoon

MFK-leider Gerrit Schotte stond vanochtend zelf stil bij de discussie rondom zijn lidmaatschap van de Staten. Toen hij als eerste spreker het woord kreeg van Statenvoorzitter Marcolino 'Mike' Franco (Pais), stelde Schotte blij te zijn dat hij het woord mocht voeren in zijn parlement. Hij wees er verder op het als zijn taak te zien om als gekozen parlementariër vragen namens het volk aan de regering te stellen over de zorgen die er bestaan in de samenleving.

Advertenties Curaçao

MEDIA LAB CURAÇAO

Workshops in het Medialab van de Openbare Bibliotheek
Woensdag middag van 14.00-17.00 uur

10 september	Filmen en monteren aan de hand van een kunstwerk
24 september	Journalaal uitzending maken
1 oktober	Reclame maken en een reclamespotje opnemen
22 oktober	Thuis op wereldreis: maak een animatiefilm
29 oktober	Maak je eigen videoclip
5 november	Thuis op Wereldreis: maak een kleine animatiefilm
12 november	Maak een digitaal (prenten)boek met de iPad of op de computer
19 november	Filmen en monteren op de iPad
26 november	Leren programmeren met Scratch

Inschrijven?
[www.medialabcuracao.com /media-workshops](http://www.medialabcuracao.com/media-workshops)
434-5222 - 434-5253

Voor iedereen van 8-80 jaar
10 NAF per workshop tot 18 jaar gratis
Ook aanbod speciaal voor schoolklassen en docenten!

PANDORA®
UNFORGETTABLE MOMENTS

Sterling silver charms from \$25

September 18-22 (Closed Sunday)
Free PANDORA bracelet, with \$100 PANDORA purchase.*
*Receive a free sterling silver PANDORA Clasp, Bangle or Essence bracelet (US retail value up to \$65). While supplies last, limit one per customer. Charms sold separately. See store for details.

PANDORA™ STORE
Gomezplein 3-4, Punda, Willemstad, Curaçao
5999.465.4774 • pandora.cur@boolchand.com
www.facebook.com/PandoraCuraçao

Find us on
Facebook

Some jewelry displayed patented (US Pat. No. 7,007,507) • © Pandora • PANDORA.NET

Nieuwe criteria vastgesteld voor resocialisatieprojecten

Onderzoek naar uitbraak gevangenis gereed

WILLEMSTAD — Het onderzoek naar de uitbraak bij de gevangenis Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) op 15 mei jongstleden is gereed en naar aanleiding van de resultaten is een lid van het managementteam verantwoordelijk gesteld. Bovendien zijn er nieuwe criteria vastgesteld voor resocialisatieprojecten in de gevangenissen. Dat bevestigt minister van Justitie Nelson Navarro (Pais) desgevraagd tegenover de Amigoe.

De minister stelde vlak na de uitbraak het managementteam, en directeur Urny Floran in het bijzonder, verantwoordelijk in afwachting van de resultaten van het hiernaar ingestelde onderzoek. Dat had als eerste doelstelling het in kaart brengen van alles wat bijgedragen heeft aan de uitbraak en het bepalen wie van de leden van het managementteam de uiteindelijke verantwoordelijke(n)

is/zijn. Het team bestond toen uit drie leden, inclusief Floran. De minister stelde eerder dat de taken tussen deze drie leden van het team verdeeld worden en hij kondigde ook aan (disciplinaire) maatregelen te zullen nemen tegen de eindverantwoordelijke voor de uitbraak. Minister Navarro heeft inmiddels het rapport van dit onderzoek ontvangen en daaruit blijkt dat niet Floran, maar

een ander lid van het team verantwoordelijk moet worden gesteld voor de uitbraak, aangezien hij belast was met de beveiliging in de gevangenis. Die persoon is echter al met pensioen gegaan, dus heeft het volgens de minister weinig zin om maatregelen tegen hem te nemen. Verder zijn er wel nieuwe criteria vastgesteld voor de resocialisatieprojecten in de gevangenis, na de herziening van de voorwaarden waaraan de gedetineerden moeten voldoen om aan die projecten deel te kunnen nemen, aldus de minister. Navarro vond het zeer opmerkelijk dat bijvoorbeeld de gevangene Liomar Winklaar – veroordeeld tot 24 jaar celstraf voor de dubbele moord van een echtbaar in

Gato in 2005 – de mogelijkheid kreeg om werkzaamheden te verrichten in de werkplaats waar resocialisatieprojecten worden uitgevoerd, terwijl hij in maart 2009 uit de gevangenis is gevlucht en pas maanden later bij een woning in Sta. Rosa werd opgepakt. Dit is na de herziening niet meer mogelijk. Er wordt dus nu ook rekening gehouden met de strafmaat die de gedetineerde opgelegd kreeg, alvorens hij de mogelijkheid krijgt aan dergelijke projecten deel te nemen. Er wordt ook hard gewerkt aan de onderbezetting bij de gevangenis. De minister zegt desgevraagd later een meer uitgebreide uitleg van de vastgestelde criteria te zullen geven.

Cursus nieuwe dienstwapens Glock gestart

Foto: ORV

WILLEMSTAD — Het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheid (politieschool, ORV) is gestart met de cursussen voor de agenten van het politiekorps KPC, die straks de dienstwapens van het merk Walther P-5 zullen moeten vervangen door een Glock. Dit conform een besluit van Justitie-minister Nelson Navarro (Pais). De agenten zullen de komende 40 weken omgeschoold worden. Dertien agenten hebben inmiddels de intensieve cursus Integrale Beoefeningstraaining Vaardigheden (IBT) gedurende drie dagen gevolgd. Zij kregen schietoefeningen, theorie en ook de toets ambts- en geweldinstructie en kregen onlangs hun IBT-paspoort uitgekeerd uit handen van waarnemend korpschef Rudsel Martina, in het bijzijn van ORV-directeur Alpha Falbru en hoofd Specialistische Opleidingen en Leiderschapstrajecten Marlon Sillé.

Calmes niet te spreken over uitspraken Jardim

WILLEMSTAD — Abvo-voorzitter Wendy Calmes is niet te spreken over de uitspraken van Financiën-minister José Jardim (namens onafhankelijk Statenlid Glenn Sulvaran). Op de dag dat de ambtenaren bijeenkwamen om te praten over de maatregelen die de regering wil nemen om structureel in haar personeelsuitgaven te snijden, verschenen er verklaringen in de media die slecht vielen bij ambtenaren op het eiland.

Calmes verwijst naar uitspraken van Jardim, die stelde dat hervormingen in de ambtenarij nodig zijn om het volk in 2015 verlichting te kunnen geven. Deze uitspraken plaatsten ambtenaren weer in het bekende hoekje, aldus de Abvo-voorzitter. "Weer wordt er naar ambtenaren gewezen. Dit is niet de eerste keer dat

dit in dit kabinet gebeurt. We zitten aan tafel en proberen een akkoord te bereiken en steeds weer komt er een of andere minister die in uitspraken weer kritiek levert op ambtenaren. Dit is de zoveelste keer."

Een verontwaardigde Calmes stelt dat hij de uitspraken van

Jardim vandaag ter sprake zal brengen tijdens het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA), dat voor vanmiddag gepland staat. Dit overleg vindt plaats daags nadat er een algemene ledenvergadering onder werktijd in het New Song-gebouw te Muizenberg werd gehouden. De aanwezige ambtenaren klaagden over te weinig informatie om een beslissing te kunnen nemen over het principe-akkoord dat de overheidsbonden met de regering overeen zijn gekomen. Afgesproken is dat de bonden nu individueel hun leden zullen informeren en raadplegen.

Advertenties Curaçao

Car Control Curaçao
F.D. Rooseveltweg 28
Tel: 698-6816 / 515-2696

- Diagnose met scanner
- Onderhoud en reparatie alle merken
- Bestellingen onderdelen NL/USA
- Gespecialiseerd in Europese auto's

MICKY'S
Rooseveltweg 28 Tel: 698-7546 / 698-0631

**MUFFLER
RADIATOR
ALIGNMENT
TIRES**

Facebook

www.mickyscuracao.com

Landhuis Brakkeput Mei Mei bruist van

GEZELLIGHEID

Na de uitbreiding met meer terrassen, grote buitenbar, speeltuin, midgetgolf- en jeu de boulesbanen, is 't nu nog gezelliger bij Mei Mei. Je kan er niet alleen als vanouds lekker en betaalbaar eten, maar ook een drankje drinken, salsas volgen, midgetgolfen, jeu de boules, een feest(je) geven, evenementen organiseren, een kinderverjaardag vieren, schommelen, klimmen, glijden... de totalegezelligheidsplek!

Activiteitenpark open 16.00 - 22.00 uur,
Restaurant open 18.00 - 23.00 uur
Voor reserveringen: 767 1500

Ga je met mij naar Mei Mei?

Landhuis Brakkeput mei mei

RESTAURANT • MIDGETGOLF • EVENEMENTENLOCATIE • JEU DE BOULES • SPEELTUIJN

AH Soep in Zak
Diverse varianten
570 ml

ACTIE! KNALLER!

2+1 GRATIS!

OP=OP

19,95

12,70

Al onze prijzen nu INCL. OBI!

Albert Heijn ZEELANDIA

VAN DEN TWEEL SUPERMARKET JAN THIEL

Ma. t/m zo. 08:00 - 20:00 uur
www.ah.an

facebook.com/ahcuracao

Deze aanbieding is geldig van 8 t/m 14 september 2014.

Belastingopbrengsten dalen in 2015

WILLEMSTAD — De begroting 2015 sluit met een saldo van nul. Op de gewone dienst (de jaarlijks terugkerende verplichtingen met betrekking tot het dagelijks bestuur) projecteert de overheid een positief saldo in 2015 en 2016, terwijl er op de kapitaaldienst (de kapitaalverrichtingen voor duurzame investeringen) een negatief saldo zal zijn. Dat stelt de nota van Financiën bij de begroting, die door minister José Jardim is ingediend.

Het positief saldo op de gewone dienst in 2015 en ook nog in 2016 wordt veroorzaakt doordat de regering dit jaar een lening is aangegaan voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis te Otrobanda, Hospital Nobo Otrobanda (HNO). Dit jaar wordt een gedeelte van het geleende bedrag besteed aan de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Het resterende geleende bedrag zal gereserveerd worden voor de daadwerkelijke uitgaven in 2015 en 2016. De baten op de gewone dienst van de begroting van het jaar 2015 bedragen 1.830,3 miljoen gulden. Het aandeel van de begrote belastingopbrengsten daalt in 2015 vergeleken met dit jaar. Vanaf 2017 en in de jaren daarna zal het wederom toenemen. Dit komt door een verwachte stijging van de niet-belastingopbrengsten. Het aandeel van de belastingopbrengsten neemt ook af, omdat rekening is gehouden met lastenverlichting in de belastingen vanaf 2015 als de uitvoering van het sanerings- en groepad in overeenstemming met de projecties verloopt. De vakbonden hebben na lang overleg het op tafel liggende saneringsvoorstel in beraad. De leden zullen zich hierover moeten uitspreken. Voor wat betreft de geprojecteerde groei gaat de overheid uit van een reële economische groei van 1,5 procent in 2015, terwijl de inflatie een hoogte van 2,1 procent zal bereiken. Het aandeel van de directe

belastingen zal vanaf 2015 afnemen met 34,3 miljoen gulden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van de opbrengsten van de loon- en inkomstenbelasting en de deelnemingen/dividendbelasting. Voor 2015 wordt een opbrengst van 30 miljoen geraamd aan deelnemingen/dividendbelasting. Dit heeft betrekking op de winstbelasting offshore in het kader van de nog vigerende Belastingregeling Koninkrijk. De raming in de begroting 2015 voor de loon- en inkomstenbelasting wordt geprojecteerd tussen de 467,6 miljoen en 500,6 miljoen. De winstbelasting wordt geraamd op 170 miljoen en de omzetbelasting op 411,5 miljoen gulden. Hierbij is ook rekening gehouden met de inbedding van de logeergastbelasting in de omzetbelasting. De invoerrechten zijn in de begroting 2015 geraamd op 162,1 miljoen gulden, de opbrengsten uit accijnzen op 88,4 miljoen en de opbrengsten aan grondbelasting op 45 miljoen. Dit bedrag ligt ruim 6 miljoen hoger dan het begrote bedrag in 2014. Deze verhoging houdt hoofdzakelijk verband met de introductie van een tariefsdifferentiatie door de invoering van onroerend-zaakbelasting, een progressief tariefstelsel. Verder worden de opbrengsten aan motorrijtuigenbelasting geraamd op 38,1 miljoen en aan overige indirecte belastingen, zoals overdrachtsbelasting, zegelbelasting en afvalstoffenbe-

lasting, verwacht de overheid 42,2 miljoen te ontvangen. Aan niet-belastingopbrengsten, zoals dividenden, licentierechten van de Centrale Bank, vergunningenrechten telecommunicatie en casinoheffing en speelvergunning is een bedrag van 366,2 miljoen geraamd voor volgend jaar. De totale lasten in de begroting 2015 bedragen 1.702,9 miljoen gulden. Het gaat hierbij om beloning van personeel, overdrachten, verbruik goederen en diensten, sociale zekerheid, afschrijving vaste activa, andere uitgaven, interest, reserveringen en subsidies.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst sluit met een negatief saldo van 127,4 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de regering in 2014 een lening is aangegaan voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Dit jaar wordt een gedeelte van het geleende bedrag besteed aan de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Het resterende geleende bedrag zal gereserveerd worden voor de daadwerkelijke uitgaven in 2015 en 2016. De dekking van deze uitgaven zal komen vanuit het gereserveerde bedrag in 2014 en is waar te nemen in het positieve saldo op de gewone dienst. Als hiervoor wordt gecorrigeerd, sluit de kapitaaldienst met een saldo van nul. Als gevolg van de financiële normen is een tekort toelaatbaar op de kapitaaldienst, mits dit past binnen de rentelastnorm en de gewone dienst in evenwicht blijft. De rentelastnorm houdt in dat de totale rentelasten in een dienstjaar niet meer mogen bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met 5 procent van de gemiddeld in drie voorgaande jaren gerealiseerde inkomsten.

Dief opgesloten in hotelkamer

WILLEMSTAD — De man K.S.V. (25), afkomstig uit St. Maarten, werd gistermiddag door toeristen bij 'Guest House' in Punda voor de gek gehouden bij een poging tot diefstal en vervolgens in hun hotelkamer opgesloten, in afwachting van de politie.

De man had plannen om de toeristen te beroven, maar hij werd door hen overgehaald om hun kamer binnen te komen. Toen hij eenmaal binnen was deden de toeristen de hotelkamer op slot en lieten hem daar achter, om vervolgens de politie te bellen. Niet lang daarna had V. in de gaten dat hij voor de gek gehouden was en het lukte hem om de deur open te breken en te vluchten. De toeristen wisten de politie echter een duidelijke beschrijving van de man te geven en hij werd in de Windstraat ingerekend voor vernieling en diefstal. Het onderzoek duurt voort.

Onderzoek naar dood van vrouw

WILLEMSTAD — Het lichaam van de Venezolaanse vrouw Gisela Coromoto Urdaneta Cayama (60) is afgelopen dinsdag door het Openbaar Ministerie in beslag genomen voor lijkschouwing. De centrale meldkamer van de politie kreeg

omstreeks kwart over acht 's avonds een melding binnen dat de vrouw heel ziek was geworden in haar woning aan de Haïtiweg en geen teken van leven meer gaf. De politiearts constateerde ter plekke de dood van de vrouw.

Dijtham
We've got it

20 % KORTING
OP ALLE MARMEREN FONTEINEN

Vanaf Naf. 1.508,-

Dijtham Zeelandia
Kaminda A.J.E. Kusters #4 • Zeelandia • Tel. 465 99 20
www.dijtham.com

September: woonzinnige weken!

week 2

8-13 September

VAN -> VOOR DIVERSE BANKEN

Hip

Promenade Shopping Center Curaçao T +5999 7360755 LifeStyle

KDK
127V / 50Hz
230V / 50Hz

Also in white.

Naf. 169,-

Naf. 179,-

from
Naf. 219,-

Also available with remote control.

Prices are excl. OB.

Monday - Saturday 9.00 - 18.00
1st Sunday of the month 9.00 - 13.00

TECHNIEK & design

Groot Davelaar | tel. 737 8181 | www.technikdesign.com/webshop

innovair
Innovative ideas in air conditioning

Airco's		
9000 BTU		799,-
12000 BTU		899,-
18000 BTU		1199,-
24000 BTU		1699,-
Inverters		
9000 BTU		1299,-
12000 BTU		1499,-
18000 BTU		1999,-
24000 BTU		2499,-

Naf. 219,-

INSTALLATION AVAILABLE! ASK FOR PRICING.

‘Er is leven na Soaw’

Foto: Ken Wong

Francisca in het begin van haar ministerschap in 2013.

WILLEMSTAD — Jeanne-Marie Francisca, de ex-minister van het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (Soaw), bevestigt tegenover deze krant dat het overdrachtsrapport, dat deze week bij de media terechtkwam, daadwerkelijk van haar hand is. “Met deze rapportage wil ik laten zien wat ik gedaan heb, zodat de nieuwe minister weet waar ze verder kan”, zo zegt zij in een onderhoud met de *Amigoe*.

Volgens Francisca is het schrijven, maar zou dat niet gebruikelijk om een standaard moeten worden overdrachtsrapportage te voor alle scheidende mi-

nisters. Ze heeft deze overdracht dan ook op eigen initiatief geschreven. In de rapportage maakt de ex-minister de balans op van haar jaar (392 dagen) als minister van Soaw. Francisca moest in april van dit jaar aftreden na een motie van wantrouwen vanuit haar eigen partij, Pueblo Soberano. Nu, bijna een half

Francisca: Nu is het werk voor mij afgerond

jaar later, laat zij opnieuw van zich horen. “Ik heb de tijd genomen om bij te komen na een zware periode met een vervelende nasleep. Met het rapport dat ik heb geschreven sluit ik mijn werkzaamheden als minister van Soaw nu af. Dat beschouw ik nu als afgerond. De problemen waar we voor staan als land zijn groot. Maar de nieuwe minister zal zelf ook wel concluderen waar de prioriteiten liggen binnen de werkzaamheden van Soaw. Ik heb met dit rapport willen laten weten waar ik gebleven ben.”

Prioriteiten

De grootste prioriteit heeft volgens Francisca de aanpak van armoede en werkloosheid. Dat is altijd al zo geweest, alleen is de situatie complexer geworden door de veranderde omstandigheden. “Wanneer je economie vastgelopen is, is het heel erg moeilijk om in arbeid te investeren. Dan moet je investeren in het sterker maken van de zwakkeren middels hulpverleningstrajecten. En mensen aan de slag zetten door in elk geval te participeren in een samenleving. Wanneer dat niet gaat met een baan, dan maar op een sociale manier.” Behalve dat de

problemen van de zwakkeren in de samenleving complexer zijn geworden, moet er volgens Francisca nog veel meer gedaan worden aan de bewustwording van mensen dat de tijd van de verzorgingsstaat voorbij is. “Dat kan niet meer. Mensen moeten op eigen benen gaan staan. Het besef moet gaan groeien dat zoiets als bijvoorbeeld onderstand niet meer iets is dat er zomaar is zonder dat je daar iets voor hoeft te doen. Ook aan het krijgen van deze bijstand zullen consequenties verbonden moeten worden, die erop gericht zijn dat mensen mee blijven doen of dat er wegen ingeslagen kunnen worden waarbij hun kansen op meedoen met de samenleving beter worden.” Zo zou er volgens Francisca ‘familiebeleid’ moeten worden opgezet. “De samenstelling van onze gezinnen is aan het veranderen. Over tien jaar is er volgens mij helemaal geen traditioneel gezin meer met vader, moeder en kind.

Dat dit vooral ‘negatieve’ effecten heeft weten we, maar hoe gaan we dat aanpakken? Er moet beleid op gemaakt worden. Om de nieuwe gezins- of familiestructuur van steun te voorzien.” Ook een gezamenlijke aanpak van de sociaal-maat-

schappelijke situatie door interministerieel samen te werken, blijft van groot belang. “Daar waren we al mee begonnen. Dat moet vooral doorgaan.” Voorts zal zeer strak gekeken moeten worden naar het aantal buitenlanders dat werkzaam is op Curaçao. “Er is werk. Werk dat we zelf ook kunnen doen. Is het echt noodzakelijk dat buitenlanders daarvoor aangenomen worden? Dat moet anders kunnen. Eerlijker. Er zullen altijd mensen van buiten werken in dit land en dat is welkom. Maar de verhouding is zoek en dat moet anders.”

Politiek

De gebeurtenissen rondom haar ontslag als minister heeft Francisca als ‘traumatisch’ ervaren. Maar verbitterd of machteloos is zij niet. “Het was niet makkelijk voor mij en mijn familie. En het is heel raar om eerst geprezen en daarna de grond in geboord te worden. Vooral op de lelijke manier waarop dat gegaan is. Onmenselijk was het. Maar ik ben sterk als persoon en heb mezelf bijeengeraapt. Om verder te gaan. Ik heb veel dingen kunnen inzien: we leven in een harde wereld en je moet sterk genoeg zijn om daartegen opgewassen te zijn. Voorbereid op

wat er op je afkomt. En daar ben ik nu mee bezig. Mijn zwakke punten sterken. Ik ben goedgelovig, dat kun je eigenlijk niet permitteren in de politiek. Je moet ook de kat uit de boom leren kijken.

Daarnaast zijn het ‘hard onderhandelen en het leren uitzetten van een strategie’ zaken waarin ik mezelf aan het verbeteren ben.” Onder tussen is Francisca zich aan het oriënteren op de toekomst. “Ik heb verschillende aanbiedingen waarover ik aan het nadenken ben. En ja, ik ben ook door anderen in de politiek gepolst. Voor nu ben ik vooral bezig met het sterker maken van mijn eigen persoonlijkheid en met mijn gezin. Eén ding is zeker: Er is een leven na Soaw.”

Inmiddels heeft premier Asjes bevestigd dat hij het overdrachtsrapport gekregen heeft en heeft doorgestuurd naar de huidige minister van Soaw, Ruthmilda Larmonie-Cecilia. Hoe de gekopieerde ongepubliceerde versies van dit rapport in de media terecht zijn gekomen, weet Francisca niet. “Ik heb het originele rapport met begeleidende brief naar de premier, de gouverneur en naar het ministerie van Soaw gestuurd.”

Wat als er ebola uitbreekt op Curaçao?

WILLEMSTAD — De kans is heel klein, maar het is niet onmogelijk dat ebola op Curaçao uitbreekt. Het besmettelijke virus kostte al ruim 2200 levens in West-Afrika. Ook in de Democratische Republiek Congo is een nieuwe ebola-uitbraak ontstaan. Ter voorbereiding op een eventuele uitbraak op Curaçao zijn er onlangs besprekingen met alle betrokken partijen geweest, die met de detectie, monitoring, diagnostiek, het transport en de verzorging van een mogelijke ebola-patiënt te maken krijgen.

door
Anke Vellenga

“Luchtvaartautoriteiten, de immigratie-dienst, ambulancepersoneel, het ziekenhuis, huisartsen, douane en de haven hebben samen besproken wat het plan van aanpak zal zijn, mocht er ebola op Curaçao uitbreken of een ebola-patiënt aankomen”, zegt epidemioloog Izzy Gerstenbluth desgevraagd tegen de *Amigoe*. Het protocol is inmiddels bij alle instanties bekend en de komende tijd zullen er in etappes trainingen gegeven worden. “Er zal vooral nog geoefend moeten worden met de speciale pakken die gedragen moeten worden. Het uittrekken van de pakken moet heel zorgvuldig gebeuren. Om besmetting te voorkomen moeten de pakken binnenstebuiten uitgedaan worden”, legt Gerstenbluth uit. Ebola is een zeer ernstige

ziekte. In 90 procent van de gevallen overlijdt de patiënt aan het virus. De ziekte wordt verspreid door direct contact met lichaamsvloeistoffen van besmette dieren en personen. Er bestaan geen specifieke behandelingen of een vaccin tegen de ziekte. Het virus heerst nu in Guinee, Liberia, Senegal, Sierra Leone, Nigeria en de Democratische Republiek Congo. Deze landen hebben een zogenaamde ‘exit screening’. Wanneer mensen die landen verlaten worden ze gescreend op mogelijke symptomen van ebola. De symptomen zijn echter vaag en vergelijkbaar met griep, zoals het plotseling opkomen van koorts, intense zwakte, spierpijn, hoofdpijn en keelpijn. Gevolgd door braken, diarree, huiduitslag en een verminderde nier- en leverfunctie. Pas in een vergevorderd stadium treden er zowel interne

als externe bloedingen op. De gemiddelde incubatietijd van ebola is acht tot tien dagen en kan zelfs oplopen tot 21 dagen. Het kan dus zijn dat een besmet persoon toch door de screening heen komt en afreist naar bijvoorbeeld Curaçao. Mocht er iemand met ebola-symptomen op Curaçao aankomen, dan wordt aan de persoon gevraagd of en waar hij/zij op reis is geweest. Wanneer de persoon uit een van de bewezen transmissiegebieden komt, zal hij een verdachte patiënt zijn totdat het tegendeel bewezen is en gaat het protocol van start”, aldus Gerstenbluth. De ebola-verdachte zal vervolgens per ambulance naar het Sehos vervoerd worden om daar in een geïsoleerde ruimte te worden opgevangen. Iedereen die met de mogelijk besmette persoon in aanraking komt zal beschermende kleding moeten dragen, zoals handschoenen, een masker, gesloten schoenen en een speciaal pak. “Die pakken zijn snikheet om in te werken en blijven maar zo’n 75 minuten goed, daarna moeten ze vervangen worden”, legt de epidemioloog uit. “Voor de eerste opvang van een mogelijke ebola-patiënt zijn er voldoende pakken, maar bij een

uitbraak zullen er snel meer besteld moeten worden.” In het ziekenhuis zal het mogelijke slachtoffer in een geïsoleerde ruimte verder onderzocht worden. “Het laboratorium van het Sehos zal bloed afnemen en waar mogelijk controleren. Het Analytisch Diagnostisch Centrum (ADC) en zijn microbiologie-afdeling zullen daar nauw bij betrokken zijn. Het ADC verzorgt namelijk het versturen van de monsters naar de laboratoria die gekwalificeerd zijn om ebola te diagnosticeren, dat zijn er maar ongeveer vier op de hele wereld”, vertelt Gerstenbluth. De bloedmonsters moeten door een nationaal laboratorium als een categorie A infectieuze stof naar een van de onderzoekscentra van de WHO gestuurd worden. Zij kunnen als enige het uiteindelijke uitsluitel geven of het daadwerkelijk om een ebola-besmetting gaat. Omdat het versturen via luchttransport gaat, moet dat volgens de standaarden van de Internationale Luchttransport Associatie gebeuren. “Het komt erop neer dat het monster in een doos, in nog een doos en weer een doos et cetera wordt gestopt, zodat het helemaal goed is ingepakt”, verklaart

Gerstenbluth.

Ondertussen moeten er gegevens verzameld worden van alle personen waar de verdachte ebola-patiënt de laatste drie weken mee in contact is geweest. Dat wil zeggen wanneer er in hetzelfde huishouden geslapen is, direct fysiek contact tijdens de ziekte of direct contact met de overleden patiënt is geweest, er bloed of lichaamsvloeistoffen, kleding en/of linnen van een zieke zijn aangeraakt of dat er borstvoeding is gegeven door de patiënt. De mogelijke ‘contactpersonen’ moeten tot drie weken na het laatste contact geminotord worden op eventuele besmetting. Volgens Gerstenbluth gaat dit onderdeel voor heel veel werk zorgen, mocht het zover komen. “In geval van een noodtoestand op Curaçao, zal er extra personeel ingezet moeten worden. Medewerkers van andere afdelingen, zoals verpleegkundigen, zullen dan bijvoorbeeld in diensten gaan werken. Maar tot het zover is, moeten we roeien met de riemen die we hebben.”

Cadmu klaagt over hete ABC-bussen

WILLEMSTAD — Chauffeurs van Autobusbedrijf Curaçao (ABC) hebben klachten over middelgrote bussen die het bedrijf in gebruik heeft. Volgens Wendel Meulen, voorzitter van vakbond UGTK/Cadmu, hebben deze wagens een motor aan de voorkant, waardoor tal van chauffeurs klagen over de hitte.

Bussen die door ABC worden gebruikt, hebben meestal de motor aan de achterkant. Maar de zeventien middelgrote bussen, die al vijf jaar worden gebruikt, hebben de motor aan de voorkant. Hierdoor hebben de chauffeurs, die nu direct achter de motor moeten zitten, te maken met grote hitte. Volgens Meulen zijn er al chauffeurs die lichamelijke klachten hebben, terwijl anderen dekken of dekens gebruiken om de hitte tegen te houden. De discussie komt juist op een moment dat ABC met voorbereidingen bezig is om draadloos internet/wifi in haar bussen te installeren. Meulen stelt

geen tegenstander te zijn van wifi in ABC-bussen, wel zet de vakbond haar vragetekens bij de onderhoudskosten die hiermee gemoeid zijn. Maar hij benadrukt dat wifi in bussen wel gepaard moet gaan met nieuwe bussen. “We zijn voorstander van een paralleltraject. Wifi kan komen, maar dan moeten de middelgrote bussen worden vervangen. Er moeten nieuwe bussen komen, omdat volgens mij deze zeventien zijn mislukt. Ze worden te heet en brengen de gezondheid van chauffeurs in gevaar”, aldus Meulen. ABC-directeur Riles Paulina was niet voor commentaar bereikbaar.

**ROLEC
ELECTRA
N.V.**

Voor al uw Licht - en Krachtinstallaties voor huis, kantoor, bedrijven etc...
Tekening · Electrisch installatie & Keuring.

**864-4467 / 560-3171
522-3501 / 672-8838**
rolecelectra@live.com

Advertenties Curaçao

Condoleanceregister voor Looman in Nederland

DEN HAAG — Het Curaçaohuis in Den Haag heeft deze week een condoleanceregister geopend in de centrale hal van het kabinet voor wijlen Aileen Looman.

De gevolmachtigde minister van Curaçao in Nederland, Marvelyne Wiels,

tekende dit register als eerste namens alle Curaçaonaars die woonachtig zijn in Nederland. Looman, een gerespecteerde journaliste, overleed zaterdag aan de gevolgen van borstkanker. Zij is 59 jaar oud geworden. Bezoekers kunnen tot 22 september het register tekenen.

Wijziging ARC

WILLEMSTAD — De samenstelling van de Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC) is sinds vorige maand gewijzigd.

Voorzitter is Miroslava Werdvoort en secretaris is Shanela Cathalina. Cedric Josepa is lid en Ivan Moreno en Cydel Sint Jacoba zijn de plaatsvervangende leden.

**Verbetert het lot van
zwerfdieren....**

www.carfcuracao.com

SWAROVSKI BOUTIQUE RENAISSANCE MALL - TEL: 461.2856

2
SWAROVSKI

**NEVER EVER HAS A SEAT
BEEN STOLEN ON CURAÇAO**

TECHNOLOGY TO ENJOY

Drive a SEAT from **NAFL. 599,-*** p/month

- 0% down
- 7 year finance

Scherpenheuvel 7 | T. 747 0340

Prowin Motors
www.prowinmotors.com

*Ask our sales representative for further details.

 Prowin.Motors

Douanemedewerker krijgt 7 jaar voor drugtransport

PHILIPSBURG — Een douanebeambte is veroordeeld tot zeven jaar gevangenisstraf, nadat hij schuldig was bevonden aan het invoeren van 268 kilo drugs op St. Maarten. Dit is een jaar minder dan het Openbaar Ministerie had geëist. Nestor Sanchez (47) was bij zijn arrestatie al 23 jaar douanebeambte, zowel op Curaçao als op St. Maarten.

Op 20 januari dit jaar werd de cocaïne gevonden aan boord van een Insel Air-vlucht uit Curaçao. Douanepersoneel controleerde de vlucht en ontdekte 28 dozen die 268 kilo van een witte substantie bevatten, wat na testen cocaïne bleek te zijn. De rechter vertelde dat Sanchez een code had gebruikt over auto's wassen, om met zijn collega en medeverdachte A.M.E.L. te communiceren via de telefoon. De dag van het transport kreeg Sanchez direct na aankomst van de vlucht de boodschap dat de auto 'erg vies was en niet gewassen kon worden'. L. had dienst als supervisor

toen de vlucht arriveerde. Die dag was er een 100 percents-controle op vluchten uit Curaçao. L. werd ook gearresteerd en ondervraagd. Omdat hij naar het buitenland moest voor medische behandeling wordt de zaak tegen hem apart behandeld. Sanchez werd opgemerkt terwijl hij verdacht rondhing in de aankomsthal, twee uur na aankomst van de vlucht. Voor zijn arrestatie was hij op Curaçao, waar hij contact had met lokale douanebeambten. Twee dagen voor aankomst van de drugs in St. Maarten werd hij gezien in gesprek met medewerkers van Swissport Cargo op Cu-

raçao. De rechter stelde bij zijn oordeel dat 'het transport van grote hoeveelheden cocaïne per vliegtuig alleen mogelijk was als de reguliere controlepunten werden omzeild'. "Zonder twijfel zullen er een of meer medewerkers van Swissport op Curaçao, de airport-politie op Curaçao en/of douaniers op Curaçao en St. Maarten actief betrokken zijn bij het transport, met kennis over de inhoud." Omdat er geen bewijs van eerdere transporten is, kon lidmaatschap van een criminele organisatie echter niet bewezen worden. Bij de uitspraak gaf de rechter aan dat Sanchez 23 jaar bij de douane op Curaçao en St. Maarten heeft gewerkt, wat hem een 'spin in het web' heeft gemaakt. De rechter stelde verder dat drugtransport op zich een ernstige misdaad is, maar

het feit dat Sanchez een douanebeambte is maakt het nog erger. Het ergste wat een ambtenaar kan doen, is het vertrouwen dat de maatschappij in hem stelt beschamen. "Hij is een rotte appel in de mand. Hij heeft de goede naam en het imago van de douane beschadigd en van zijn eigen collega's, die elke dag eerlijk en integer hun werk doen."

De rechter stelde dat een lange, onvoorwaardelijke gevangenisstraf past bij deze misdaad, rekening houdend met de achtergrond van de verdachte. De rechter hield in het oordeel ook rekening met het feit dat Sanchez nooit eerder is veroordeeld. Hij veroordeelde Sanchez tot zeven jaar cel en gelastte de inbeslagname van drie mobiele telefoons, die tijdens het onderzoek waren ingenomen.

Geslaagd als 'Rijexaminator'

KRALENDIJK — Zes ambtenaren van de directie Toezicht en Handhaving zijn geslaagd voor het examen 'Rijexaminator'. Zij ontvingen onlangs uit handen van gezaghebber Edison Rijna het daarbij behorende certificaat. Dit zijn Irvin Frans, Elvio Celestijn, Maria Ciffie-Molina, Coraline Martis, Richendel Emerenciana en Lionel Soliano.

Al het personeel van Bureau Rijbewijzen van de directie Toezicht en Handhaving, acht personen in totaal, is begin juni van dit jaar begonnen aan de cursus 'Rijexaminator', die zes weken duurt. Daarin komen zowel het theoretische als het praktische deel van het rijexamen aan bod.

De cursus werd verzorgd door Maximo Martina van Vivar NV. Het lespakket be-

Foto: Afdeling Communicatie

stond onder meer uit voertuigbeheersing, wegenver-

keersverordening, onder-

wijskunde, verkeersdeelneming, voertuigtechniek en rijprocedures A t/m E.

PDB en MBP verlaten vergadering Benoeming commissarissen BIA uitgesteld

KRALENDIJK — De Eilandsraadsvergadering over de benoeming van de nieuwe commissarissen in de Raad van Commissarissen van Bonaire International Airport (BIA) NV is bij gebrek aan quorum, uitgesteld tot 23 september. De voorzitter van de raad, gezaghebber Edison Rijna, was genoodzaakt om de vergadering van afgelopen dinsdagavond te verdagen, bij gebrek aan quorum. De fracties van MPB en PDB hadden uit protest de vergaderzaal verlaten, terwijl Rafael Santana zich ziek had gemeld.

Door de fractie van Partido Demokratiko Boneriano werd een verzoek ingediend om de behandeling uit te

stellen, omdat de fractie meer tijd wenste om het voorstel van het Bestuurscollege te bestuderen en

deskundig advies te vragen. Ook zou het voorstel niet volledig zijn, omdat de cv's van de kandidaten ontbraken. Dat argument was niet steekhoudend, omdat volgens de voorzitter, de Eilandsraadsleden al op 28 augustus de namen van de kandidaten en cv's hadden ontvangen.

Levenstone, fractieleider van de UPB, zag geen reden voor uitstel van de behandeling. Het ging immers

zuiver om het horen van de raad over het voorstel. Daarop verlieten de PDB en in haar kielzog, zoals gebruikelijk de MBL van Benito Dirksz, de vergaderzaal.

Bij gebrek aan quorum om te stemmen over het voorstel om de behandeling toch voort te zetten, heeft voorzitter Rijna de vergadering verdaagd naar 23 september, 19.00 uur.

Oudste krant Venezuela gedwongen te stoppen

CARACAS — El Impulso, de oudste krant van Venezuela, zal volgende week niet meer verschijnen door gebrek aan papier. De krant is het jongste slachtoffer in een medi- alandschap dat geplaaagd wordt door schaarste, zo meldt La Chispa op basis van berichtgeving in The Guardian.

"Vanaf maandag 15 september, en hopelijk voor een zo kort mogelijke periode, zal de spreekbuis van het volk van de provincie Lara ophouden om hun koffie in de ochtend te begeleiden", aldus het redactioneel in de krant van dinsdag. "Het probleem om aan papier te komen is maar één schakel in een keten van tegenslagen die inherent zijn aan de ernstige economische situatie van het land", meldde de krant die 110 jaar bestaat. Het gebrek aan USD, veroorzaakt door strenge valutacontroles, vertragen in de invoer en bureaucratie raken de bedrijven in het hele land. Sommige kleine

Foto: Shutterstock

regionale Venezolaanse publicaties moesten samengaan, terwijl de mainstream dagbladen dunner zijn geworden. Daarnaast zijn drie grote mediagroepen sinds vorig jaar verkocht in gro-

tendeels geheime deals. Critici van de oppositie zeggen dat het beleid van de socialistische regering is gericht op het langzaam muilkorven van de pers. Sympathisanten van de regering

stellen dat privémedia historisch aan de kant stonden van de oppositie. Ze vielen vaak krachtig de socialistische president Hugo Chávez aan en steunden een coup tegen hem in 2002.

OLB helpt 803 kinderen aan nieuw schoolmateriaal

KRALENDIJK — Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) heeft dit jaar alle 709 verzoeken voor financiële hulp voor de aanschaf van schoolmateriaal voor schoolgaande kinderen gehonoreerd. De ouders die een beroep deden op het project van het OLB ontvingen voor elk kind een bedrag van 160 dollar. Het gaat in totaal om 803 kinderen die daadwerkelijk financiële steun hebben ontvangen. Dat deelde gedeputeerde Jona Chirino-Felida de Eilandsraad mee, op vragen van het lid van de raad voor de PDB, Robby Beukenboom.

Beukenboom stelde vragen naar aanleiding van het ongenoegen van veel ouders over de manier waarop het project is uitgevoerd door de verantwoordelijke directie Samenleving en Zorg. Zij klaagden over het grote openthoud en de late afhandeling van de verzoeken. De PDB-fractie wenste van de gedeputeerde te horen wat de reden van het openthoud was, hoeveel verzoeken dit jaar zijn ingediend, hoe de verdeling is over de verschillende inkomenscategorïën en hoeveel daarvoor is begroot voor 2015. Ook wil de raad een verslag ontvangen van de evaluatie van het project vorig jaar en dit jaar. Het openthoud had vooral te maken met een tekort aan personeel, aldus Chirino-Felida. Bij de directie zijn slechts twee deskun-

digen in dienst die over het grote aantal verzoeken in korte tijd een advies moesten opstellen. De directie had wel geanticipeerd op de grote toeloop dit jaar en had daarom mbo-leerlingen ingeschakeld bij de intake. Dat liep echter niet zoals verwacht, zodat er een nieuwe intakeronde moest worden ingelast.

De 709 ontvangen verzoeken voor hulp bij de aanschaf van schoolmateriaal moesten in korte tijd worden afgehandeld. Het screenen daarvan nam de nodige tijd in beslag. Daarom waren twee weken voor de aanvang van het nieuwe schooljaar nog niet alle verzoeken verwerkt en de afhaalbonnen voor schoolmateriaal niet allemaal uitgedeeld. In totaal hebben 803 kinderen nieuw schoolmateriaal

ontvangen. Van de ouders die verzoeken voor hulp hebben ingediend, hebben 65 gezinnen geen inkomen, 14 zijn onderstandtrekkers, 10 leven van een pensioen en een ontvangt een WAO-uitkering. De overige ouders hebben een baan. Het OLB heeft dit jaar ervoor gekozen om alle verzoeken te honoreren en voor elk kind 160 dollar beschikbaar te stellen. Onder hen waren ook 23 twijfelgevallen, maar gelet op het tijdsverloop tussen het indienen van het verzoek en het moment van het nemen van een besluit, zo kort voor de aanvang van het nieuwe schooljaar, is toch besloten om dit jaar een uitzondering te maken.

Chirino-Felida zegt zich ervan bewust te zijn dat dit bedrag zeker niet voldoende zal zijn om al het schoolmateriaal aan te schaffen, maar dat het wel een extra bijdrage is, boven op het bedrag dat de ouders zelf moeten bijdragen, zodat het kind naar school kan gaan. Chirino-Felida: "Het bedrag is in ieder geval toereikend om een schooltas, schoenen en een set schooluniformen te kopen."

Advertentie Curaçao

GAMING CONTROL BOARD

De Gaming Control Board (GCB) is een jonge, dynamische, pro-actieve en professionele organisatie die namens de overheid de betrouwbaarheid van kansspelen op Curaçao waarborgt en die tevens verantwoordelijk is voor de financieel- administratieve afhandeling van speelvergunningsrechten ten behoeve van de overheid. Onder het toezicht van de GCB vallen momenteel alle casino's. De Gaming Control Board heeft momenteel de volgende vacatures:

DIRECTIE-ASSISTENT(E)

DE FUNCTIE:

De directie assistent(e) is de rechterhand van de Algemeen Directeur van de Gaming Control Board en verricht diverse administratief, secretariële en juridisch administratieve taken. U houdt o.m. de afsprakenagenda van de directeur bij, ontvangt binnen- en buitenlandse bezoekers voor de directie, concipieert op aanwijzing van de Directeur zelfstandig eenvoudige, maar ook meer complexe brieven en rapporten met een juridische en/of financiële inslag. Notuleert stafvergaderingen van de Algemeen Directeur en werkt deze op een professionele wijze uit, bewaakt de voortgang van in behandeling zijnde stukken en neemt actie bij stagnatie in de afhandeling. U organiseert besprekingen, vergaderingen of bijeenkomsten t.b.v. de Algemeen Directeur, regelt en handelt reis- en verblijfkosten van de Algemeen Directeur en het personeel, onderhoudt contacten met de externe en interne klanten van de Gaming Control Board, zoals de Raad van Toezicht en directies van kansspelen organisaties en organiseert indien nodig follow-up vergaderingen met de directie.

HET PROFIEL

De kandidaat dient minimaal in het bezit te zijn van een afgeronde verkorte HBO opleiding Juridisch Assistent en enkele jaren ervaring te hebben als directiesecretaresse. Daarnaast worden hoge eisen gesteld aan de schriftelijke en mondelinge communicatie in het Nederlands, Engels en Papiaments, redactionele vaardigheid voor het opstellen van correspondentie, notulen, verslagen en rapporten, het kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie, discreet kunnen zijn en zelfstandig kunnen werken. Het vlot kunnen omgaan met Microsoft office programma's is een must.

EXTERNAL AUDITOR M/V

DE FUNCTIE

Tot de werkzaamheden van de Audit Afdeling behoren o.m. het opstellen van richtlijnen voor de vergunninghouders met betrekking tot de financieel administratieve organisatie, het ontwerpen en uitvoeren van auditprogramma's om controle te kunnen uitvoeren op de financieel-administratieve organisatie van de vergunninghouders alsmede het vastleggen van het resultaat van de programma's. Het registreren, analyseren en vastleggen van de financiële resultaten van de vergunninghouders zoals jaarrekeningen, dagelijkse rapportages van de omzetten afgedragen vergunningsrechten en het financieel beoordelen van aanvragen voor een vergunning.

HET PROFIEL

De kandidaat dient minimaal in het bezit te zijn van een afgeronde HBO opleiding richting accountancy en minimaal 3 jaar ervaring als auditor en belast zijn geweest met controlewerkzaamheden, goede mondelingen en schriftelijke communicatieve vaardigheden in de Nederlandse en Engelse taal en dient zelfstandig en in teamverband te kunnen werken.

HOOFD HUMAN RESOURCE MANAGEMENT M/V

DE FUNCTIE

Het Hoofd Human Resource Management is verantwoordelijk voor en geeft invulling aan de dagelijkse uitvoering van het Human Resource Beleid, de administratie en de human resource processen, procedures en programma's. Daarnaast ontwikkelt, implementeert, coördineert, evalueert en geeft het Hoofd advies aan de directie over de Human Resource instrumenten op het gebied van o.m. performance management, organisatieveranderingstrajecten, opleiding, vorming en training, beloningsmanagement, functiebeschrijving en waardering, werving en selectie van personeel en het arbeidsvoorwaardenbeleid. Het hoofd van de afdeling is contactpersoon voor vragen en behoeftes van werknemers en voor het overleg met de dienstgroep en vakbond die het personeel vertegenwoordigen.

HET PROFIEL

Het Hoofd Human Resource Management is een integer persoon met minimaal een afgeronde HBO opleiding op het gebied van Personeel & organisatie en heeft minimaal 5 tot 10 jaar ervaring als Human Resource Officer in een middelgrote organisatie lefist met ervaring op bovengenoemde gebieden die vermeld staan in de functie. Daarnaast beschikt hij/zij over goede schriftelijke en mondelinge taalvaardigheden, kan goed omgaan met conflictsituaties en heeft een resultaatgerichte werkhouding. De leeftijd indicatie ligt tussen de 35 – 45 jaar.

Een assesment test, medisch onderzoek en veiligheidsonderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure. U wordt verzocht uw schriftelijke sollicitatie voor één van genoemde functies, vergezeld van uw curriculum vitae en kopie diploma met cijferlijst, binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie te richten aan : De Human Resource Manager van de Gaming Control Board, Emancipatie Boulevard 23, onder vermelding van de vacature. Voor nadere informatie over de functies kunt u zich wenden tot de heer G. Emanuelson tel: 7372299 toestel 399.

Demo's Den Haag mogen onder voorwaarden

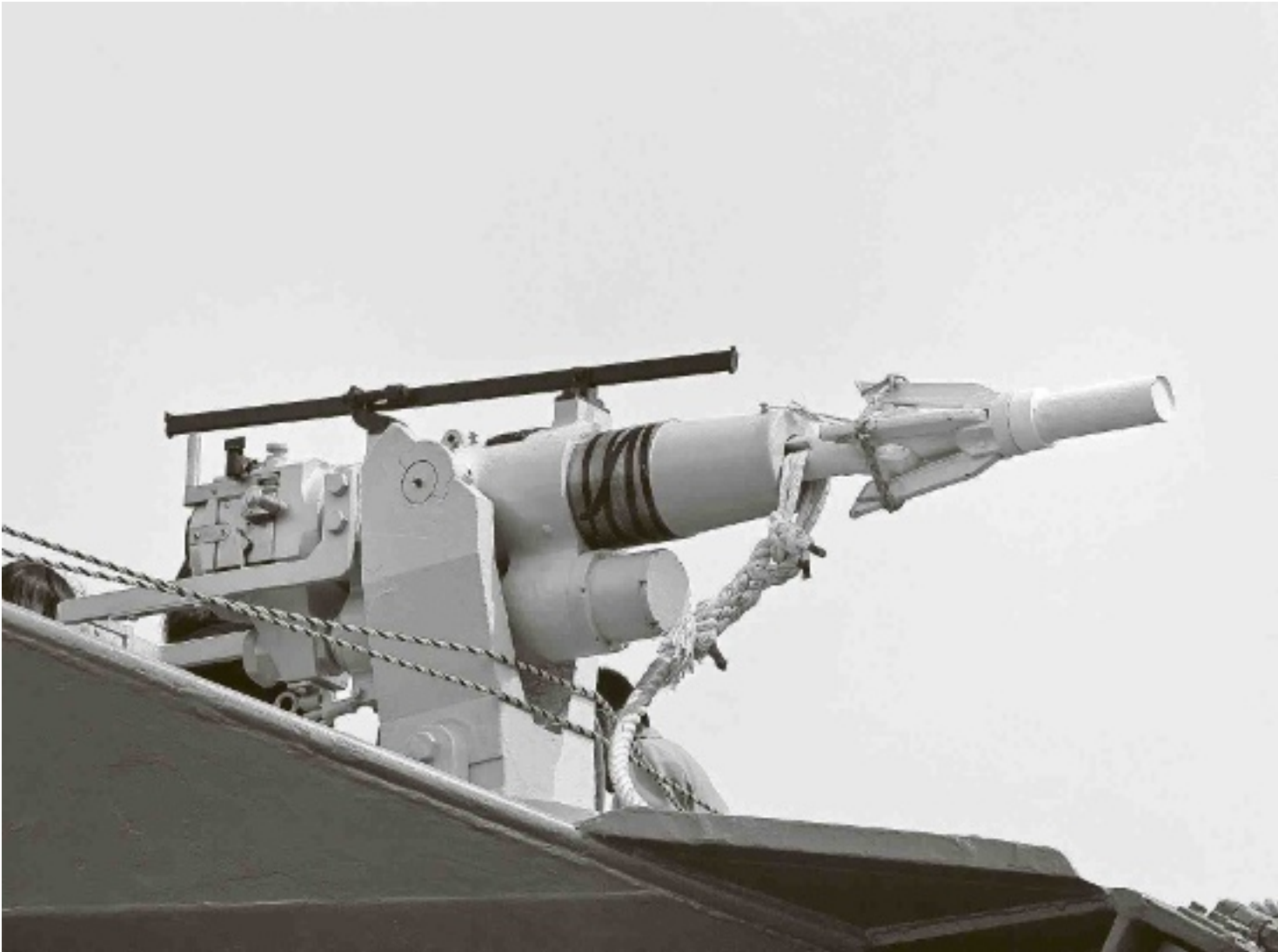
DEN HAAG — De vijf aangekondigde demonstraties in Den Haag mogen op 20 september plaatsvinden, maar onder voorwaarden. Zo moeten de partijen zich houden aan aangewezen locaties en moeten de demonstraties ‘statisch plaatsvinden’, schrijft burgemeester Jozias van Aartsen vandaag in een brief aan de organisaties van de betogingen.

Eerdere demonstraties in Den Haag liepen uit de hand. Tijdens demonstraties ten faveure van IS werden anti-semitische leuzen gescandeerd. Tijdens een demonstratie tegen moslimextremisme werden stenen gegooid door tegen-demonstranten. Om te voorkomen dat nieuwe demonstraties uit de hand lopen, hebben de vijf demonstrende groepen specifieke demonstratielocaties toegewezen gekregen, die

‘voldoende fysiek van elkaar gescheiden zijn’ en niet in woonwijken liggen of door straten voeren. “Dit om de veiligheid van de deelnemers aan de verschillende demonstraties en het reguliere publiek in de directe omgeving te kunnen waarborgen en het risico op wanordelijkheden en verkeersproblemen te kunnen inperken”, schrijft Van Aartsen. De organisaties Pro Patria (voor het vaderland), de extreem-rechtse NVU en

de extreemlinkse AFA mogen niet door de Schilderswijk en andere wijken in Den Haag lopen, zoals zij wel hadden gewild. Pro Patria en de NVU mogen op twee plaatsen op de Koekamp demonstreren, de AFA mag op Plein 1813 betogen. Als zij het niets eens zijn met dit besluit, dan kunnen zij een bezwaarschrift indienen. De andere organisaties die willen demonstreren zijn de Muslim Defence League Holland en Internet Against VVS (de IAVVS, een initiatief van GeenStijl). Eerstgenoemde mag betogen op het Spuiplein. De IAVVS, die wil betogen tegen het verticaal filmen met de mobiele telefoon, moet op de Koekamp blijven.

‘Niet meer walvis vangen op Groenland’

De vangst voor eigen consumptie moet nu ook verboden worden.

DEN HAAG — Het kabinet moet er alles aan doen om te voorkomen dat de eskimo's op Groenland meer walvis voor eigen gebruik mogen gaan vangen.

Staatssecretaris Sharon Dijksma moet zich daarvoor inzetten op de komende vergadering van de Internationale Walvisvaart Commissie, vindt een meerderheid in de Tweede Kamer. De commerciële walvisvaart is verboden, maar de

vangst door oorspronkelijke bewoners van onder meer Groenland is nog wel toegestaan. Mits het louter voor eigen gebruik is. Een verzoek van Denemarken, namens Groenland, om het quotum hiervoor te verhogen, is on-

langs overgenomen. Maar de Kamer vindt – op initiatief van de Partij voor de Dieren – dat Dijksma het daar niet bij moet laten zitten en er in Europees Verband en binnen de Walviscommissie toch opnieuw over moet beginnen.

Foto: Shutterstock

Pistorius niet schuldig aan moord

Foto: AFP

Oscar Pistorius (m) moest zich na de uitspraak door de menigte wringen om weg te komen bij het gerechtsgebouw.

PRETORIA — De Zuid-Afrikaanse atleet Oscar Pistorius is niet schuldig aan moord. Dat heeft de rechter vandaag in de zaak bepaald. Ze zei dat de aanklagers niet hebben aangetoond dat Pistorius de moord op zijn vriendin Reeva Steenkamp heeft beaamd en heeft geschoten met de bedoeling te doden.

Rechter Thokoziile Matilda Masipa oordeelde wel dat de bekende invalide atleet bij volledig bewustzijn het vuur heeft geopend. Pistorius riskeert nog steeds zeker 15 jaar cel wegens doodslag. Masipa stelde in haar vonnis dat verklaringen van

belangrijke getuigen van de aanklagers over de dood van Steenkamp niet konden kloppen. Ze laakte ook de beklagde zelf als getuige. Pistorius ontkweek vragen en gaf tegenstrijdige verklaringen tijdens het proces, aldus Masipa. Pistorius

brak in tranen uit. Masipa las vandaag het lange vonnis voor. Ze nam daarbij naar Zuid-Afrikaans gebruik het hele proces door.

Pistorius schoot Steenkamp op 14 februari vorig jaar in zijn woning dood. Hij zegt uit angst voor een inbreker door een deur te hebben geschoten. De aanklagers stellen dat hij doelbewust zijn 29-jarige vriendin heeft vermoord.

Nederland bereid IS militair te bestrijden

DEN HAAG — De terreurbeweging Islamitische Staat (IS) moet ook militair worden aangepakt en Nederland is bereid daaraan mee te doen. Voorwaarde is wel dat de internationale coalitie onder leiding van de Amerikanen een strategie ontwikkelt die door Nederland kan worden gesteund.

Dat zei minister Frans Timmermans van Buitenlandse Zaken gisteravond in een debat in de Tweede Kamer. Een ruime Kamermeerderheid wil dat Nederland meedoet aan die coalitie en steunt een mogelijke militaire bijdrage daaraan. Het is nog niet duidelijk om welke militaire steun het zou kunnen gaan. Diverse partijen suggereerden de inzet van

F-16-gevechtsvliegtuigen. Maar pas de komende twee weken wordt duidelijk waar de coalitie behoefte aan heeft en hoe het ‘militaire spoor’ er zal uitzien, zei minister Jeanine Hennis van Defensie. Nederland zal bij dat overleg betrokken zijn en volgens haar niets uitsluiten. Wapenleveranties aan de Koerden komen er niet. Gisteravond maakte de

Amerikaanse president Barack Obama de plannen voor de aanpak van IS wereldkundig. Op de SP na schaarde de hele Kamer zich achter het kabinet. Ze zetten wel enige druk. “We willen geen symboolmaatregelen”, liet Sjoerd Sjoerdsma (D66) weten. De VVD, PvdA, D66 en SGP willen ‘een substantiële bijdrage’ aan de internationale coalitie. De meeste partijen pleitten ook voor meer humanitaire hulp en financiële sancties tegen groepen of individuen die IS steunen. IS vormt volgens Timmermans niet alleen een bedreiging in de regio, maar ook voor de

veiligheid in de Nederlandse samenleving. De aanpak van de terreurbeweging zal een kwestie van de lange adem zijn, zei hij. De bewindslieden kwamen ook nog terug op de NAVO-top vorige week in Wales. Daar is Nederland ‘niet gepasseerd’ door de Amerikanen. Die spraken daar met negen andere landen over een coalitie tegen IS. Eigenlijk wilden de Amerikanen met 28 of 29 landen hierover praten, ‘maar er was geen ruimte’, aldus Timmermans. Het verhaal is een eigen leven gaan leiden, voegde hij eraan toe.

Geld voor testfase oceaanschoonmaak binnen

RIJSWIJK — Een project van de jonge uitvinder Boyan Slat om grote hoeveelheden plastic uit de oceanen te vissen, kan de volgende fase in. De 2 miljoen dollar die nodig is om onder meer een pilot uit te voeren, is binnen. Dat maakte Slat vandaag via Twitter en op zijn site The Ocean Cleanup bekend.

De afgelopen maanden dokeerden ruim 37.400 mensen via crowdfunding de benodigde dollars. Dat geld wordt de komende paar jaar besteed aan het testen van steeds grotere prototypes. Het eerste jaar nog in een groot zwembad, daarna een paar kilometer uit de kust,

aldus Slat. Over drie tot vier jaar hoopt de uitvinder al ergens een apparaat op ware grootte te kunnen installeren. Slat, voormalig student aan de TU in Delft, bedacht een installatie van lange drijvende armen die in de vorm van een V op strategische plekken in zee worden geplaatst. Door de stroming moet het

plastic als het ware worden gevangen, waarna het wordt opgeslagen en opgehaald door een tanker. “We zijn nu aan het testen met armen van 40 meter lang. Uiteindelijk moet dat 100 kilometer worden”, aldus Slat. The Ocean Cleanup is intussen ook bezig met verder onderzoek naar oceanen. Er moeten meer gegevens worden verzameld over onder meer de vervuiling, de lokale omstandigheden en de zeebodem. Verscheidene onderzoeksinstituten en bedrijven werken hier volgens de uitvinder kosteloos aan mee.

Steeds meer angst voor inbraak

DEN HAAG — Het aantal Nederlanders dat bang is voor inbraak, is de afgelopen jaren gestegen.

In 2008 dacht nog 8,4 procent dat de kans op een inbraak in hun huis groot of heel groot was, in 2013 was dat opgelopen tot 12,1 procent. Dat blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het is niet zo dat er in die periode daadwerkelijk meer is ingebroken, aldus het CBS. Volgens het bureau lijken mensen bang te worden doordat er meer aandacht is voor criminaliteit. Zo zijn er veel voorlichtingscampagnes hoe je inbraak kunt voorkomen en inbraken komen vaker in het nieuws. Vooral 65-plussers en platelandsbewoners zijn angstiger geworden.

Bewoners flat Diemen nog niet naar huis

DIEMEN — De bewoners van 72 woningen in de flat Beukenhorst in Diemen kunnen op zijn vroegst pas maandag terug naar huis. Eerder was het streven de mensen vandaag of morgen te laten terugkeren, maar dat kan nog niet omdat ruimtes in de flat eerst moeten worden gestut.

Dat meldde woningcorporatie De Key vandaag. Vorige week donderdag raakten vele woningen in de flat onbewoonbaar door een gasexplosie. Daarbij kwamen twee mensen om en raakten vijftien mensen gewond. De bewoners van de 54 omliggende beschadigde woningen zijn voor langere tijd elders ondergebracht. De 72 woningen die minder zijn beschadigd, worden pas vrijgegeven als de stutwerkzaamheden zijn volbracht. De Key hoopt dat dat maandag lukt. “Het is een voorwaarde dat de vloeren goed zijn gestut. Maar ook omdat die werkzaamheden geluidsoverlast opleveren, kunnen de bewoners nog niet terug.” Ongeveer vijftien huishoudens moeten morgenochtend verhuizen naar een ander hotel in de regio, omdat de kamers waar zij zijn ondergebracht zijn gereserveerd.

Minst dodelijke zomer op Franse wegen

PARIJS — Deze zomer zijn er minder doden op de Franse wegen gevallen dan ooit is geregistreerd, sinds in 1948 is begonnen dat dodental bij te houden. Dat meldden Franse media vandaag.

De autoriteiten hebben laten weten dat er in augustus 299 doden vielen bij verkeersongelukken, 7,1 procent minder dan vorig jaar. Deze afname was er ook in juli met 304 verkeersdoden tegenover 344 in 2013, een afname van 11,6 procent. Het aantal verkeersdoden daalt net als in Nederland sinds 1972. In dat trieste jaar voor verkeersdeelnemers verloren 16.545 mensen het leven in het Franse verkeer. In 2013 waren dat er 3268. In Nederland was 1972 ook een dieptepunt met 3264 verkeersdoden. Afgelopen jaar verloren in Nederland 570 mensen het leven in het verkeer.

Ook RBS dreigt Schotland de rug toe te keren

EDINBURGH — Royal Bank of Scotland (RBS) dreigt het thuisland te verlaten als de Schotten bij het referendum voor onafhankelijkheid stemmen. Dat meldde de bank vandaag. RBS, dat al ruim 300 jaar Schotland als thuisbasis heeft, vreest onder meer grote wijzigingen in de regelgeving waaraan de bank moet voldoen.

De daarmee gepaard gaande onzekerheid kan gevolgen hebben op de financiële gezondheid, de operationele resultaten en de vooruitzichten van het bedrijf, zo stelt RBS in een verklaring. RBS is overigens niet het eerste bedrijf dat aankondigde bij een Schots ‘ja’ het land de rug toe te keren. Eerder meldden onder meer financieel concern Lloyds en

verzekeraar Standard Life hun positie in Schotland te heroverwegen. Vandaag zei ook de Schotse bank Clydesdale, die onderdeel is van de National Australia Bank, uit Schotland te vertrekken als de ja-stemmers hun zin krijgen. Ook oliemaatschappij BP mengde zich al in de discussie. BP stelde dat de winning van gas en olie voor de Schotse kust

beter gedijt in de huidige situatie, waarbij het land onderdeel is van het Verenigd Koninkrijk. Het is overigens nog maar de vraag of de ja-stemmers de overhand krijgen. Volgens de meest recente peiling zijn de nee-stemmers vooralsnog in de meerderheid. Britse politieke zwaargewichten hebben zich de afgelopen dagen nadrukkelijk ingezet om de Schotten ervan te overtuigen dat zij beter af zijn als onderdeel van het Verenigd Koninkrijk. De Schotten mogen op 18 september stemmen of zij de huidige band met Londen willen behouden.

Speciale school vreest verslaafde burens

AMSTERDAM — Onderwijsinstelling Altra en ouders van leerlingen maken zich ernstig zorgen over de veiligheid van 260 autistische scholieren op het Altra College Bleichrodt in Amsterdam Zuidoost.

De gemeente gaf gisteren, na meerdere bezwaarprocedures, toestemming aan het Leger des Heils om naast het schoolgebouw een daklozenopvang voor verslaafden met een verstandelijke beperking te vestigen. Het bestuur van de instelling voor speciaal voortgezet onderwijs luidde daarop de noodklok en bracht vandaag een onderzoeksrapport naar buiten, waaruit

blijkt dat het contact tussen de twee kwetsbare groepen tot ernstige schade kan leiden bij zowel de scholieren als de verslaafden. Verantwoordelijk wethouder Eric van der Burg liet vandaag via zijn woordvoerder weten aandacht en begrip te hebben voor de zorgen, maar hij ziet geen andere mogelijkheid dan de opvang op de geplande locatie te vestigen.

“De wethouder heeft de gemeenteraad laten weten erop te vertrouwen dat beide partijen met de juiste maatregelen als goede burens naast elkaar kunnen leven.” Op verzoek van de gemeente werkt het Leger des Heils aan huisregels die ervoor moeten zorgen dat de scholieren zo min mogelijk worden geconfronteerd met de 24 bewoners van de opvang. Zo komen de twee groepen niet gelijktijdig buiten en gebruiken ze een ander looppad op het terrein. De woonvoorziening opent op

24 september de deuren. Eerder stond de opening gepland voor 24 juli, maar dat werd uitgesteld in afwachting van een onderzoek in opdracht van het Leger des Heils en Altra naar de risico's. De onderzoekers concluderen dat het niet verantwoord is de opvang te vestigen naast de speciale school. Ondanks het treffen van een groot aantal maatregelen zou het risico op onder meer angst onder leerlingen en geweld tussen beide groepen groot blijven. Altra kijkt naar mogelijke vervolgstappen.

Nieuw in Dubai: wijn met goud

In Dubai is alles extreem: enorme wolkenkrabbers, winkels met de duurste producten en rijkdom in overvloed. Een nieuw product zal de steenrijke bevolking zeker aanspreken: alcoholvrije bubbels met 24 karaats goudvlokjes die door de flessen zweven.
“Het goud zit er niet om een speciale reden in, alleen maar omdat het leuk, fantastisch en frivol is. Het is helemaal Dubai”, vertelt verkoper Tony Colley van Lussory Gold aan Reuters. Restaurant Bystro biedt de wijn sinds kort aan. Eigenaar Josh Benson vertelt dat de klanten positief reageren. “Voor mensen die geen alcohol drinken, is het toch leuker dan een colaatje bij hun biefstuk.”

De wijn wordt gemaakt door een Spaans bedrijf dat de alcohol met een Duitse techniek uit de wijn verwijdert. De smaak is daardoor ongeveer hetzelfde als wijn waar wel alcohol in zit. Er bestaan wel meer merken alcoholvrije wijn, maar de ‘gouden wijn’ zou bijzonder zijn omdat er geen additieven in zitten. Het product is erg in trek: tot nu toe worden er elke maand 26.000 flessen verscheept. Voor 150 dollar per fles is het niet echt een koopje. Er zijn ook flessen te koop zonder het goud erin. Die kosten wat minder, maar zijn ook niet zo ‘frivol’.

Maritza Becher
beëdigd als advocaat

Maritza Azrielle Becher is gisteren in het Stadhuis als advocaat beëdigd bij het Hof van Justitie. Becher heeft zich gespecialiseerd in civiel recht, met name arbeidsrecht, ondernemingsrecht en bestuursrecht, en werkt bij de Jackson Law Firm aan de Schottegatweg Oost 209-A. Becher is geen onbekende, zeker niet in de televisie- en de politieke wereld. Ze presenteerde samen met haar broer Richard een entertainmentprogramma op TeleCuraçao en stond in 2007 als nummer twee op de lijst van de Democratische Partij. Zij kreeg 156 stemmen. Op de foto: Becher en haar patroon mr. J.P. Jackson.

Romein voor schut door taalblunder

Google Translate kan een handige tool zijn om snel even een woordje of zinnetje te vertalen, maar om het nou voor professionele doeleinden te gebruiken? In Rome is een doe-het-zelf-vertaling finaal misgegaan. Toeristen en Engelstalige inwoners van de Italiaanse hoofdstad wisten niet wat ze zagen toen ze op parkeermeters in de stad een briefje lazen met de tekst: “Tickets for sun motion”. Maar... De zon beweegt toch altijd? Waarom zou je daarvoor moeten betalen? Onzin natuurlijk, iemand van de gemeente blijkt gewoon letterlijk de Italiaanse tekst ‘Biglietti per sole moto’ vertaald te hebben naar het Engels. Pijnlijk alleen dat ‘sole’ zowel zon als alleen betekent

en ‘moto’ zowel beweging als motorfiets. The Local is er in ieder geval zeker van dat de blunderende Romein zich de ogen uit het hoofd schaamt voor zijn taalmissie. Toeristen staan ondertussen uit te rekenen hoeveel ze moeten betalen voor een halve dag zonnebeweging.

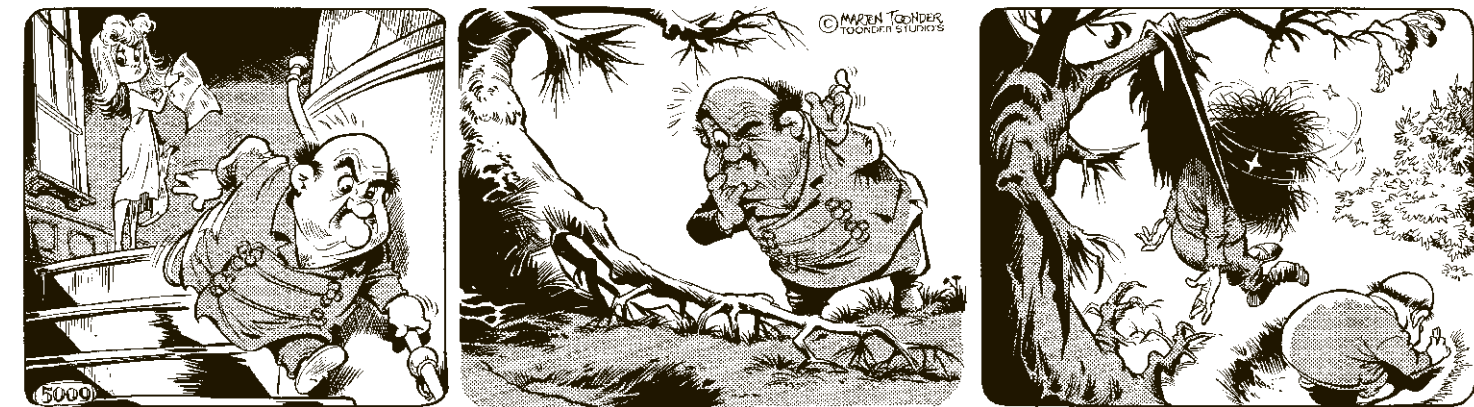
Ook iets leuks voor de Mensen pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden?
Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina!

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar: redactie@amigoe.com o.v.v. “Mensen”

Koning Hollewijn en de Aanslager

Door Marten Toonder

Terwijl de hofdetective naar beneden snelde om te onderzoeken wat er in de tuin ontploft was, viel Wiebel's oog op een stuk papier. “Waar komt dat vandaan?” vroeg ze zich af, terwijl ze het drukwerk opraapte. “Het moet zijn binnengewaaid, want gisteren lag het er nog niet. ‘De Telepaat’ ... Nooit eerder gezien...”

Terwijl het meisje zich met haar lectuur terugtrok in bed, ontplooidde de rechercheur een grote activiteit. “Hier heeft de explosie plaatsgevonden,” prevel-

Mensen

Amerikaanse liever op Mars dan bij vent

Sonia Van Meter heeft eigenlijk maar één wens: oud worden op Mars. Prima, zou je denken, ware het niet dat de 35-jarige Sonia 'gewoon' getrouwd is en dus zonder pardon haar man zou achterlaten op aarde. Maar, zo dacht ze, zo'n vaart zal het wel niet lopen en dus schreef ze zich in bij de Mars-missie van Mars One. Volgens BBC komt een gedwongen 'scheiding' nu ineens dichtbij, want Sonia is uitgeloot en zit bij de 35 potentiële Marsgangers. “Ik dacht nog, vet! Dit moet ik doen. Ik had er echt geen rekening mee gehouden dat ik er zomaar uitgepikt zou

worden”, zegt Sonia ietwat ongelukkig. Manlief Jason Stanford was aanvankelijk een stuk minder enthousiast over de plannen van zijn vrouw. “Zoals iedere Amerikaan met een hart dacht ik meteen dat ze een ander had. Ik dacht: ‘je gaat bij me weg.’” Na de nodige gesprekken met Sonia lijkt Jason zich te hebben neergelegd bij de toekomst. “Ze doet het voor de mensheid. Ze wil laten zien wat we kunnen bereiken als we samenwerken.” In een Texaans magazine schreef Jason eerder dit jaar al over de voorgenomen plannen van de vrouw die hem eeuwige trouw had beloofd.

“Zonder haar verder moeten is een hel die ik wel met de wereld moet delen.” Sonia kan ondertussen niet wachten om te vertrekken, al is er één ding waar ze wel problemen mee verwacht, maar niet over wil praten: haar seksleven. Dat de Mars-missie ook haar leven kan kosten, neemt ze voor lief. “Het is het waard.” Mars One wil vanaf 2025 mensen naar de rode planeet gaan vervoeren om daar een nederzetting van maximaal 40 mensen te beginnen. Voor wie vertrekt, verdwijnt de aarde voor eeuwig uit het zicht, want terugkeren is onmogelijk.

Ier laat huis met honderden spinnen achter

Een Ier heeft de dierenbeschermers in Carlow handenvol werk bezorgd. De man hield er een fanatieke spinnenverzameling op na, tot het moment dat hij besloot met de noorderzon te vertrekken. De spinnen – en schorpioenen – bleven onbeheerd achter. Nadat de man een tijdje niet meer gezien was, besloten burendierenbescherming te bellen. Die schrokken zich vervolgens wild.

rantulas en tunnelspinnen, schrijft de Irish Mirror. Kevin Cunningham van de NEAS is woedend. “We moesten alle spinnen ‘ordenen’ en helaas de dodelijke soorten afmaken. Er lagen ook al tientallen dode spinnen in het huis en er stonden nog dozen waarin de spinnen zijn bezorgd vanuit het buitenland. Stel je toch eens voor dat zulke gevaarlijke dieren al tijdens het transport ontsnappen. Dat iemand dit soort dieren kan houden en er zo mee kan omgaan, onbegrijpelijk.” Cunningham ergert zich groen en geel aan de soepele wetten in Ierland. “Dit is geen geval op zich. We komen steeds vaker wilde en gevaarlijke dieren tegen die zijn ontsnapt of niet meer te handhaven zijn. In het Verenigd Koninkrijk moet je een vergunning hebben voor ge-

vaarlijke dieren, maar hier is alles toegestaan. Je kunt zelfs een tijger aanschaffen zonder ook maar één wet te overtreden.”

Het huis is inmiddels ont-daan van spinnen en schorpioenen, maar van de man ontbreekt ieder spoor.

Vrouwjtjesbavianen ouder met mannetje

Vrouwjtjesbavianen die lang willen leven, kunnen maar beter zorgen voor goed mannelijk gezelschap. Uit een studie van de Amerikaanse Duke University in Kenia blijkt dat vrouwjtjes aanzienlijk ouder worden als ze een mannetje in de buurt hebben. Het is volgens ScienceDaily voor het eerst dat de positieve effecten van een man-vrouw-relatie zijn waargenomen in de natuur. Eerder is vooral onderzocht wat het voor effecten op de gezondheid heeft als zoogdieren gezelschap krijgen van soortgenoten van hetzelfde geslacht. Vooral het sociale aspect van een maatje zorgt voor de wetenschappers voor een langer en gelukkiger leven. Bavianen krijgen een band

door elkaar vaak op te zoeken en te verzorgen. Zo vloeien ze elkaars vacht en zitten ze elkaars soms gewoon te plukken om het plukken. “Aan elkaar friemelen is de bavianenmanier van samen kletsen bij de koffiemaat”, aldus Susan Alberts van Duke. Voor vrouwjtjesbavianen lijkt mannelijk gezelschap vooral op hogere leeftijd zijn vruchten af te werpen. Omdat ze ouder worden zien ze hun kids langzaam verdwijnen en aan een eigen gezin beginnen en andere vrouwjtjes verdwijnen uit het zicht of gaan dood. Door een mannetje in de buurt te hebben eindigt het leven van een oude vrouwjtjesbaviaan daardoor niet in een sociaal isolement.

Rondleiding in Nationale Bibliotheek

Op de foto de leerlingen van groep 4, hun lerare, en het team van BNK belast met de rondleiding samen met de directrice mevrouw Gerda Willems.

Leerlingen van groep 4 van de Oranjeschool onder leiding van juffrouw Alwina Efrsina waren op bezoek bij de Nationale Bibliotheek van Curaçao Frank Martinus Arion (BNK). Gedurende de rondleiding kregen de kinderen uitleg over alles wat de bibliotheek doet om lezen te stimuleren en over de grote collectie boeken. In verband met de verjaardag van juffrouw Alwina Efrsina was het haar wens om

deze dag te vieren met de kinderen op een leerzame manier bij onze nationale bibliotheek. De bibliotheek maakt bekend aan alle scholen van Curaçao dat ze programma's voor rondleidingen voor scholen hebben. Graag contact opnemen met mevrouw Sherline Lucas van de service-afdeling op telefoonnummer 434-5256 of 434-5253 of e-mail nainfo@bnk.cw.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Euro

In de min

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen stonden vanmiddag in het rood. De nieuwe Europese sancties tegen Rusland die morgen in werking treden, zorgden voor terughoudendheid bij beleggers. Verder was er weinig nieuws om de handel richting te geven.

De AEX-index in Amsterdam noteerde in de middaghandel 0,4 procent lager op 417,43 punten. De MidKap daalde 0,1 procent tot 620,06 punten. De beurzen in Londen, Frankfurt en Parijs verloren tot 0,5 procent.

De handel kreeg wat tegenwind van een teleurstellend cijfer over de Amerikaanse arbeidsmarkt. De aanvragen voor een werkloosheidsuitkering in de Verenigde Staten zijn vorige week gestegen tot 315.000, terwijl juist op een daling was gerekend. Het in Amsterdam genoteerde Egyptische bouw- en kunstmestbedrijf OCI stond onderaan de AEX met een verlies van 3,2 procent. Ahold zakte 1,2 procent.

De prijs van een vat Amerikaanse olie zakte 0,5 procent tot 91,19 dollar. Brentolie werd 0,7 procent goedkoper en kostte 97,34 dollar per vat. Het Internationaal Energie Agentschap (IEA) verlaagde vandaag zijn prognoses voor de vraag naar olie in 2014 en 2015. De euro was 1,2932 dollar waard, tegen 1,2908 dollar bij het slot van de Europese aandelenbeurzen gisteren. De euro bleef ook vandaag laag op Curaçao en noteerde 2,3489 gulden. Gisteren was de koers 2,3491 gulden.

Tokio

Weer winst

TOKIO — De aandelenbeurs in Tokio is vandaag voor de vierde dag op rij met winst geëindigd. De Japanse exportbedrijven bleven profiteren van de goedkopere yen en stuwden de beurs naar het hoogste niveau in bijna acht maanden. De Nikkei sloot 0,8 procent in de plus op 15.909,20 punten.

Elektronicabedrijven Sony en Toshiba, die hun concurrentiekracht zien verbeteren dankzij de goedkopere yen, stegen 2,7 en 1,2 procent. Ook Toyota, dat veel voertuigen verkoopt buiten Japan, won 0,8 procent. Een ontmoeting tussen de Japanse premier Shinzo Abe en de gouverneur van de Bank of Japan Haruhiko Kuroda, die later op de dag zal plaatsvinden, wakkerde daarnaast de hoop op nieuwe steunmaatregelen aan.

De andere belangrijke aandelenmarkten in het Verre Oosten lieten overwegend verliezen zien. In Hongkong daalde de Hang Seng-index 0,3 procent en de All Ordinaries in Sydney verloor 0,6 procent. In Seoul begon de Kospi 0,7 procent lager aan de verkorte handelsweek.

Wall Street

Lager

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York openden vandaag lager, mede door koersverliezen in de energiesector. Oilconcerns als ExxonMobil hadden last van een flinke daling van de olieprijs.

Kort na de openingsbel stond de Dow-Jonesindex 0,3 procent lager op 17.009 punten. De S&P 500 daalde 0,2 procent tot 1990 punten en de Nasdaq moest 0,2 procent terug tot 4577 punten. De olieprijsen daalden voor de zesde handelsdag op rij. Een verlaagde raming van het Internationaal Energie Agentschap (IEA) van de vraag naar olie dit jaar en in 2015 zorgde vandaag voor extra prijsdruk. Brentolie zakte tot de laagste prijs per vat in ruim twee jaar en ruwe Amerikaanse olie tot het laagste prijspeil sinds april vorig jaar. ExxonMobil, 's werelds grootste beursgenoteerde olieconcern, leed een koersverlies van 0,6 procent.

AF-KLM: Winstgroei tot 10 procent per jaar

PARIJS — De nieuwe strategische keuzes van Air France-KLM moeten voor de jaren tot en met 2017 leiden tot een toename van de brutowinst met 8 tot 10 procent per jaar. Op die manier moet ook de verhouding tussen de nettoschuld en de brutowinst gezonder worden, maakte het Frans-Nederlandse luchtvaartconcern vandaag bekend.

De winstgroei moet onder meer komen van budgetdochter Transavia, die de komende jaren in heel Europa zijn vleugels uitslaat. In 2017 moet de vloot zijn verdubbeld tot 100 vliegtuigen, waarmee jaarlijks 200 miljoen passagiers worden vervoerd. De brutowinst (ebitdar) bedroeg vorig jaar 2,77 miljard euro. De ver-

houding tussen de schuld en de winst stond op 4,2 en moet naar minder dan 2,5. Daarnaast wordt ook de komende jaren onverminderd stevig ingezet op kostenbesparingen en de sanering van verlieslijdende activiteiten. Concrete doelstellingen daarvoor werden evenwel niet gegeven, zoals bij het dit jaar aflopende

bezuinigingsprogramma Transform 2015 wel het geval was.

Door de hoge aanloopkosten komt Transavia pas in 2018 operationeel uit de rode cijfers. Tegen die tijd levert het naar verwachting al wel een extra bijdrage van 100 miljoen euro aan de brutowinst. Van de onderhoudsdivisie wordt een extra bijdrage tussen de 50 en 80 miljoen euro verwacht, afhankelijk van eventuele overnames. Eerder werd al bekend dat Transavia met name in Frankrijk en elders in Europa fors wordt uitgebreid.

De eerste fase van die uitbreiding wordt gefinancierd met de opbrengst van de deze week aangekondigde verkoop van het belang van Air France-KLM in boekingsbedrijf Amadeus, circa 339 miljoen euro.

Door productverbetering, zoals meer comfortabele stoelen, moet het netwerk aan verre bestemmingen aantrekkelijker worden gemaakt. Verder zet Air France-KLM in op versterking van bestaande samenwerkingverbanden met andere luchtvaartmaatschappijen.

IEA ziet lager groeitempo in vraag naar olie

Photo: Shutterstock

De verwachting voor volgend jaar is dat de vraag zo'n 160.000 vaten minder zal zijn dan geschat.

PARIJS — Het Internationaal Energie Agentschap (IEA) heeft vandaag zijn prognoses voor de vraag naar olie in 2014 en 2015 verlaagd. Dit jaar zal de vraag met 900.000 vaten per dag stijgen, 65.000 stuks minder dan eerder werd aangenomen. De bijstelling is het gevolg van een duidelijk lager groeitempo in het tweede kwartaal.

Het IEA stelde in haar maandrapport dat het groeitempo in het tweede kwartaal zakte tot circa 480.000 vaten per dag, het laagste niveau in ongeveer 2,5 jaar. Dat leidde in juni tot het laagste exportniveau van olie uit Saoedi-Arabië, 6,95 miljoen vaten, sinds september 2011. Volgend jaar neemt de vraag naar verwachting toe met 1,2 miljoen vaten

per dag. Dat is 160.000 vaten minder dan de vorige raming van het IEA. De zwakkere vooruitzichten voor de Chinese en de Europese economie zijn de hoofdreden voor de verlaging.

Het mondiale olie-aanbod daalde in augustus met 400.000 vaten per dag ten opzichte van juli, tot 92,9 miljoen vaten. Volgens het

IEA is de daling vooral te wijten aan een lagere productie in landen die niet tot de OPEC behoren. In vergelijking met augustus 2013 nam het aanbod vorige maand met 810.000 vaten toe.

Het aanbod uit de OPEC-landen daalde in augustus met 130.000 vaten per dag. Een gestaag productieherstel in Libië woog niet op tegen dalingen in Saoedi-Arabië en Irak. Libië, dat over de grootste reserves op het Afrikaanse continent beschikt, pompte dagelijks 530.000 vaten uit de grond, een stijging van 110.000 vaten.

Saoedi-Arabië, de grootste olieproducent binnen OPEC, verlaagde zijn dagelijkse productie in augustus met 330.000 vaten tot 9,68 miljoen stuks. Volgens het IEA duiden eerste indicaties op een scherpe exportdaling in het koninkrijk in augustus.

De productie in Irak daalde vorige maand tot het laagste niveau sinds januari, omdat slecht weer de verscheping van olie in het zuiden van het land verstoorde.

De productie nam met 60.000 vaten af tot 3,1 miljoen stuks per dag.

Arke ontvangt milieucertificaat

SCHIPHOL-RIJK — Luchtvaartmaatschappij Arke ontving gisteren het milieucertificaat ISO 14001. Dit certificaat houdt in dat Arke zo milieubewust mogelijk werkt en milieuprestaties continu verbetert.

Arke is een van de weinige Nederlandse luchtvaartmaatschappijen die volledig ISO 14001 gecertificeerd zijn. De internationale TUI groep, waar Arke deel van uitmaakt, heeft zich het vooruitstrevende doel gesteld dat alle TUI-luchtvaartmaatschappijen uiterlijk in 2015 ISO 14001 gecertificeerd zijn.

Milieu-ABCD
Sinds oktober vorig jaar

heeft Arke achter de schermen hard gewerkt om het ISO 14001 milieucertificaat te behalen. Hiervoor is een milieubeleid opgezet en een ondersteunend milieumanagementsysteem ontwikkeld. Arke baseert haar milieubeleid voor ISO 14001 op vier onderwerpen, het milieu-ABCD:
Afval: het verminderen, recyclen en scheiden van afval in de lucht en aan de grond;
Biobrandstof: het ontwikkelen van een strategie voor het produceren van duurzame biobrandstof;
CO2-uitstoot: het verlagen van de CO2-uitstoot van de Arke-vliegtuigen en in de kantoren;
Duurzame producten: het gebruik van verantwoorde producten en materialen aan boord.

Aruba Animal Shelter

Cats and Dogs awaiting Adoption

www.arubaanimalshelter.com

Omzet Nederlandse supers loopt terug

AMSTERDAM — De supermarkten in Nederland hebben de omzet in augustus met 2 procent zien teruglopen in vergelijking met een jaar eerder. Dat maakte marktonderzoeker GfK vandaag bekend.

De omzet daalde naar 2,47 miljard euro, tegenover 2,52 miljard euro in augustus vorig jaar. Per kassabon klom de omzet met 1,2 procent naar gemiddeld 21,45 euro. Dat betekent dat mensen in augustus minder vaak naar de

supermarkt gingen, maar per bezoek wel meer uitgaven. Volgens GfK hebben de afgelopen tijd vooral Jumbo, Lidl en Nettorama klanten gewonnen.

Over de eerste acht maanden van het jaar daalde de supermarktomzet met 0,4 procent tot 22,36 miljard euro. Voor het hele jaar verwacht GfK dat de omzet van de supermarkten gelijk is aan die van een jaar eerder. Voor 2015 voorziet de marktonderzoeker een omzetgroei van 1 procent, vooral door prijsstijgingen.

Mastercard haalt weer bakzeil over tarieven

LUXEMBURG — Het Amerikaanse betaalpas-senbedrijf Mastercard heeft weer bakzeil gehaald in zijn strijd met Brussel over tarieven.

Europese rechters verklaarden vandaag een bepaalde minimumvergoeding definitief verboden. Het Europese Hof van Justitie in Luxemburg had Mastercard in 2012 al ongelijk gegeven, maar de firma was tegen dat besluit in beroep

gegaan. De Europese rechters zijn het eens met de stelling van de Europese Commissie dat het omstreden tarief indruist tegen Europese regels. Het ging specifiek om een minimumbedrag dat Mastercard voor bepaalde grensoverschrijdende transacties bij winkeliers in rekening bracht.

Mastercard was in 2007 op de vingers getikt door Europees commissaris Neelie Kroes.

Streefcijfer vrouwen aan de top nog ver weg

ZEIST — Er werken nog steeds veel minder vrouwen in het bestuur van bedrijven dan de overheid wil. Het streefcijfer van 30 procent wordt bij lange na niet gehaald. Er zijn vorig jaar maar iets meer vrouwelijke bestuursleden en commissarissen bijgekomen.

Zo blijkt uit een onderzoek dat vandaag is aangeboden aan minister Jet Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het aandeel vrouwen in de raden van bestuur van bedrijven nam vorig jaar met 1,5 procentpunt toe tot 8,9 procent. Het aandeel vrouwelijke commissarissen groeide met 1,4 procentpunt

naar 11,2 procent. Respectievelijk voldeed slechts 13,5 en 16,6 procent van de ruim 800 onderzochte bedrijven aan het streven van de overheid.

In het huidige tempo duurt het nog tot 2028 voor de raden van bestuur voor ten minste 30 procent uit vrouwen bestaan, staat in het rapport dat is gemaakt in opdracht van de commissie 'Monitoring talent naar de top'. Voor de raden van commissarissen zal het nog tot 2027 duren voor dit streefcijfer is bereikt. Bussemaker is niet te spreken over de trage voortgang. Maar de bewindsvrouw is ook geen voorstander van de invoering van een quotum.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	PREV.	11-Sep		PREV.	11-Sep		
DOW JONES	17068.71	17029.57	AEX	418.95	418.01		
S&P 500 INDEX	1995.69	1992.78	AEGON NV	6.39	6.34		
NASDAQ	4586.52	4575.17	AHOLD NV	12.88	12.76		
AMAZON.COM INC	331.33	329.41	AKZO NOBEL	53.84	53.65		
APPLE INC	101.00	99.95	ASML HOLDING NV	75.30	75.83		
BAIDU INC-SP ADR	220.68	220.62	CORIO NV	40.83	40.88		
BERKSHIRE HATH-B	137.72	137.71	DSM (KONIN)	49.93	49.85		
CTIGROUP INC	51.83	52.11	HAL TRUST	122.51	122.94		
COCA-COLA CO	42.17	42.02	HEINEKEN NV	59.87	60.75		
WALT DISNEY CO	89.52	89.92	ING GROEP NV	11.05	10.97		
3D SYSTEMS CORP	52.85	52.55	ROYAL IMTECH NV	0.55	0.55		
EBAY INC	51.10	51.05	KPN (KONIN) NV	2.53	2.53		
FACEBOOK INC-A	77.43	77.93	KONINKLIJKE PHIL	23.74	23.38		
GENERAL ELECTRIC	25.95	26.07	REED ELSEVIER	17.50	17.46		
GOOGLE INC-A	593.42	590.84	ROYAL DUTCH-SHA	30.29	30.16		
HEWLETT-PACKARD	37.03	36.61	TOMTOM	6.20	6.15		
HOME DEPOT INC	89.25	89.01	TOTAL SA	50.29	50.17		
INTEL CORP	35.02	34.78	UNILEVER NV-CVA	31.95	31.95		
JOHNSON&JOHNSON	104.99	104.58	W.P. STEWART HOL	307.74	306.73		
LINKEDIN CORP-A	231.00	228.38	SCOTIABANK FUNDS	PREV.	10-Sep		
MICROSOFT CORP	46.84	46.59	MONEY MARKET	13.0633	13.0633		
PROCTER & GAMBLE	83.64	83.71	US DOLLAR BOND	2.5997	2.5951		
ROYAL DUTCH-ADR	78.50	78.00	GLOBAL GROWTH	2.5338	2.5199		
STARBUCKS CORP	77.21	76.54	US GROWTH	11.7019	11.7314		
TWITTER INC	52.91	53.10	CANADIAN GROWTH	3.4063	3.4151		
WAL-MART STORES	76.51	76.25	FUNDS	PREV.	10-Sep		
WHOLE FOODS MKT	38.63	38.44	BGF CMKT EUR FLEX	22.41	22.40		
ETFs	PREV.	11-Sep	BGF EMKT BOND	15.60	15.58		
ALERIAN MLP - AMLP	19.24	19.16	BGF FIX INC GBL OP	13.19	13.19		
ISH GBL HY BD - GHYG	52.70	52.62	BGF GBL ALLOCATION	51.08	50.95		
ISH IBOXX HY BD - HYGS	92.78	92.69	BGF USD CORE BOND	16.87	16.84		
ISH SELECT DIV - DIVY	75.99	76.13	TEMPLETON GBL BND	24.74	24.69		
ISH MSCI EMTK - EEM	44.56	44.28	TEMPLETON ASIAN SM	42.70	42.52		
ISH MSCI PAC - EPP	50.57	50.05	CURRENCIES	PREV.	11-Sep		
ISH RUSSELL - INVV	119.34	119.25	YENUSD	106.770	106.880		
ISH S&P 500 - SPY	108.25	107.98	EURUSD	1.290	1.294		
ISH EUROPE - IEV	46.60	46.38	CANUSD	1.096	1.104		
POWERSH-QQQ	100.07	99.69	GBPUSD	1.618	1.623		
POWERSHARES DB C	24.14	23.94	COMMODITIES	PREV.	11-Sep		
SPDR S&P INT DIV-DWV	49.30	48.81	OIL WTI	91.67	92.01		
SPDR S&P MID 400	260.35	260.98	GOLD	1249.79	1236.68		
SPDR S&P 600 SMA	103.01	103.14	SILVER	18.97	18.61		
VANGUARD REIT - VNQ	76.14	76.23	WHEAT	585.50	517.50		
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	51.59	51.26	GBPUSD	1.618	1.623		

Geen Duitse en Britse deelname luchtacties

BERLIJN — Duitsland en Groot-Brittannië nemen niet deel aan luchtacties tegen Islamitische Staat in Syrië. Dat hebben de ministers van Buitenlandse Zaken van beide landen vandaag in Berlijn laten weten. De Duitse minister Frank-Walter Steinmeier zei na het gesprek met Hammond in Berlijn dat aan Duitsland niet is gevraagd deel te nemen aan de luchtacties en dat het dat ook niet zou doen.

Steinmeiers Britse ambtgenoot Philip Hammond zei dat Groot-Brittannië 'geheel achter de Amerikaanse benadering staat om een internationale coalitie op te bouwen' tegen Islamitische Staat, dat hij 'barbaars' noemde. Zijn land zal echter niet aan luchtacties boven Syrië deelnemen. "Laat ik duidelijk zijn: Groot-Brittannië zal niet deelnemen aan enige luchtactie boven Syrië. We hebben daarover vorig jaar in ons parlement gedebatteerd en wij zullen dat standpunt niet veranderen", zei Hammond. Militair ingrijpen op Syrisch grondgebied tegen Islamitische Staat zonder toestemming van Damascus, zou een daad van agressie zijn. Dat heeft de Syrische regering vandaag laten weten.

Rusland heeft laten weten dat voor Amerikaanse lucht-aanvallen in Syrië een mandaat nodig is van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

Campagne VS

De Verenigde Staten schroeven hun campagne tegen de moslimextremisten van Islamitische Staat (IS) flink op. In een 15 minuten durende televisietoespraak verkondigde president Barack Obama gisteren dat de VS niet zullen aarzelen om IS ook in Syrië aan te pakken. "Als je Amerika bedreigt, dan zal je geen veilige haven vinden", zei Obama. De afgelopen maanden voerden de VS al zeker 150 lucht-aanvallen uit op IS-strijders in Irak. De Amerikaanse president zei niet expliciet dat de VS na Irak ook lucht-

aanvallen gaan uitvoeren in Syrië. Hij herhaalde dat van Amerikaanse grondtroepen geen sprake zal zijn. Wel sturen de VS 475 extra militaire adviseurs naar Irak. Volgens de Amerikaanse president leiden de VS "een brede coalitie", maar hij vertelde niet waaruit die bestaat. Minister John Kerry van Buitenlandse Zaken bezoekt momenteel bondgenoten in het Midden-Oosten en Obama wil een topeverleg houden tijdens de komende Algemene Vergadering van de VN over 2 weken. Gisteren toonde Nederland zich al bereid mee te doen in de strijd tegen IS indien er een strategie wordt ontwikkeld die door Nederland kan worden gesteund. Obama maakte opnieuw duidelijk dat de VS erop uit zijn IS te vernietigen. Hij gaf vier actiepunten aan. Ten eerste een systematische campagne van lucht-aanvallen. Die krijgen een meer offensief karakter dan tot nu toe. Ten tweede beloofde Obama steun aan Iraakse en Koerdische troepen die op de

grond vechten tegen IS. Ook zeggen de VS extra militaire steun toe aan niet-extremistische rebellen in Syrië. Voor opleiding en bewapening van deze 'gematigde' rebellen wil Obama 500 miljoen dollar (ruim 386 miljoen euro) uittrekken. De training moet in Saudi-Arabië plaatsvinden. Obama zei ook dat de VS en hun bondgenoten alles zullen doen om IS-aanvallen te voorkomen, geldstromen naar de groepering te stoppen en buitenlandse strijders die zich willen aansluiten bij IS tegen te houden. Tot slot krijgen onschuldige burgers die slachtoffer zijn van IS humanitaire hulp. Volgens Obama is Islamitische Staat niet islamitisch en ook geen staat, maar "een terroristische organisatie". "Er is geen enkele religie die het doden van onschuldigen vergoelijkt. En het merendeel van de slachtoffers van IS is moslim. Daarnaast is IS zeker geen staat. Ze worden door geen enkel land erkend en zelfs niet door de burgers die aan IS zijn onderworpen."

Amerikanen herdenken aanslagen 11 september

NEW YORK/WASHINGTON — Duizenden Amerikanen hebben vandaag in New York en Washington de bijna 3000 slachtoffers van de aanslagen van 11 september 2001 herdacht. President Barack Obama, zijn vrouw Michelle en vicepresident Joe Biden namen voor het Witte Huis een minuut stilte in acht. Ook voormalig burgemeester van New York George Pataki (foto) herdacht de slachtoffers. Dertien jaar geleden lieten terroristen van al-Qaeda twee vliegtuigen tegen het World Trade Center in New York vliegen. Een derde vliegtuig stortte neer op het ministerie van Defensie in Washington. De inzittenden van een vierde vliegtuig voorkwamen dat het vermoedelijk tegen het Witte Huis zou vliegen. Zij gingen de terroristen te lijf, waardoor het toestel in de buurt van de stad Pittsburgh neerstortte. Op Ground Zero, waar de torens van het World Trade Center stonden, namen nabestaanden om 8.46 uur (plaatselijke tijd) een minuut stilte in acht. Dat was het tijdstip waarop het eerste vliegtuig zich in een toren boorde.

‘Minder draagvlak voor pensioenplicht’

DEN HAAG — Het draagvlak voor verplichte deelname aan een pensioenfonds zoals we dat nu kennen, wordt kleiner. Staatssecretaris Jetta Kijnsma (Sociale Zaken) zei dat vandaag tijdens een pensioensymposium van De Nederlandsche Bank.

"Nederlanders werken vaker als zelfstandige en vinden het niet allemaal meer vanzelfsprekend als ze zich verplicht moeten aansluiten bij een pensioenfonds. Daar moeten we rekening mee houden." Kijnsma gaf eind vorige maand het startschot voor de nationale pensioen-dialog. Ze riep alle belanghebbenden op mee te doen aan de discussies over de toekomst van het pensioenstelsel op de wat langere

termijn, die de komende maanden plaatsvinden. De uitkomsten zal ze in het voorjaar naar de Tweede Kamer sturen. De pensioen-dialog staat los van de veranderingen die volgend jaar al ingaan op pensioengebied, zoals een lagere opbouw en strengere spelregels voor pensioenfondsen. De pensioen-dialog leidt er mogelijk toe dat het huidige pensioenstelsel op de helling gaat. Op dit moment zijn veruit

de meeste werknemers verplicht mee te doen met de pensioenregeling die hun werkgever aanbiedt. Door de financiële problemen bij veel pensioenfondsen komt die pensioenplicht steeds meer ter discussie te staan. Kijnsma wil ook de communicatie over pensioenen verbeteren. Daarover stuurde ze vorige week een brief naar de Kamer. De meeste mensen weten weinig van hun pensioen, omdat ze de informatie die ze daarover krijgen te ingewikkeld vinden. "Deelnemers hebben behoefte aan begrijpelijke en behapbare informatie", zei ze in Amsterdam.

Aardbeving eist alsnog slachtoffer

SAN FRANCISCO — Een 65-jarige Amerikaanse is overleden aan de gevolgen van de aardbeving die vorige maand de Amerikaanse staat Californië trof.

Verschillende media in de VS meldden gisteren dat Laurie Anne Thompson vrijdagochtend is overleden aan een hersenbloeding, die ze kreeg

nadat ze eerder een televisie op haar hoofd had gekregen door de aardschokken.

Het was de zwaarste aard-

beving in het gebied rond San Francisco sinds 1989. Volgens de plaatselijke autoriteiten zijn door de aardschokken in en rond Napa zeker 87 gewonden gevallen, van wie drie ernstig. Na de beving werd de noodtoestand uitgeroepen.

Catalanen de straat op voor referendum

BARCELONA — Honderdduizenden Catalanen gingen vandaag de straat op in Barcelona om te demonstreren voor een referendum op 9 november over de vraag of Catalonië onafhankelijk moet worden van Spanje.

De Spaanse regering wil niets weten van een referendum en noemt het illegaal. Maar de hoop op een volksraadpleging is bij voorstanders van onafhankelijkheid gegroeid door het komende referendum in Schotland. De straten van Barcelona waren vandaag rood en geel gekleurd, de kleuren van de Catalaanse vlag. Catalonië is een welvarende regio in het noordoosten van Spanje met een eigen taal en cultuur waar al veel langer over onafhankelijkheid van Spanje wordt gesproken. Het aantal voorstanders van afscheiding is de afgelopen tien jaar sterk gegroeid, mede door de economische crisis. De regionale regering, die al een grote mate van au-

Hoe Prinsjesdag Prinsjesdag werd

De Gouden Koets doet sinds 1903 mee.

DEN HAAG — Prinsjesdag was in de 18e eeuw een verjaardagsfeest. Het was de dag waarop Nederland de verjaardag vierde van de stadhouders. Begin jaren dertig van de vorige eeuw werd besloten om de opening van het parlementaire jaar Prinsjesdag te noemen. Niemand weet meer waarom. Maar sindsdien zijn de derde dinsdag van september en Prinsjesdag onlosmakelijk met elkaar verbonden en in het nationale geheugen gegrift.

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat 200 jaar en daarmee ook de opening van het parlementaire jaar. In 1813 opende prins Willem Frederik de zitting van eerste parlement, een jaar later deed hij dat als koning Willem I. Dat gebeurde overigens niet in september, maar op 2 mei 1814.

Het parlement bestond destijds uit één Kamer met 55 leden. Die kwamen bijeen in de Trêveszaal op het Binnenhof. Pas na de vereniging met de zuidelijke Nederlanden in 1815 kwam er een Tweede Kamer bij. De ceremoniële kant van deze 2e mei leek al op die van de huidige Prinsjesdag. Er was een stoet met hoogwaardigheidsbekleders, on-

der wie prins Willem I, en een escorte met ruiters. Het gezelschap trok van het gebouw van de Raad van State naar het Binnenhof. Vrouwelijke familieleden van de vorst waren er niet bij, dat schreef het protocol voor. De Gouden Koets doet sinds 1903 mee. Koningin Wilhelmina zat daar toen in. Een ander symbool van deze dag is het koffertje met daarin de Miljoenennota, die de minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt. Deze traditie bestaat sinds 1947. Minister Lief tinck van Financiën wilde de eerste Rijksbegroting na de Tweede Wereldoorlog in stijl aanbieden aan de Tweede Kamer. Hoewel de uiterlijke vorm van de eerste Prinsjesdag in grote lijnen overeenkomt

met die van nu, is er grondwettelijk en staatsrechtelijk veel veranderd in 200 jaar. Willem I schreef zelf de troonrede waarmee hij de zitting van de Staten Generaal opende. Het was een persoonlijke boodschap aan het volk.

Tegenwoordig opent het staatshoofd de zitting van de Staten Generaal niet meer. De leden van de Eerste en Tweede Kamer komen bijeen in de Ridderzaal, waar het staatshoofd in de Troonrede een uiteenzetting geeft van het te voeren beleid. De tekst die hij voorleest is geschreven door de ministerraad. Prinsjesdag viel niet altijd op de derde dinsdag in september. Van de eerste maandag in november, via de derde maandag in oktober en de derde maandag in september, werd in 1887 gekozen voor de derde dinsdag in september. Dat had te maken met de zondagsrust. Kamerleden hoefden niet meer op zondag te reizen om op maandag in Den Haag te zijn.

‘Zware aardbeving Istanbul op komst’

ISTANBUL/CAMBRIDGE — Onder de grond bij de Turkse miljoenenstad Istanbul bouwt de spanning zich op. Er liggen breuklijnen en die kunnen een zware aardbeving veroorzaken. De eerstvolgende grote beving gebeurt waarschijnlijk onder de zee, ongeveer 8 kilometer ten westen van de stad.

De schok kan een kracht van 7 op de schaal van Richter of zelfs zwaarder hebben. Wanneer de beving plaatsvindt, is niet te voorspellen. Dat hebben Turkse en Amerikaanse wetenschappers uitgerekend. Ze hebben 20 jaar aan gps-gegevens bestudeerd om te kijken hoe de bodem bij Istanbul verschuift. Daarmee konden ze uitrekenen hoe de spanning toeneemt. Ze zagen dat de bodem onder de Zee van

Marmara blijft 'haken'. De grond glijdt niet zoals zou moeten. Dat zorgt voor spanning. Die moet er op de een of andere manier uit, en dat gebeurt met een aardbeving. Dat kan met veel kleine schokjes, maar in Istanbul gebeurt het meestal in één keer.

De meest recente beving in de omgeving van Istanbul was in 1999. Die had een kracht van 7,6 op de schaal van Richter. Er vielen ruim

17.000 doden en ongeveer 45.000 gewonden. In Istanbul wonen ongeveer 14 miljoen mensen, net iets minder dan in heel Nederland. "Veel gebouwen zijn oud en niet gebouwd naar de modernste normen", verklaart onderzoeker Michael Floyd van het Massachusetts Institute of Technology. "Aardbevingen zijn niet regelmatig of voorspelbaar. Er kunnen levens voorbijgaan zonder beving. Maar er is er maar een beetje nodig om veel levens te treffen. Bij Istanbul komt het neer op: wees altijd voorbereid." De studie staat in de nieuwste editie van het wetenschappelijk tijdschrift 'Geophysical Research Letters'.

Het straatbeeld in Barcelona vandaag.

tonomie heeft, heeft een referendum uitgeroepen voor 9 november. De regering in Madrid heeft dat resoluut afgewezen. Door het referendum op 18 september in

Schotland over afscheiding van Groot-Brittannië, waar de Britse regering wel mee heeft ingestemd, voelen de voorstanders zich gesterkt. "We willen over onze toe-

komst beslissen", aldus een van hen, gekleed in een T-shirt met een rode V van 'vote' (stemming) er op. "Wij begrijpen niet waarom dit steeds wordt geweigerd."

Degenkolb

John Degenkolb flikte het opnieuw en won alweer zijn vierde etappe in deze Vuelta.

Sport

spurt naar vierde ritwinst

LA CORUÑA — John Degenkolb is de onbetwiste sprintkoning van de Ronde van Spanje. De Duitse renner uit de Nederlandse ploeg Giant-Shimano won gisteren zijn vierde rit in de Vuelta. Dit keer was hij in de 17e etappe van Ortigueira naar La Coruña de snelste in de massasprint.

Hij troefde in de laatste meters voor de finish de Australiër Michael Matthews en de Zwitser Fabian Cancellara af. In de top van het algemeen klasement veranderde niets. De Spanjaard Alberto Contador blijft de leider met een voorsprong van 1.36 minuut op zijn landgenoot Alejandro Valverde. De 190 kilometer lange etappe voerde de overgebleven 169 renners over een glooiend parcours langs de rotskust van Galicië. Vijf renners vormden de vlucht van de dag: de Spanjaard Lluís Mas Bonet, de Italiaan Elia Favilli, de Luxemburger Bob Jungels, de Australiër Rohan Dennis en de Eritreër Daniel Teklehaimanot. Hun maximale voorsprong bedroeg na ongeveer 115 kilometer 4 minuten. Dennis, Jungels en Favilli bleven met zijn drieën over in de slotfase, maar konden het jagende peloton niet

voorblijven. In de massasprint was Degenkolb verreweg de snelste. Hij heeft nog één ritzege nodig om zijn record van vijf ritzeges in de Vuelta van 2012 te evenaren. In de etappe van vandaag zal dat niet lukken, want dan krijgen de renners wederom een etappe met een aankomst bergop voorgeschoteld. “Het zag er makkelijk uit, maar dat was het echt niet”, zei de spurtbom over zijn vierde dagsucces. “De ploeg moest er keihard voor werken, veel harder dan bij mijn eerdere zeges. We hebben alles op alles gezet om de etappe op een sprint te laten uitdraaien. Deze overwinning is er een van teamwork. De finale was lastig en we hebben gisteren op de rustdag de laatste 10 kilometer goed bekeken. Het pakte precies uit zoals we van tevoren hadden bedacht.” De Zwitser Fabian Cancel-

lara is vandaag niet meer van start gegaan in de Ronde van Spanje. De wielrenner van Trek heeft zich teruggetrokken, om zich te richten op het WK in Ponferrada. Cancellara wil met zijn teamgenoten voor een medaille gaan bij de ploegentijdrit, die volgende week zondag op het programma staat. Later staat hij ook nog aan de start van de wegrace. De individuele tijdrit laat hij schieten. De Zwitser is na Robert Gesink en de Belg Tom Boonen al de derde toprenner die de Vuelta na de 17e etappe verlaat. Boonen gaat zich eveneens voorbereiden op het WK, terwijl Gesink zijn zwangere vrouw wil bijstaan. “Zij is in de afgelopen week twee keer geopereerd. De situatie is inmiddels niet verbeterd en ze verblijft nog altijd in het ziekenhuis. Ik verlaat per direct de Vuelta om bij mijn gezin te zijn, waar ik op dit moment hard nodig ben”, verklaarde Gesink, die bezig was aan een opmerkelijk optreden in Spanje. Hij reed zijn eerste grote ronde na een hartoperatie en kon in de bergetapes mee met de vorsten.

Hendriks: ‘Doelstellingen schuren’

ARNHEM — Voor de top 10-ambitie bij de Zomerspelen richt de Nederlandse sport zich sinds enkele jaren op de zeven kernsporten: zwemmen, roeien, watersport, judo, wielrennen, hockey en paardensport. Daarnaast streeft NOC*NSF naar een verbreding. “Daar zit spanning op”, erkende technisch directeur Maurits Hendriks gisteren op Papendal. “Het moet gebeuren met minder geld.”

Structureel heeft Hendriks 10 procent minder te besteden. Voor Londen ging er 39 miljoen euro per jaar naar topsport. “Wat we nu minder hebben, valt weg in het vrije budget. Daarmee konden we reageren op actuele ontwikkelingen.” Over tegenvallende prestaties dit jaar in het zwemmen, roeien en judo wilde Hendriks zich met het oog op Rio niet al te grote zorgen maken. “De situatie is per sport verschillend, maar deze bonden hebben vaker met dit bijltje gehakt.”

Hendriks hoopt op meer geld uit de kansspelen, mogelijk door een positieve impuls voor de Lotto die zich als wiel- en schaatsponsor opwerpt of een fusie tussen Staatsloterij en Lotto. “Nu wordt badmintonner Eric Pang zesde op een WK, kwalificeren de basketballers zich voor het EK en zijn er opeens meer zeilboten met medaillekansen. In de huidige situatie kunnen we dat helaas niet extra ondersteunen.”

UEFA positief over Amsterdam 2020

AMSTERDAM — Nederland lijkt een goede kans te hebben met Amsterdam als speelstad in het EK voetbal van 2020. Dat wordt vanwege het 60-jarig bestaan van de UEFA in dertien verschillende landen gehouden. In een tussentijdse evaluatie van de negentien kandidaten is de UEFA overwegend positief over Nederland, terwijl andere landen een kritischer oordeel krijgen. De beslissing valt op 19 september.

De Nederlandse plannen zijn volgens de UEFA goed uitgewerkt, terwijl de voorzieningen in en rond het stadion als ruim voldoende worden beoordeeld. De Europese voetbalbond is alleen over de parkeergelegenheid

rond de ArenA en de voorzieningen voor gehandicapten in het stadion niet helemaal tevreden. De UEFA is kritischer over de ‘niet voldoende onderbouwde’ plannen van onder meer Israël, Bulgarije en Wit-Rusland. De bond

noemt de politieke situatie in Rusland, dat in 2018 nog wel het WK mag organiseren, ‘zeer complex’. Nederland is kandidaat voor drie groepswedstrijden en één duel in de achtste of kwartfinale. De UEFA kiest voor de halve finales en finale tussen Engeland (Wembley) en Duitsland (München). Naast genoemde kandidaten stellen België, Azerbeidzjan, Denemarken, Macedonië, Hongarije, Italië, Ierland, Roemenië, Schotland, Spanje, Zweden en Wales zich kandidaat.

Berdych verdedigt titel in Rotterdam

ROTTERDAM — De Tsjechische tennisser Tomas Berdych verdedigt in februari zijn titel bij het ABN Amro World Tennis Tournament. De huidige nummer 6 van de wereld heeft met toernooidirecteur Richard Krajicek afgesproken dat hij volgend jaar terugkeert in Ahoj.

“Tomas is de laatste jaren zeer goed op dreef”, zei Krajicek vandaag. “Met achtereenvolgens een kwartfinale, halve finale en toernooiwinst in zijn laatste drie deelnames hebben we de eerste titelkandidaat vastgelegd.” Berdych (28) komt in to-

taal voor de negende keer naar Rotterdam. De Tsjech maakte in 2005 zijn debuut in Ahoj. Hij ontbrak sindsdien alleen in 2010 en 2013 op het Nederlandse ATP-toernooi. In februari van dit jaar veroverde Berdych de titel door de Kroaat Marin Cilic

in de finale te verslaan. Cilic won afgelopen maand bij de US Open zijn eerste Grand Slam-titel. “Tomas is een tennisser die heeft bewezen al lang op hoog niveau te spelen”, zei Krajicek, die de komende weken meer deelnemers hoopt te kunnen presenteren. Het Rotterdamse tennistoernooi is van 9 tot en met 15 februari. Dit jaar waren wereldtoppers als Andy Murray, Juan Martin Del Potro en Jo-Wilfried Tsonga actief in Ahoj.

Golfer Zanotti ‘out’ na bal op hoofd

ZANDVOORT — Het KLM Open is voor de Paraguayaanse golfer Fabrizio Zanotti op ongelukkige wijze ten einde gekomen. De speler kreeg vandaag in de eerste ronde op de Kennemer in Zandvoort een bal op zijn hoofd. Het was een afzwaai van een deelnemer die op een naastgelegen hole bezig was.

Een afslag van de Fransman Alexandre Kaleka op de 14e hole zwaaide af en de bal trof precies het hoofd van Zanotti, die op de 16e speelde. Twee

bevriende golfers, de Chileen Felipe Aguilar en de Argentijn Ricardo Gonzalez, zijn met Zanotti meegegaan naar het hospitaal en hebben zich

teruggetrokken uit het KLM Open. De Paraguayaan was bij bewustzijn, maar had zichtbaar hoofdletsel. Het toernooi werd vanwege het incident ruim 2 uur stilgelegd. De 31-jarige Zanotti won dit jaar het BMW International Open in Duitsland, dat was zijn eerste zege op de Europese Tour. Toernooidirecteur Daan Slooter kan zich niet

herinneren dat eerder een speler op deze onfortuinlijke manier het toernooi moest verlaten. “Toeschouwers worden wel eens geraakt en een speler zal zo af en toe ook wel eens getroffen worden door een golfballetje, maar op zo’n plek op het hoofd is vrij bijzonder”, aldus Slooter, die een lange onderbreking moest toestaan. “De spelers kennen

elkaar goed; het is bijna een familie. Sommigen wilden absoluut weten hoe de toestand van Zanotti was alvorens ze verder wilden spelen.” In het ziekenhuis werden direct diverse neurologische tests uitgevoerd en Zanotti heeft daar goed op gereageerd, aldus Miguel Vidaor, hoofd van de Europese Tour. “We wensen Fabrizio een spoedig herstel.”

Verstappen op weg naar Formule 1-licentie

Foto: AFP/Sander Koning

Max Verstappen reed gisteren bijna 400 kilometer in een Formule 1-bolide van Toro Rosso.

ADRIA — Max Verstappen heeft gisteren zijn eerste echte test afgelegd in een Formule 1-bolide. De 16-jarige Limburger reed bijna 400 kilometer in een Toro Rosso uit 2012 op de Adria International Raceway in Italië. Dat aantal zou voldoende kunnen zijn voor de licentie die Verstappen nodig heeft om daadwerkelijk in de grands prix in actie te kunnen komen.

Toro Rosso zegde eerder toe dat de jongste rijder in de historie van de Formule 1 al dit seizoen een aantal vrije trainingen zal rijden. Verstappen reed volgens de informatie op zijn eigen website 148 ronden op het circuit van 2,7 kilometer. Het was superleuk. Het was helemaal niet vermoeiend, het sturen gaat zelfs veel

lichter dan met een Formule 3-wagen”, zei Verstappen, die volgend seizoen vaste coureur is in het team van Toro Rosso. “Ik keek echt uit naar deze eerste test in een Formule 1-wagen op een echt circuit. Ik heb er enorm van genoten. Het was meteen een goede gelegenheid alle knoppen en mogelijkheden van het stuur-tje te leren kennen. Ook heb ik kunnen wennen aan de carbon remmen. Het ging allemaal erg goed.” Steve Nielsen, sportdirecteur van het team, was lof: “Max leek helemaal thuis in de wagen. Hij gaf zeker niet de indruk van iemand die pas zijn allereerste officiële test doet. Max heeft geen fouten gemaakt, toonde zich vertrouwd met alles en zodra hem iets was uitgelegd, vergat hij dat ook niet meer.”

Atsu helpt Ghana aan zege

Foto: AFP/Stringer

Paniek bij de spelers van Kameroen en Ivoorkust (oranje) als Serge Aurier stuiptrekkend op de grond blijft liggen na een botsing met Stephane Mbia.

LOMÉ — Christian Atsu heeft Ghana gisteren in de kwalificatie voor de Afrika Cup (groep E) aan de zege op Togo geholpen. De voormalig aanvaller van Vitesse, dit seizoen door Chelsea uitgeleend aan Everton, maakte 4 minuten voor tijd in Lomé de winnende tref-fer: 2-3.

De ‘Black Stars’ kwamen vroeg op achterstand door toedoen van Floyd Ayité. Nog voor rust zorgden Asamoah Gyan en Emmanuel Agyemang-Badu voor de kentering: 1-2. Een kwartier voor tijd leek Emmanuel Adebayor de Togolese gastheren aan een punt te helpen. Atsu besliste anders.

Kameroen (groep D) rekende in Yaoundé gedecideerd af met Ivoorkust: 4-1. Vincent Aboubakar en Clinton N’Jie scoorden beiden twee keer en maakten duidelijk dat Samuel Eto’o, die zijn inter-voor tijd leek Emmanuel Adebayor de Togolese gastheren aan een punt te helpen. Atsu besliste anders.

nering wist, deed iets terug. Dat betekende de 1-1, een stand die de rust niet zou halen.

De Ivoriaanse verdediger Serge Aurier, in dienst van de Franse kampioen Paris Saint-Germain, viel na een botsing met de Kameroense aanvoerder Stéphane Mbia stuiptrekkend op de grond en werd ijlings naar een ziekenhuis gebracht. Het is nog niet bekend hoe ernstig zijn toestand precies is. De eerste berichten willen dat hij hoofdletsel heeft.

Suárez erbij in Clásico

BARCELONA — Sporttribunaal CAS heeft bevestigd dat Luis Suárez met FC Barcelona kan spelen in de competitiewedstrijd bij Real Madrid, die gisteren werd vastgesteld op zaterdag 25 oktober om 18.00 uur.

Het is de eerste dag waarop de Uruguayaan weer speelgerechtigd is na zijn schorsing

van vier maanden voor het bijten van de Italiaan Giorgio Chiellini op 24 juni op het WK in Brazilië. De ban loopt vrijdag 24 oktober om 24.00 uur af. Het CAS gaf Suárez vorige maand toestemming om met FC Barcelona te trainen, iets wat oorspronkelijk ook niet toegestaan was. De 27-jarige aanvaller maakte daarom op 15 augustus zijn rentree op het trainingsveld.

Kipsang loopt marathon NY

NEW YORK — Wilson Kipsang staat op 2 november aan de start voor de marathon van New York. Voor de 32-jarige Keniaanse atleet, die vorig jaar in Berlijn het wereldrecord op 2.03.23 bracht, is het zijn debuut in ‘The Big Apple’. Kipsang loopt er onder anderen tegen zijn landgenoot Geoffrey Mu-

tai, tweevoudig winnaar van het evenement en de houder van het parcoursrecord (2.05.06). Mutai, in het verleden ook de beste in Eindhoven (2008, 2009) en Rotterdam (2010), liep in Boston al eens 2.03.02 maar die tijd werd niet erkend omdat de weg aan de Amerikaanse oostkust omlaag loopt.

Di Montezemolo weg bij Ferrari

MARANELLO — Ferrari neemt volgende maand afscheid van president Luca di Montezemolo. “Het is het einde van een tijdperk. Het waren 23 heerlijke en onvergetelijke jaren”, liet de 67-jarige Italiaan vandaag in een persverklaring weten. Zijn positie stond intern al een poosje onder druk.

In het afgelopen weekeinde, rond de Grote Prijs van Italië, benadrukte Di Montezemolo nog dat hij geen plannen had om afscheid te nemen bij Ferrari. Hij sprak zelfs de inten-

tie uit om nog eens drie jaar door te gaan. Na een opnieuw teleurstellend optreden van Ferrari in de thuiswedstrijd op Monza, laakte Fiat-baas Sergio Mar-

chionne de opmerkingen van Di Montezemolo. “Flauwekul, niemand is onvervangbaar”, reageerde hij. Fiat is het moederconcern van Ferrari. Marchionne wil nu zelf de kwakkelende Formule 1-renstal gaan leiden. Montezemolo begon in de jaren zeventig als assistent van Enzo Ferrari zijn loopbaan bij het luxueuze automerk. Met Michael Schumacher

als coureur, Jean Todt als teamchef en Ross Brawn als hoofdtechnicus behaalde Ferrari onder zijn leiding tussen 1996 en 2004 grote successen. In de laatste tien jaar won het Italiaanse team in de Formule 1 echter nog maar één wereldtitel. Dit seizoen verloopt voor Ferrari tot dusver ook matig tot slecht. In april moest teamchef Stefano Domenicali al vertrekken.